

Samling

af

Serfer

på Svenska.

III. Delen.

Stockholm,

Tryckt och finnes til köps hos LORENTZ
LUDWIG GREFING, 1752.

BRITISH

OF

1771

IN

III

BRITISH

EDWARD GREENING, 1771

Om Skalde-Känsten.

När Kongar werlden om sin segrand' wapen fördt,
 Och med sin äreglants uplyst mång främmand'
 länder,

Samt wridit fridsens palm utur sin fiends händer,
 Då har man Skalde-qwad i kämpand' flöde hört.
 Hwad Mavors dräpligt gör, det Pallas noga ser,
 Hans hwasfa wärje-udd upskärper hennes tunga:
 Han dödar, hon gier lif, som mäktig är at siunga
 Et ståndand' äre-läf åt dem som tumla ner.

Hwad wore Hercols wärk, och hieltars bas och bus?
 Hwad wore nu Athén, all Grekers enda öga?
 Det werldbefanta Rom, på sina fullar höga;
 Om ej en poësie dem bragt i ewigt lius?
 Märk, dygdens Majestat och Furstars tapperhet,
 Dels andra går förbi, dels kuffar och förskræcker,
 Men alltid wänlig hand til Skalde-Känsten ræcker,
 Och understödjas will af des odödlighet.

=== Hwad är Skalde-Känst? Et Språkets Cabinet,
 Wältalighets Elenod, och allan ålders prydnad,
 Som har all wetenskap til tienst och trogen lydriad,
 Och rättar orden an på jwligaste sätt.
 Ej hela Känsten är, et nakot infall så,
 Nu lyfta husrud up, nu krypa jämt med jorden,
 När hwarcken lif ell' liud, ell' mening finns i orden,
 Och Bersen synes likt som uppå styltor gå,

Ej heller talas bör med en Evandri Mor:
 Med Baldur, Jofer, Thor, all rader sin upfylla,
 Och med väkta namn sitt oförstånd förgylla,
 Wårt rika, vackra Språk består af egen flor.

Sinne-Afwel.

O. WEXIONIUS.

Melancholie.

Si ha nu seglat nog kring werldsens willa kyster,
 Där up och undergång sig kalla Bror och Syster,
 Hwars högsta nöje of dock aldrig nöja kan:
 Nu up Melpomene! drag nya stränger an,
 Och qwäd en annan thon; låt nu ej mindre glimma
 Din söta drift, än wid min spåda Barne-timma,
 Då et, jag wet ej hwad, mig hand och sinnen dref,
 Och jag en manlig Bers med swaga fingrar skref.
 Då Opitz war min lust och Gryphius min gamman,
 Då jag med wördnad såg och fram för allesamman
 Berömde En, som i sitt Swenska Moder-tal } h:r
 Skrefogement, men höst sin fiäder aldrig sal. } L. S.
 Hur' ofta satt jag med en mer än barnslig ifwer
 Och las hwad Ronsard, Cats och en Guarini skrifwer,
 Samt eljest andra af Poëter, drefligt folk,
 Och i altsammans war jag sielf min egen Folt.
 War det ej, måh'ns* jag såg så höga Sinne-Foster,
 Mitt utrop mången gång, o Swerige, ädla Moster!
 Hwi at den sköna grund dock inga Skalder bår,
 Som lell på tusend godt en lycklig Moder år? (ma,
 Du af hwars mårgh och blod de Swenske Hieltar stam
 För oförlifligt Folt en oförliflig Amma;

Hwi,

* Med ens, eller: medan.

Hwi, säger jag, at så en hög och himmelsk Pant,
 All Nordens Drottning, dig är lik som obekant?
 Dock tiden! tiden är som det allena wällit!
 Sig hafwandes dermed beskedli'n förbehållit
 Att offra dig, hwad af de andra ingen sådt,
 En wäldig Bror-del mot en lagom Syster-lätt.
 Det ber jag, I som af odödlighetens Crona
 Er smickren, at I må wårt land och mål förskona,
 Och hållen inne med all smådsel: åfwen I
 Dra sielf Ert ursprung ur det gröffsta Barbari;
 Och fråga äldren, hur' den witra werldsens lycka
 Er bleswen måst från bord och bänk til fiäpp och
 frycka

Dömd, bannad och beskård; förhasten ej, jag ber,
 De lärdas Gde är ett stadigt Op och Ner.
 Skull Swensken wäl af art til wett och slögd benågen
 Att ewigt finna sig om så en skatt förlågen?
 Nej Wänner, säkert nej! wår Poësie är sen,
 Doch tro mig fritt hon blir den präcktigaste sten,
 Den yppersta Juvél uti Ert Åre-Smycke:
 Och när nu tidens hand lär skrifwa ut sitt tycke
 Hårom, då sku I se Er ädra skattas stor,
 Men wår ån större, måhns hon öfswergår sin Mor,
 Och den hon flyter af === hwart hån min Sång-Gus-
 dinna?

Wi gå här alt för bredt och tyckes lik' som spinna
 Et afwunds-giller med den spottiska Öfwer-skrift:
 En kahl och häflig mö blir sent ell' sällan gift.
 Hwad wil ock Saul bland de öfrige Propheter?
 Ell' Swensken giord til strids hos sinnrike Poëter?
 Och til at ge hårom sin mening rundt och rått,
 Man wet ja wäl, hwad godt där fins i Nazareth!

Til det, och dylikt, sku wi alt i längden swara,
 Så snart den här och där förströdda Sinne-skara
 Sig hämtar åter in, och en tillräcklig pust
 Blås up igen den när-förgångna Dickte-Lust.
 Nu låt oss endast bli innom de stadde skrankar,
 Och slå här en Arrest på sinnen, hog och tankar,
 Måh'ns wi en liten stund gå i vårt egit sielf
 Och måta farten af den mörka Charons Elf.
 Måh'ns wi det slätta ^{noll} vår mensklighet så sackta
 Och det oändlig' O, vår Ewighet betrackta;
 Vårt Intet och vårt Allt, vårt Minne och vår Lön
 I Lifwet eller ach! den grymma Swafwel-sjön.

Här borde wäl det längst och ofta utfäst blifwit
 Betalas först; doch gör ån tiden, den der drifwit
 Oss hårtil, åfwen nu war timma alt för fårt.
 Tilfreds Melpomene! det skal ej glömmas bårt!
 Wi sku, och war du oss et wittne, höga Himmel!
 (Bort bleka Ålfvund, du war sinne-pest och swimel)
 Som lofwat är, med en förstärckt och stadig hand
 Omständlig skildra af vårt ädla Fosterland.
 Wi sku de Siöters Namn, des hieltar och hieltinnor,
 Des Viltar, dryga Mån och fagra Danne-Dwinnor,
 Berömlig ropa ut, och sätta up en Skrift,
 Som trotsar Tiden och alt Tidernes Förgift.
 Dermedelst til at nå beqwåma Lågligheter,
 Som underdånigst om de Swenske Majesteter,
 (I följe af den plickt och skyldighet oss drar)
 Alt skrifwa det, hwaras oss Eiter-werlden har
 Med wördnad til at se, hur' oss och våra Städer
 Har aldrig nånsin felts på Drättar, Landsens Fäder,
 Allt se'n war fosterfar satt sielf den fierde Man *

Och ganska werlden war et Watten utan Stra'n
 I straffe-flodens tid = = sen Giötherna, et under
 Af hela jorden, med förhärjan, blits och dunder
 Sig slogo in och trots des himmel hotand Berg,
 Uti Italien, hwar's kårna, must och mårg
 Of Gold och Ranta gaf. Öfswervundna Siälur!
 Et kare-wuli folck, som aldrig wist' hwad trålar
 Ell' slafwer war, förrän Er wärja wällelig
 Hin fria Wästan twang och kuswa under sig.
 I heta än en skräck för den latinska werlden;
 Och skönt I alla giordt den allgemena färden,
 Så leswer tell' af Er igen en hårdad art,
 Et folck til Nordens skärm och styrelse bespart.
 Berömligt af des Mod och manneliga dater,
 Berömligare måh'ns det list och lätthet hatar,
 Och altid hatat har; men än berömligast
 För det sig bördat af all Hedendomens last,
 Och mörcksens willa wäref, så at från Mor sins spånar
 Nu Sverige, Himmel tack! den rätta Guden tienar,
 Som wärdes lagt kring om des Purpur, Slott och
 Thron

Af seger, lycka, lif, en härlig Garnison.
 Som wi ock bedie än, at du å alla kanter
 Af dina, Fredsens Gud, de Himmelske Drabanter
 Förordnar nådelig en starck och wäldig wackt,
 Den ewigt gier på oss och våra Gräntser actt!
 Des mer än trefalt säll all Nordens sol och spegel,
 Wår söta Foster-Mor, wi sku med stinna segel,
 Wi sku för fulla sköt snart ställa an wårt lopp,
 Och ifrån dagsens qwall tills där han rinner opp,
 Ditt loford breda ut; det skal ej tystat blifwa,
 Men öfwer werldslig lät med kynnigt lynne klistwa,

Ja påcka Grift och Graf: ditt minne skal bestå
Så länge Måne, Sol, i sina tienster gå.

Men hwartil doch så bredt om morgonda'n at ropa?
Hwartil sin Syfle-mångd alt på en tid at hropa,
Den man är owis om? Tsa! * låt of strart därän!
Låt of begynna nu, och wårcka hwad wi kan.
Wår mening är doch god == Helas! * Hwad Wårck?
hwad mening?

Hwad Allt? när will och kan ej hafwa sin förening.
Den sem en owis och bekajad panna för
Han skrifwer altid slätt och aldrig som sig bör.
Här fordras fria dar och sorgelöse timmar,
Alt ingen tryck ell' trång of uti wågen stinmar.
Här wil en stilla Redd der intet buller trifs,
Måh'ns at wårt sinne-uhr af sina wigter drifs:
Här wil == men fåsängt wårck at mycket enwist pruta
Med tidsens enwighet; låt of beskedligt sluta,
Det alt sin säkra stund och stadda wåxel wet.
Ser sig wår lycka skönt förbistrad, harm-förtret =
Bedråg-och Afwunds full == det går altsammans of =
Tsa! Fort för'n Gde of ock detta nu beröfwer! (wer.
Wi flychta i wår Skrift, dy må ock titlen bli
Deras: En flychtig och bekymrad Phantasi.

Hålt stilla mitt förnuft, låt of med flit ransaka
Wårt wäsende, och om wi slumra eller waka,
Kom sök, om du ock får, bland alt som wistas här,
Det tidsens blanka tand ej sargar och förtår;

Lyft

* Tsa, Helas. Poëten har äfwen i sin tid rättat sig efter smaken, at bruka främmande ord: och desse låra då varit upkomne.

Lyft up din ögon, se åt Söder, Väst och Norden,
 Betrakta alt i hop, Eld, Wattnet, Luft och Jorden,
 Den runda werldens widd med alt des tilbehör,
 Och säg ditt fria slut === alt nog jag hör, jag hör
 Din opartiska Dom == Hwad är wår Forta wandel?
 Ach kortlig sagt, med nöd och död en stadig handel.
 Hwad är wårt lif? Helas! hwad blir oss usla qwar
 Se'n döden Kropfens salt wår Ande från oss tar?
 Se'n men'skian en gång af den dystra Dödes-Natten
 Bli'r söfd; och Siälen, den odödeliga skatten,
 Går bärt från världen och sin gamla säta wård,
 Hwars jord ej längre war den rena gästen wård!
 Hwar blir då det Er hand planterar, plöger, grafwer,
 Slår ner och bygger up? Ach Därar! arma Glaswer!
 Kun' I wäl täncka at på Er fåfänglighet
 Lär följa, Himmel hielp! en ewig Ewighet?
 Kom' ann med wälde, wett, med skönhet, rika Stater,
 Er wärld är öfweralt en änderlig Theater,
 Der döden spelar jämt hin ypperste Person,
 Och sorgen slår sitt tiäll näst lyckans stälta thron.
 För mig, jag må des Boll et Sodoms äpple falla,
 Et wäsendtligt förgift, en öfwersäckrad galla,
 Et präcktigt Synde-hus och smyckat Hospital,
 Förwände Siälars lust, men fromme Sinnens qwal?
 Et förråd på förtret, en fatebur af tårar,
 Et skafferi på lögn, et tyghus rikt på bårar,
 Et Sorge-Magazin, en Cassa dryg och full
 Med falskt bedrägligt Mynt, och fattigt Glitter-gull.
 Et owist Ja och Nej, som städs hwart annat wräfer,
 En stack der tusend tals af ångslans myror kråfer,
 Et mos som drestlig yfs, doch ringa födsel gier,
 En Judas som är wärst, när han sig bäst betar,

En himmel om och om bestrålad med Cometer,
 Et wårdshus, der jag wet ej hwad of smaken reter,
 Andoch en hwar uti des låckra råtter spör,
 Hur' dem en wrånger Kock med sorge-salt beströr.
 Hwad söken J då här för förddel, wårt och nöje
 J Mammons Piltar J? der doch Er lust, Ert löje
 Bliw ståds i grat förwåndt, och Er den myckna ståt
 Förklår' et ögnableck i ymklig Klage-såt.

O arma trålar! ner-sint folck! oändlig snåla
 Allt efter mer och mer === tron J wål at den gåla
 Och blancka Mammon skall förmå at skydda Er?
 Ach, dårar, nej! den är en Malm och J å Ler!
 Ert silfwer och Ert gull, hwad prägel det ock drager,
 Kan intet råtta å den wrede HERNANS dager.
 Och täncken sielf hur' snart det är med men'skian giort,
 Er afwel bliw här qwar och J, J måste fort.
 Hwad wågar mången sig, der han ock litet winner,
 Dit werlden ewigt frys, ell' der hon stadigt brinner,
 Ut samla, få och få; Ja wor' der förddel åt,
 Han stötte Charon sielf ur sin förfallna båt.
 O Solon, Solon, tack för sanningen du sade,
 Då Cræsus war en Glas, och du din frihet hade!
 Jag lägger et dertil: Den litet åger, är
 Ej fattig, utan den som altid mer begår.

Men hwad en sällsamhet! jag ser en yppen Kista
 Uti en plundrad graf: Ach! hiertat måtte brista;
 Här står uttryckligt i en multnad Sfwerskrift:
 Helena werldsens glants är gömd i denna grift.
 Printsefa! Oh! här må, här må wål stenar gråta!
 Hwad är du nu? och hwad tilförne? om din sata
 Din Paris wore här, jag tror, all skönhets Nos,
 Han

Han lupe hel förstånd och rasande sin Kos.
 Din' lemmars alabast, din halses kalk och krita,
 Din' miuka fingrars miölck och finners täcka hvita,
 Med lifligt rödt besprängt, din ängel-reña hy,
 Ditt sköna alt, är alt, och likt en afbränd by!
 Kom nu! och si hworom J ha så ifrigt brättas
 Bedårda Greker, J! jag hör af Er bespottas
 Ert egit krig och fiäs. Si! så en näsiva mull
 Har gjordt, at Hector föll och Troja störtes full!
 Hwad ha J wunnit med de många strid' och stormar?
 Här ligger nu, Helas! et bo af mal och ormar,
 Där ingen skönhet fins. Allt nog, jag spör och ser
 Förgånglighet i Allt; och kan ej skrifwa mer.
 Än du, som i din tid å all ting gjorde klander,
 Du altid fitlige och stälte Alexander,
 Som framgent segrande och sälla wapen drog
 Och hwart du flytte, den förkräckta werlden slog.
 Som ej war nögder med at alla Potentater,
 Allt Macedonien, de stridsamme Crabater,
 Samt Persen, Mogol och den rike Indien
 Dig kände för sin Kung och Prints == du wille än
 En högre Titel, och trots Jupiter! beäras
 Allt mer än någon Gud. O Himmel! jag förfäras:
 Den hela werlden twang til Öster, Syd och Wäst,
 Består hans Allt i en så ringa öfwer-rest?
 Du wille wara Allt och är nu Intet! tumla,
 Låt se, din yra häst, låt blåsa larm och trumla!
 Förgäfves: Ach! du är ibland de dödas hop,
 Och alt ditt Lif-Geding är denna hwälsde grop,
 En plats af åtta fot == Hwad är alt werldsens Wälle?
 Des Rang? des Stater? och förhåfna Öfwer-ställe?
 Fång-

Fåfånglighet! och säg, hwem skull' ej undergå
Der Alexander sielf ej mächtrar at bestå?

Men ach! hwad täncken J, som här med lärda skrifter,
Igenom sinnrikt Wett, förslagna Råd och drifter
Begabben tidsens tand? besinner doch, jag ber,
Att det som ewigt är beror ej å papper.

Hur' Er hog fring all den floka werlden jagar,
Han hämtar möda in samt sorge-stinna dagar,
J det J wettigt of all wisshet målen af,
Gå J så oförmåreft och skriden i Er graf.

J känna icke ens hur' Era dagar falla,
Ach! at den swundna tid ej står at återfalla!
Ach! ewig skada, at Er ålder är så fårt,
Och J alt lika med en däre ryckas bårt!

Men sachtta mitt förnuft! då et som måste hända:
Allt lutar til sitt slut, alt håller åt sin ånda,
Och döden kärslig sagt, har intet krus ell' mon
På dumma sinnen, ell' den wisa Salomon.

Så är då intet som mot tidsens fråsan durar,
Ell' hårda kan mot des förderf och hagel-skurar.
Allt! alt ehwad här fins inunder Månens ring,
Er rof, en dröm, et damb och åntli'n ingen ting!

Hwem kan å werldsens boll då trygt och säkert sota,
När sig de wisas stam ej gitter där at rota?

Wi måste alla fort, och du som nyli'n kom,
Skall ryggrwerts, som jag ser, och färdigt wända om.
Et knippe tid och år som of wårt öde gynnar,
Man ser, ja ach! hur' snart, hur' hastigt det sig skynnar,
Wi dras och ryckas bårt, wi lida twång och nöd,
Och början på wårt lif är stegan til wår död.

Så tunna wi då här och drömma mer än waka;
 Det onda går of fram, det goda alt tillbaka.
 Här ömsar falla, stå, här wärlar fräst och tö,
 Sils blomman of förtar den winterkalla snö.
 Den ene reser up, en annan slår'et nider,
 Der nyf war stora slätt, der stå nu toma liden.
 Der blir en ödemarck, et få-och fåre-stall,
 Der som en herde-pilt sin hiordar fiör' i wall.
 Och menar du at bo oändlig säll och trygger
 Uti de stora hus du högt i lusten bygger,
 Och berg=lift staplar up? Din kurbits är beskård
 En tåre=matk, si här! här står en annan wård.
 Min wån du måste fort == wi dra här lånta kläder,
 Och äre främlingar lift alla wåra Fäder;
 Wårt dagli' bröd och bruk är Adams Plog och Harf,
 Der åfwan är vårt hem och rätta nåde=arf:
 Der, säger jag, som frögd och lustigt wåsend wanckar
 U HERRans högra hand! up, up besöfda tanckar;
 Si ewigheten står och trampar staf och thron,
 Hon går på alt; en staf och rådande person
 Är under hennes fot == all klofhet, konst och möda
 Allsintet skaffa kan, J bli af döden döda.
 Här åfwan Er beror den stora fredsens bahn;
 Men der en ewig gråt= och jammers Ocean.
 O afgrund, diupa hålck! förskräckelige dammer,
 En ewig marter=block, en ewig qwålsje=stammer!
 O ewigt! höga sak! o ewigt stort förslag!
 Dändligt we ell' wål, wår frögd=ell' pine=dag!
 Hwar wandla wi, min siäl? o himmel! gif of wingar!
 Jag tycks at din basun alt up i lusten klingar,
 Och stämmer of til doms: ja, kom! här står din brud,
 Och när du kommer, war en mild och nådig Gud!
 Men

Men at dock intet är som oförgångligt blifwer!
 Alt alt sig lyckan och des wärel undergifwer!
 Alt ingen stadigt här å werldens fullerflot,
 Å werldens stora widd kan lita å sin fot!
 Så går'et! wårt förstånd, wår wighet, mod och styrcka,
 Alt det med bögda knå wi liksom himmelskt dyrcka,
 Wårt wälde, macht och prål, wårt höga los och ros,
 Det blås en bister pust en olyckswind sin fos.
 Wi födoms med den lag: det är of allom öde,
 Det blir wårt sidsa mål, wi warde ömsom döde.
 Den sent, den åter för; så är den Högstes Slut,
 Alt den som kom härin, han måste åter ut.
 Ålendigt af of gjordt, at ingen rätt besinner
 Hur hastigt men'skians Nos och blomsterblad för-
 swinner!

Hur' oförtäncet hon sielf med tidsens snälla flyckt
 Från timligheten och des wäsend warder ryckt!
 Hur' ofta hennes Stat wid solsens första rån'a
 Står berglik, men förrån den wandelbare måna
 Sitt silfwer hämtar fram, i fall det bår omfull,
 Bekänner, at des fot war lutter ler och mull!

Alt har sin stånde tid, et mått i alla saker
 Har den of förelagt, som detta alt bewaker
 Med ewig wisdoms acht, den jord och hawset rör,
 Den Plutos mörcka putt med båsflan åra gör.
 De liusi'n glimmand lius, som op i högden stråla,
 Och med en zirlig glants den hwålsde himmel måla,
 De ha sin wisa tid, sitt stadda wårlelopp,
 När som de drifwa ner och när de löpa opp.
 Den bleka Cynthia så tidt och ofta tånder
 Des blanka Hörne ann, som deras glants sig ånder.

Om Titan gynnar of en warm och rolig dag,
 Straxt skurar ner et regn med blyxt och åskie-slag.
 Nu ha wi dagen färt, snart giörs han åter längre,
 Du ser hur' alt ihop som sammanknutet hänger;
 Här wärlar, löje, gråt, bekymmer, och förtret,
 I intet wifare än i sin owifshet.

Wår lifstid äfwen är mång ändring undergifwen,
 En men'skia warder städs af Olycks winnar drifwen.
 Hon wräkes, skufwas, stöts, hon flychtar ann och af,
 Ja, wet af ingen ro, förr än uti sin graf.
 Förän den Högste Gud, som alt med wälde lagar,
 Läck's kärta henne des bekymmersamma dagar;
 Och han som känner, at alt kött är stoft och hö,
 Behagar färdä hän den påsten: Du skalt dö!
 Som den för fulla sköt i willa hafwet drifwer,
 Han will'et eller ej, til hamnen förslad blifwer:
 Alltså beror wårt lopp, wår timma, tid och år,
 Hos den som räkning har på all wår huswud-hår.
 Här kan ej en minut slå öfwer eller under,
 Ty dödsens Kullor gå på ögnableck och stunder;
 När Clotho flipper til, och Charon ropar här
 Til båts! Adieu Partie, wårt Rese-pas är där:
 Til wägs med picck och pack; hwem wet här til at
 stämma?

Hwem kan wäl dödsens stål med hot ell' hyllest häma?
 Han skiuter, hugger, slår, han faller utan lag;
 Det borde den i går, och kanske dig i dag!
 Här frågas ej om du i wörd' och anseend' sitter,
 Om den i penningtal til många tusend gitter,
 Ell' om den tredie är en kaxe styf och stor:
 Wi trampa alle jämt i dödlighetens skor!

Hielp Gud! hur' säsängt är, då alt wi men'skior söka,
 Om hwilket til at nå, wi sorg på sorger öka?
 Gack, löp, eho du äst, betwinga solck och land;
 Allt det du winner, blir en liten nåsiva sand,
 En sköffel stoft och mull; den skönt han alt vegea,
 Kell ständigt hungrig war, och törste efter mera;
 Den Tagus med sitt guld, och Ganges war för Elen,
 Han fick en lagom graf, en slät och enckel sten,
 Et litet stycke jord! Och gie mig tusend' ahnor,
 Ja, dra från Noach här berömda Segerfanor,
 Haf fram hwad högt och stort, hwad ädelt nämmas
 Hin blinde döden, ach! ser dig ej mera an, (Kan,
 Sin den i bojor, band, sitt öde måst beqwidå,
 Och under öpen Sol en oblid himmel lida:
 Ja, en, hvars Titlar man med guld i marmor skref,
 Ej mer än den sin får i gröna marken dref.

Wål an, måh'ns wi här på de dödas ägor äre,
 Så låt oss stanna, och med mogna sinnen lära
 Wår egen dödlighet, låt oss förnuftigt si
 Hwad de ha warit, och hwad wi sku' sielsiwa bli.
 Kom, säg, bland dese ben, hwem swärd ell' Scepter
 förde?

Hwem spade, yr och bihl? hwem öf och orar förde?
 Hwem med sitt höga wett och lärde fiäders macht
 Har alt det werldsligt är i öf och lydno bragt?
 Man känner ach! ej mer, hvars här en krona pryddes,
 Man wet ej hwem som böd, ej heller hwem som lydde;
 Och hwem den andre twang: här ligger dygd och list,
 Här hwilar fromt och argt, en Jude och en Christ
 Begå sig med hwaran: den fattige och rika,
 En Herre och hans dräng, jag ser dem alla lika!

Här är en Konglig Cron näst wid en herdastaf,
 Den wise multnar bort uti en dåres graf.
 Här har alt prut och påck, all trots och twist en ånde,
 Den stilla hwilar hos den ingen stillhet kände;
 En stark och stridand' arm omfamnar den der låg
 Allt stadigt gömder, och sin fiend aldrig sag.
 In mer: En Engla-bild, natursens högsta fågring,
 Där all fullkomlighet har tagit sin belägring,
 Den sköna Psyche sielf, (o! mer än strånga lag!)
 Måst' likt en nedrig kropp befinna dödsens slag.
 Så åndas då vårt löpp, vår möda, sorg och jånner,
 Vår tråldom, vårt besvär, och denna stunden hämer
 Hwad wakan, omsorg, flit, med orätt, list och macht,
 Med sur och blodig swett, tilhopa hafwa lagt.
 Doch trefalt saligt folk, som nu så roligt söwa,
 Och med Er andra hållt, den stora Guden löswa;
 Er aska ligge blött, och Er förnögdä siäl
 Befinne sig alt fort i outsäjligt wäl!
 I år, där intet qwal förmodelig Er tvingar,
 Ge'n som med kynnigt mod och snälla örne-wingar,
 I ha (o! lycklig stund!) förmedelst tidig flyckt,
 Er från alt werldsens ras och yra wäsend' ryckt.

Men wi, ålendigt folk, som ån i werlden swalla,
 Och söka, wet ej hwad: där stapla, stå och falla,
 Och är et dagligt bröd: där lyckan falsklig ler,
 Och solen lüufig op, men sorglig skrider ner.
 Wi famla här uti Ægyptens tiocka mörker,
 Och gå, i stället för at söka Urans Körker,
 Til lasternas Capell. Och Summa: syndsens haf
 Tar til i os, så fort som werlden tager af.

Si alla Element, jord, himmel, eld och bölja,
 Luft, töcken, dimba, sky, de blandas i en mölja,
 Och fräsa gräsligt ut et rytand' örligs hot,
 Och all naturfens rymd ger skall och Echo mot.
 Op sinne! at du dig til jordsens åbor wänder,
 Tag til dit perspectiv, och se til werldfens ånder;
 Hwad krålar ej des stoft, des arma ler och mull,
 I mening, som det tycks, at kasta alt i full?
 Först Turken, gruslig svärm, och dylift sinte Förstar,
 Du ser hur' deras hog på krig och örlig törstar:
 Hwad wäller dock, at här så många tusends blod
 I fältet flyter fring, likt Noe synda-flod?
 Ach hör, o himmel hielp! wil du det ej förbarma,
 Hur' gråslig, grymt och wildt, de morde-gastar larma,
 Alt klippor, stock och sten, de gie et åter-liud,
 Och ynkligt ropa hämd utaf sin HErre Gud!
 Hämd! hämd! och dubbel hämd! du som en tid förhas
 Men ock des drygare alt i sin tid betalar. (lar,
 Håll' up! jag hör et ras, et brasel, brak och dån,
 Ach! fallen, fallen är den stolta Babylon.
 O store Gud! hwad må en ärbar siäl ej fränkas,
 När hon, skall höra alt af men'skiö-blod bestänkas?
 Hwem will ock icke slå sin blöda ögon ner,
 När han, men särdeles, et hedniskt hierta ser
 Uti din Christenhet? All flagan är förgåfwes:
 Här stajas, stormas an, här krossas, rifs, här håfwes
 Alt ömse op och ner, med tummel, knall och gny,
 Det galler halft och helt, det kostar land och by,
 Förmåga, lif och gods: här går alt ut på bada,
 Den ena riktar sig utaf ens annars skada,
 Til des han ligger där, ehuru snålt han stod,
 Och sprattlar blott och bar uti sin warma blod.

Här ser du, hwart du ser, de blotta klingor blänka,
 Mångson blir utan far, och hustrun hans en änka.
 Nu ser en trogen man sin qvinnas swåra fall,
 Hon åter ser sin wån i jämmer blifwa all.
 En där de hwar med an' sku' sorgligt rymma huse,
 Och löpa likt de små, som skrämias af en buse.
 Hwad må jag säja mer? Ach! swårt, och mer än swårt!
 O trefalt store Gud, bewara of och wårt!
 Och du som sielsiver är all fredsens brun och källa,
 Låt of, dit folk, ej ha med ofred at beställa!
 Låt den som fredlig är sig hugna af din fred,
 Och slå de blodigas förmåtna tankar ned.
 Där werlden alltid wan på freden at förtryta,
 Och wille of til mehn des rena wäsend' bryta;
 Du som i löndom ser, som allas wågar met,
 Och äger hiertat af Hans Kongl. Majestet,
 Wär mächtigste Monarch; låt då i werket lysa,
 At de få alltid fred som freden gärna hysa!
 Förråtta du wår sak, och låt i frid och fält
 Din arm, som alt förmår, beskärma Thron och tält!
 Låt segren bo hos of, som inga feigder söka!
 Wil ofrid, blodigt krig och mord, ibland of spöka;
 Fördrif då dessa troll utom wårt land och län!
 Biud Endräkt flytta hit och twedräkt flytta hän!

En annan döme som det honom påst behagar:
 Jag tycker mycket om de gamlas gyllna dagar,
 Då ingen pantsar, hielm, Carbin, ell' wärja drog;
 Men alt man smidde, war en slätt och menlös plog.
 Då folket kunde sparsamt tala, mycket weta,
 Och nämde hwad af of får alt berömligt heta,

Förargelse och last. Då synda = fräsvetan
 Til des förgiftighet en mindre födsel fann,
 In nu wid våra år; O tider! tider! tider!
 Då alt som sänjas skull' sitt eget sielf bestrider.
 Wi fostra, syndigt folk, i vår förkylda barm
 En häruld, den of blås et dageligt Alarm!
 Det sker at bror och bror hvarannan oftast klämma,
 Ja, barnen (fräckligt ting) bå' far och mor utskämma.
 Hwad hwettier mången friskt uti sin frändes lif,
 Och i sin grannes bröst, sin blanka morde-knif!
 In, där båd' man och frun offentlig slås och tråta;
 Och de som tiena sku', all tro och plicht förgåta.
 Där drängen reder för sin Herre amper lut,
 Och slår en blodig dalk uti hans strupe-knut.
 Hwar är den gamla fred och menskligheten blifwen?
 Helas! från hus och hem med hull och hår fördrifwen.
 Och öfwer det, så ger mig tiden sielf til swar:
 Vår werld är nu ej mer det hon tilförne war!
 Hwad mig belangar == Men! vår timma är förflut
 Här ropar en: låt op! och resan är besluten. (ten,
 Förlåt! jag måste fort, och lägger pennan nid:
 Farväl Melpomene, in til en annan tid!

U. R.

Pår Hansons Leswernes Beskrifning.

upståld

i Paris år 1741.

Pår (a) bördig utaf Hansars släkte;
 Men Hansar, som giordt fröntas ro,
 Sin härkomst wård, ja wård kan tro,
 Ut frias ifrån glömskans håkte.

(a) Gr. C. G. T. hund, afwel af Konungens Hans.

Pår

Pår rögt i märken mången hara,
 Samt fiäderfå af hwarje slag,
 Och bådadt dem sin sista dag,
 Mer wiß än Spåman plåga wara.
 Han i sit fall ej trött sig klagar;
 Dock, som han har mång ledig stund,
 Wet han ock som nå'n årlig hund,
 Att ta til goda goda dagar.
 Utas hans handtwärk ingen dömmie,
 Att han är gynnissint; nej, twärt om,
 Beleswad, skåmsam, måkta from:
 Kan alt för en Castanje glömma.
 Hans skämt af ingen kan förtryckas:
 Den frihet han sig tordes gie,
 När han fick namn af P. och C. (b)
 Skull' illa för en annan lyckas.
 Hans hår wål stundom ses å ånda:
 Han har sit sinne, som en an;
 Han tror dock, at han tåndren kan
 Långt bättr' än til gew'ir använda.
 Den swære Baron Carl hin store,
 Han pröfwar tidt Pårs tålmod:
 Pår wore wißt beståndigt god,
 Om ej Baron ståds ilak wore.
 Pår först til fred benågen finnes:
 När han sådt bannas, har han nog;
 Men dertil tror han sig ha fog;
 Ty han Baron helt liten minnes.
 Wid bordet yppas måsta striden;
 Pår dock så litet snåliap är,
 Som han är mes, fastån han plår

Bat ugnen wistas under tiden.
 Han älskar ändring: ja han röjer
 Sin smak i mång öwäntad ro.
 Hwem har wäl hört? hwem skulle tro
 Att sig en hund åt spel förnöjer?
 Så snart Pär spelas hör på lira,
 Han rullar fram, blir stum och still,
 Upmärksammt lånar örat til,
 Hans ögon full' af nöje plira.
 Om en stor Skald hast fog berömma
 En åsna mer'n en werldslig wis,
 Hon, som för Strängspel ej får pris;
 Hwad skulle man om Pär då dömma?
 Jag må Des Cartes snack ej höra,
 Som diuren såg som urwärf an:
 Pär ofta gör hwad folk ej kan
 Förutan tankans tilhielp göra.
 Om han har undfådt af naturen
 Att in til sågring, för sin art,
 Har lyckan ock ej något spart,
 Af hwad som falla kan på diuren.
 I et af stora hus i Norden
 Han egemen upfostran fådt,
 Och sen han mogen ålder nådt,
 En wandring är beramad worden.
 Han fådt beskåda många länder,
 Och långst den ort, som af maner
 Och dragt åt andra mönster gier;
 Dock ej som Sprätthök återländer.
 Han ej med orter ändrar tycken:
 Sielf Hans på Slottet flatna lär,
 Då han ej finner hos wår Pär

Ny lukt, Lorgnett, Opera-stycken. (c)
 Hvem skattar ock ej för en lycka,
 Att vara liden af det par,
 Som nis är giedt Pär förswar,
 Och om hans grå hår söga tycka?
 Hans tienst ei namn af tienst förtienar,
 Som städs förknippas med beswär:
 Han mer til frihet boren är,
 Och mera tienas, än han tienar.
 Att wanckligheten ej hans minne
 Så brådt får sluta, som hans da'r,
 Att estertiden lemnas qwar
 Hans bild på koppar och på linne.
 Oudrys och Avelines snille
 Där wist hur långt som Konsten går:
 Och går min dikt i samma spår;
 Han ock naturen härma wille.

JOH. ISRAEL
 TORPADIUS.

Krigs- och Kärleks-Gudens Drlig och Fred.

Ett Krig har blifwit fördt emellan twenne Gudar:
 Den örlog förestår och den som skaffar brudar.
 Den förre högt förtröt, at Astrilds tusand' magt
 Had' under wäldet sit mång' Martis hielte bragt.
 Där war ock kommen in en ond och skadlig wana:
 Den Astrild en gång wärst, går ej til Martis fana,
 Men mer om nöjet sit, än hielte-hedren mon
 Begynner fåtta blott för Venus lilla Son.

B 4

På

(c) Att stärka sig med lukt-watn, fika med Lorgnette,
 och gnola Opera-stycken, war den tiden mode hos
 Swenska Sprätthökar, som kommo hem ifrån Frank-
 rike.

På sådant sätt såg Mars, at han med tiden skulle
 Allena gå i fält, när det til örlog gulle;
 Han derfor full af harm til wreda wapen tog,
 Och trodde sig til frig ha rättwis orsak nog:
 Han förde så i fält en rest af sina wänner,
 Dem Astrild än ej wärst, med deras Höfvidsmåner,
 Som word: Harm och hat, hot, wäldsamhet och nöd,
 Frug, grymhet, raseri, med brand och mord och död.
 Med sådan mächtig här, han tänkte Astrild twinga,
 Att aldrig någon knekt til kärleksöket bringa.
 Den sedan finge tjenst i Martis hof och här,
 Skull' aldrig åga lof at bli i slietor kär.
 När Astrild såg et frig des magt och spira hofa,
 Gatt han sig straxt i wärn sin fiend' til at mota:
 En volontaire armée af unga slietors tropp
 War den, hwarpå han satt sin segers största hopp.
 Ty wille han, at de skull' Corps d'armée formera,
 Sen han dem öfswat in, och sielf dem commendera.
 Hans Frumor förde an med käckhet och hurtigt mod
 En yster ungfärls flock, som i reserven stod.
 Jag wil ej räkna up de många slags gewären,
 Som bruktes hwar om an i denna kärlekshären;
 Det gick för långsamt til, jag kärtilig säga kan,
 Natur och konst ihop de hielpte där hwaran.
 Med sådan ymse magt de stridand' parter wåga,
 Att pröfwa hwilken måst i frigs-konst skulle dåga.
 Hos bägges härar nu med lika hielte-mod
 En lika iswer brann, at få utgiuta blod.
 Uppå et nidskräckt fält de fram i ordning fördes,
 Där ymsom wapne-gny och inbörd's muntran hördes;
 Att folkets dierfwa mod war swårt at döma rätt,
 Hwem, när det bar til strids, skull slås på bästa sätt.

Liksom en ström med gny bland berg och klyftor brusar;
 Han döden båda tycks ehvart han fram åt rusar,
 Hans iswer bår förderf och hans förfräckand' hot
 Tycks hwarcken mod ell' kraft förmå at stå emot:
 Men när han hunnit sig til fältet bana wågar,
 Han för sin fågring som i undran falla plågar,
 Han saktar först sitt lopp, sen' stadnar tvårt utaf,
 Och liksom sielf sig gör til denna fågrings slaf.
 Så gick det. Martis här war i sin iswer seger:
 Des första anfalls skri bebådad' bara seger;
 Men sen hans frigs-mån sådt de skönas wåpen se,
 Som näpplig hunnit än en allmän salswa ge,
 Hwar man förkusat blef, och mod och wåpen fälde,
 Och undergåfwo sig som slafwar Astrilds wålde.
 Mars och hans höfwidsmån allena stodo awar,
 Och trodde hastig flykt den enda räddning war;
 Men man blef warse strax en annan skock sig sankt
 På nästa högd ihop, som satte Mars i tanka,
 At det en hielptropp war ifrån Fru Pallas sänd,
 Och blef han ännu mer til denna mening wänd,
 När han på närmar' håll fick skrynkte pannor skåda,
 Som mogen wishet sågs hos hela troppen båda:
 Hålst som det märket af en snö war understött,
 Den sexti wintwar wist på deras hufwun strödt.
 Wål, tänkte Mars, nu skal jag skymf och skada bota:
 Nu kan jag Astrild i sin största framgång mota;
 Jag trotsar honom sielf med all sin kärlekshår,
 At mot så moget folk ha krafter och gewår.
 Kom wänner, ropte han, och låt of modigt kämpa,
 Tro'n det ej är så swårt at Astrilds högmød dämpa;
 När Mars med Pallas sig i alt förena wet,
 Då swiftar werlden all för wett och tapperhet.

Men Guden sig bedrog: Alt nit för Astrilds ära,
 De gamle budit sig at kärleksfanan swära;
 Ty sågs en gammal man af år och krämpor siuk
 Sin swaghet gömma bort uti en grann peruk,
 Och guñan pryda sig med moucher, granlåt, rynkor,
 Samt med en länter färg upfylla sina skrynkor;
 Men Astrild, hwilken fant, at denna swaga tropp
 Oduglig uti strid blott fylde lågret opp,
 Och stal de ungas rått, den derför från sig sände,
 Som modfält darrand' steg til nästa högden wände;
 Ei at med Mars förent den skammen hämma få,
 Men som snaphanar plå, behändigt lura på,
 Di alt i buller war och krutet börjat dundra,
 Alt ta de siuka bort och Astrilds läger plundra.
 När derför striden lopp för Mars så snöpligt af,
 Och han i spetsen sig för denna hielp-tropp gaf,
 De gamle mellan sig et wigtigt rådslag höllo,
 Och alle med en mun uppå den mening föllo,
 Alt de med hemligt bud skull' säga Astrild til,
 Alt om han hastigt slut på kriget göra will,
 Skull' Mars som hos dem war bli lemnad i hans hån
 Mot det at troppen blef af Astrild god erkänder. (Der,
 I kärleks-håren slukt i början wäkte knot,
 Men äntlig slutit blef des anbud taga mot.
 Fru Venus derför sig med några gaf på fältet,
 Den goda Mars hon re'n sielf fattat kring om bältet;
 När man Fru Pallas såg ur skyar komma ned:
 Gudinna, sade hon, låt mig få måkla fred;
 Betänk at Mars som gud med of har lika heder,
 Han bör ju wara wån, men icke trål hos eder.
 Förnuft, min dotter, kom, war snäll, bemöda dig,
 Alt en anständig fred må ända detta krig.

Jag stelf wil bluda til för fredens wisshet swara:
 Först skal i ewig tid det Mars förbudit wara,
 Alt hindra någon, som af hogom tienst begär
 Ifrån den fagnad, at en flicka hålla kär.
 Och at ej Dygden må på detta wilkor blandra,
 Så skal hon sielfwer dem förena med hwarandra,
 Och sedan måga de i kärlek och i tro
 Så likt alt annat folk i nöjets hyddor bo.
 Men Astrild deremot skal sedan sig förbinda,
 Alt ingen Martis son i dårskaps fiättrar linda,
 Alt ingen oren eld hans tid och hålsa tår;
 Och när med honom det så wida kommit är,
 Alt han med dygdig wån sin lycka fadt förena,
 Skal Astrild ej ha magt, at honom det förmena.
 När lugnets stillhet bryts och alswar galler på,
 Alt från sin kära hålst i strid och örlig gå,
 Af kärlek han ej bör å sido lägga neder
 Sit fosterlands förswar, sin skyldighet och heder:
 Den fredens förmån hårt, bör ej fly krigsbeswär,
 Och frun af kärlek skal ha mannens åra kär.
 Men denna gamla flock, som ej sin styrka lämpat
 Til krafter, år och tid; men först för Astrild kämpat,
 Och sen för swagheter de af honom affsed fadt,
 Uppå så nelligt wis den käck Mars förrädt;
 Sku til et billigt straff i dag förbudne blifwa,
 Alt aldrig mera sig i Astrilds läger gifwa;
 Men om ej deras lust til ålffog stillas kan,
 Så må de para sig, dock endast med hwaran.
 Så slöts Fru Pallas tal, som fördes strart i penna,
 Och Astrild, Venus, Mars förslaget godt erkänna.
 De märkligt allå tre antogo på en dag
 En fred, som grundad war uppå förnuftets lag.

Mars fick sit folk igen, och bägges härar rördes,
 Ut ge et frögde-sfri, hvars skall i bergen hördes;
 Men den otrogna hop et styng i hiertat fick,
 Och med et tomt begär i dolda skrymslor' gick.
 Så slöts en farlig segd. Men mången fråga torde,
 Om fredswilkoren ej omsider uppstånd gjorde:
 Med ej så swåra of har man tractater sedt,
 Som Furstar, folk och land til fredsbrott orsak gedt.
 Jag lemnar slikt, som må Minervas omsorg wåra;
 För mina landsmän jag allenast så wil swåra:
 Hwar redlig Swensk soldat på kärleks liufwa stråt
 Han följer punct för punct den slutna freden åt.

T. RUDEEN. **Kärlek hos Menniskan i alla
 årstider.**

Det är, jag wet ej hur, en art i alt hwad lefwet,
 En art, som ingen ej til kärleks sänja drifwet;
 Från klena myran til den grofwa Elefant,
 Ur kärleks liufwa gift ej någon obekant.
 Det lätta fiädersfå måst kännas wid den plåga,
 Det wåta Element ej släcker fiskens låga.
 Dock är gement, jag wet ej hur det kommer til,
 Ut unge-lyden måst tillsammans leka wil.
 En gubbe minnes knapt sin kärleks drift tillbaka;
 Mann-åldren då och då den lusten gitter smaka;
 Men ungerswennen är i hwarje wänning qwick,
 Och hwarför ej? Det är ju all naturens stic.
 Si! årsens ungdom, (jag den blida wår så kallat)
 När arla perle-rågn å torra stielken faller;
 Då likar himlen bäst befryndas med wår jord;
 De aflå foster, som må önskas på wårt bord.

Hwar

Hwar wärens dotter sig på jordens jämna sätter,
 Där ses det ganska land befrönt med Violetter,
 Med örter tusend slag: Det synes alt ha lif,
 Hwar hon man yrka får sit söta tidsfördrif.
 Wil hon sin lifswand' saft på frusna tråden giuta,
 Nu tråden qwickna strax och sig i blommor skiuta.
 Wil hon sit strida frö i diurens wågar så,
 Måst diuren genast sig hopgadda två och två.
 Wil hon en sästlig wind åt gälla lusten andas,
 Skal tusend fogle-sång och läcke-röster blandas:
 Men wänder hon til siws, går fisken ur sin grust,
 Han blåser bubbel-skum och spritter up i luft.
 Jag tör ock säja et: Ej förr'n man älsta börjar,
 Man ingen känslig frögd af ungdoms wären spørjer.
 Och kärlek, himlens skänk, wår ungdoms bästa salt!
 Dig bör af allom pris, du segrar ock i alt.
 Dock skiljer mellan of och de nufstlösa diuren;
 Dem är en skrifwen tid tilågnad af naturen,
 Där inom åstas de, sen ha de sungit ut;
 Men of må ingen tid förskrifwa något slut.
 När först Narcisen ur sit winterqvarter tittar,
 När isen smultit af och glada fisken spritter
 Af fågnad, at des sol med wärman kommer gen;
 Då ha ock wi en lek tilreds: Ta fatt på den.
 När jorden längre fram i sommartvån prälar,
 Då glömma wi ock ej at dricka Jungfrurs skålar:
 Då uti skog och mark; men sedan innom wägg,
 När hösten wisar fram et blekt och rimogt skågg.
 Men hwar hörs denna lek om falla winter-nätter
 Bland andra diur? jag ser hur de hwardera sätter
 All lust i mat och sömn; til lek är ingen för,
 Den trumpna björnen ej ur idet nosa tör.

Dock

Doct spörs ej annat än wår ungdom ändå plågar
 Et wänligt fadderfnack: och hörs från alla wågar,
 Nu här, nu åter där de glada bröllop stå,
 Och under brude-pell hopfrysa två och två.

En Herdes affked.

S! liufwa ort farwål, du samling af alt nöje:
 Din hogkomst gör, at jag bestört nu affked tar;
 Ty det mitt sinne rör, jag saknar nu det löje,
 Som jag uti ditt liufwa sköte nutit har.
 O! liufwa stunder!
 I gröna lunder,
 Er Herde måste skiljas och sig skynda fort.
 Doct skal des önskan bli,
 At åter snart få si
 Er parker, och få stänma up sin herda-låt,
 Och åter föra lamben wall på denna stråt.

Menniskans Aldrar.

Si! när wi födas fram, hwad tro wår lösen är?
 Jo, gråt. Hwad ungdomslust? En falsk och sminkad
 lycka.
 Hwad mannlighet? Et dofft. Hwad ålders jir? En krycka.
 Så börjas lefnad wår, så sluts han med bestwår.

SINCERUS. Tankar öfwer Lycka.

Din thron den är, hwarpå du sitter,
 Et hiul uti sit fulla lopp,
 Ty kommer ingen til dig opp;
 Du är ock stundom alt för bitter,
 Och stundom är du alt för from;
 Dit altar ser man städse röka,

Dit tempel många plå besöka,
Som wänta utaf dig sin dom.

* * * * *
Du är den mäktigste Gudinna
Af alla dem, som jag förstådt
I werlden nån sin wördnad sådt;
Din ynnest wilja alle finna,
Och ingen ort på jorden är,
Där icke du dit ssäte äger,
Och där man dig ej ära plågar,
Ell guda-wördnad för dig bår.

* * * * *
Ej under! ty din milda händer
Plå ofta Cronor dela ut,
På orätt sak gie rättwist slut;
I hwalpar sätta skarpa tänder;
Med fraga pryda mången narr,
Bewåpna harar med en wårja,
En gammal kind med smink upfarga,
På friska ögon sätta starr.

* * * * *
Ja, fåra Fru, så plår du skapa
Dit folk; den aldraminsta Tupp
Kan du til Påfwe höja up,
Och göra menska af en apa.
Just som du will så måst det gå.
Du ofta dig på dina trugar,
Men den som intet för dig bugar,
Han kan ock sällan något få.

* * * * *
Nog sagdt: den du behagar föra,
Han kommer alltid lyckligt an,

Stor sak, fastän han intet kan,
 Det tycks til saken intet göra.
 Allt nog, at han din ynnest har;
 Du är ej fattig på meriter,
 Om han är swart, du gör'en hwiter,
 Och är han poise, blir han far.

* * * * *

Skal det hans lycka kunna hindra,
 Ut sielfwa mörkret honom födt,
 Och at all dygd i honom dödt?
 Ej; derför kan han likwål glindra;
 Han kan wäl ändå blifwa stor,
 Fastän hans siäl är ganska ringa;
 Han kan sig wäl i lusten swinga,
 Fastän han nu i stoftet bor.

* * * * *

Det wil ju ingen ting betyda,
 Ut åga dygdens ädla glants,
 Med åran få sin segerkrants,
 Sin siäl med wett och lärdom pryda:
 Ut åga rent och sundt förnuft,
 Ut vara redlig emot andra,
 På dygdens hårda wäg at wandra;
 Nej, det är alt för qwalsam lust.

* * * * *

Wäl an, kom låt of woërda Lyckan,
 Hon hielper sina aldrabäst,
 Wi wilje dyrka henne måst;
 Hon wet of aldrabäst at smycka:
 Wi lemme åra, wett och dygd,
 Bessedlighet och årbar wandel,

Upriftighet och redlig handel,
 Ut bonden i sin bonde-bygd.

* * * * *
 Kom Swenske barn med mig tillika,
 Och låt oss ta oss annat för;
 Hwad är, at wi oss möda gör,
 Ut uti dygder blijwa rika?
 Man kan nu komma fort ändå,
 Och lika mycke hur wi lefwa,
 Om wi bland hopp och fruktan swåsiwa;
 Gudinnan måst dock alltid rå.

AND. TÖRN-
 GREN.

Himmelska Tankar om Jorden.

Är det den werld, där man så bullrar,
 Och sig med tusend sörger bryr?
 Det lilla nystan, som där kullrar,
 Och som så hastigt far och flyr?
 Är det den prick af intet värde,
 Där många bli af ångslan tårde?
 J, som i håndren Spiorer bären,
 Och tråtsen på Ert stora mod:
 Det är et stoft, som J begiären,
 Och kiöpen dyrt för andras blod:
 Jag kan Er jord med fingren måta,
 Om hwilken Er så lyster tråta.
 Förkiusta Sinnen Er besinna:
 Hwad är det wål J hållen kært?
 Låt stoft, som wål, hos Er förswinna,
 Et damb är ingen kärlek wårdt!

Se up, och sök en bättre lycka;
Och låt ej myllan Er förtrycka!

Är det den werld, som är så rikes
Af list och swef, och där man ser
Hur man enfaldigheten swiker,
Och ofskuld ofta fläckad blir?

Där ömkelig mask mot masken knotar,
Och i sit lilla hierta hotar?

Den werld, där skicklighet utstänges,
Och wraak dras in i årans sal?

Där rätt förtienst i hopen tränges,
Och åran står för skuggor fahl?

Där dygd har nöd, och last får heder,
Och alt tycks wändas up och neder?

Den werld, där mången narr sig bryter,
Och et förfalskadt åros krus?

Där man med såfångt glitter skryter,
Och prunkar stält i ringa grus?

Det är et glitter, grus och lera,
Det de likwål så högt wärdera.

Den werld, där guldets arma slafwa
Plå fika til sin sista blunn?

De få först nog i sina grafwar,
När myllan fyllt des öppna mun.

Des frihet, ro och samwet qwålies,
Och för en snöplig winning säljes.

Den werld, där list i helga kläder
Och swef i smitrans mantlar går:

Dar tungan talar ofta wäder,
Och falskhet jämt på wakten står,

Där man med munnen ofta wördar,
Den man i hiertat slår och mördar?

Olycklig den, som ännu swåswar
I en så tung och falsker werld!
Som pustar där, som står och stråswar
Mot sina tiders last och flåd.
Jag har min stam i lugnet dragit,
Och seglet mitt med frögd nedtagit.

HENR.
V. HOFSTEN.

Ecloga.

Du sälla folk wid sidländt dal,
Som niuter skygd af löfrik buska;
Som hör hur göf i toppen gal,
Och ser hur bläst plår björken ruska:
Du som från högden fällt din häg,
Och blott om fårens wälgång sköter,
Där du i ro din tid förnöter,
Fast rojan wore än så låg.
Kom låt mig få en liten stund,
Om eder sälla lefnad språka;
Fast sällan jag i skuggrik lund
Hast lägenhet at Er få råka:
Kom låna mig en öfwad lur,
Som hielper up en mätter tunga,
At jag må få i skogen siunga,
At det ej skrämer spaka diur.
Du Landtman, du som med din plog
En skarpnad åker slitigt brukar,
Och alltid tycker dig ha nog,
När nögda sinnet bordet dukar;
Du fruktar ej ditt ödes slut,

Där du förnögd i kujan sitter:
 Du ler åt lyckans falska glitter,
 När hiorden drifs i marken ut.
 Östyldighet, du ädla ro,
 Som trivses måst i låga kamrar;
 En Herde kan ju nögder bo,
 Fast plåten ej i hvalfven slamar;
 Fast han i sammet intet går,
 Och ej blir ärad bland de fränsta,
 Ur han dock alltid den förnamsta,
 När som han watnar sina får.
 Hwi går du, Herde, så allen?
 Du måste twenne stafwar skära:
 Af tåcka könet sök dig en,
 Som wil den ena med dig bära:
 Om stormen rasar högt i sky,
 Om blyt och dunder skulle höras,
 Kan dock af sligt du intet röras,
 När til din wån du nögd får fly.
 Men hålt! hwad är för liufig sång
 Wid udden af en täcker hälm,
 Där som Herdinnan mången gång
 War wan at hö i stackar wälma?
 Hwad kan så mycket nöje gie?
 Jag ser hur lamb och fid sig frögder,
 Hur hela hiorden är förnögder,
 Och får med spåda munnar le.
 Jag ser hur Herdar rundt omkring,
 De flåta hop lyckönskings frantsar:
 Jag ser Herdinnor uti ring;
 Walskullan på det gröna dantsar:
 Men när jag närme kommen war,

Och mig dit ner åt dalen wände,
 Jag orsak sag til hwad som hände:
 Et tåckt och hurtigt Herda = par.

E. A. S.

Verldens wäsende.

Wi menniskor på jordens klot som myror gå och kråla,
 Wi tråle, gråle tidt och sent, oß med bekymmer qwåle;
 Wi ässe, tåsse hwar om an: wi löpe dag och natt;
 Wi snike, sike til at få en jordisk förman fatt.
 Om här det sanna goda fanns, så borde oß så löpa;
 Så rånna, och lycksalighet för swett och möda köpa.
 Men, som det ej i werlden finns, ell' finnas kan, så wet
 Jag ingen orsak til wårt fik, än blott säfånglighet.
 Wi äre jord, och jorden är, som leker i wårt sinne:
 Hwad jordiskt är oß kittlar måst; och när wi något winne;
 Så pickar hiertat, hogen ler, fastän et flygtigt godt
 Är hela winsten för wårt släp: en mat för mal och mott.
 Den ene gör i wållust wal: en rikdom esterjagar,
 Den tredie sätter äran främst, och på sin ringhet klagar;
 En annan kan förakta det som ej bör äga pris:
 De tre å dårar allihop: den fierde han är wis.
 Hwad är det alt? säfånglighet och möda må det nämnas:
 Et magert godt, som äges kårt, och sedan måste lemnas.
 Alt jordens wål är grus och glas; hwad har jaz mera qwar,
 När döden skiljer mig wid alt som här mitt nöje war?

CARL ELDH.

Förgånglighets Beträktelse.

Dödlichkeitens barn, hvars linda, död och grift,
 Sig sammanknippa wet i en så noگا ening,

Alt sedan fallet skedd, man gillar deras mening;
 Som säga: Födslan har sig medfödt et förgift;
 Ty synden förer ju förruttnelsen i saggan,
 De följas bägge åt til grafwen ifrån waggan.
 I blinde, säger jag, som willigt sluten til
 Det öga Ert förnuft Er i naturen lemnat,
 I släcken afwenwål de lius Er skriften ämnat,
 Som til Er sista stund Er troligt leda will;
 När som I leswen så, rätt som at blifwa döde
 (Fast icke sättet är) ej wore allom öde.
 Om någon Prophetie från werldsens första dag,
 Om någon fåfång tro, om någon fåfång tanka,
 Er kunnat bilda in en enda skulle wanka,
 Som undandrogos från så allmän dödens lag,
 Wor dock ej ursäkt wårdt, men ömkansfulla tårar,
 Alt för en Endas skuld gafs hundra tusend dårar.
 Mer, då man säkert wet, at döden födder blef
 Med sig på samma dag, på samma stund och timma,
 Och at förändring har hel säkert lagt sin grimma,
 Så wål på Aldam sielf, som på hans sidos-ref.
 Förändring är en död, och tro man denna texten,
 Alt sielfwa barnen dö, och dö i sielfwa wårten.

SOPH. E.
BRENNER.

Döds-Tankar.

Förgångligheten har på jorden öfwerwålde,
 Hvad under solen ses, förändras och förgås:
 De störste Rikens ståt och städer ligga fälde,
 Och de som stå igen med tiden nederslås.
 Och om wi usle rätt med alswar estertänkte,
 Hur kort wår lifstid är, hur hastigt tiden går;
 Wist go rdes mindre fiås af det, för ögat blänkte,
 Och

Och lades större winn om det som förestår.
 Låt en och annan dit, som Moses säger, hinna,
 Låt wara, någon går til tio resor siu,
 Ell' någon terde sig så föhr och rörig finna,
 At han til detta tal fick tio år ännu.
 Det wore sannerlig en wacker hop med dagar,
 Det wor' en märkelig tid, at wärdigt läggas an.
 Men säg, om döden ej de mästa hadan jagar,
 Förr än en siette del til hälften komma kan?
 Man ser på äpple-trän, som i sin fulla blomma
 Til alla qwistar liksom öfwerhölgede stå,
 En ringa del af frukt til fulla mognad komma,
 En del, som ingaleds mot blomman kan förstå.
 Somt slänger stormen ned, somt skäma matke-tänder;
 Somt skadas genom regn, somt eljest illa far;
 Somt rifs i otid bärt igenom leda händer,
 Så at af tusend et som moget sitter qwar.
 Så sker det ock med oss; ty ganska sällan händer,
 At en sin lefnads lopp til högsta målet bragt.
 En del i waggan strax at lefwa återwänder,
 Och störste hopen blir halfmogen nederlagd.
 Det gör mig stundom ondt, när jag beynner leta
 I böcker här och där, och ser at stora män,
 Dem werlden skyldig är at ewigt heder weta,
 Och länge lefwa bordt, för bittid wändt igen.
 Man säge hwad man wil, man hälle för en lycka,
 Om någon på sin tid ser bittid göras slut;
 Jag häller den för säll, som döden ej fått rycka
 Från werlden, innan han alt werldsligt jagat ut.
 Ho i sin blomstertid, ell' i de nya åren,
 Skal säradas härifrån, har sällan byndt sig om,
 Hur man en tid förut bekantskap gör med bären,

Emedan dödsens bud helt oförmodadt kom.
 Ett gammal däremot blir påmint alla dagar
 Hvad färd han fara skal: han släpper mängentand,
 Han gränar, han blir tung, ehur han om sig lagar;
 Och fast han skumögd blir, så ser han döden grannt.
 Snart mister han en vän; snart saknar han en maka;
 Snart dörr et barn sin kos, och skundom sjuknar han,
 Då har han tom och tid at råfna grant tillbaka,
 Hur länge han ännu waraktig wara kan.
 En, den på sådant sätt sig i försattning ställer,
 Hur kan det annars ske, än at han är til freds?
 Är trygg och oförskräckt enär det honom galler,
 Emedan han förut så länge stått til reds.

STIERNHJELM.

Hälsa = Pris.

Hälsan är allt. Allt, allt är alsinte, där intet är hälsan:
 Konglige wäld, macht, pracht, guld, wett, är alsinte mot
 hälsan,
 Rikebom, ungdoms lust, konst, gunst, äro wansflige gästwor,
 Kommande, gängande, som en wind; tacknämlige, lustwe,
 Dock ej längre än hälsan är hos: wiker hon, fare wäl frögd.
 Hälsan allen är, i hwilko beror wår werldslige sällhet:
 Hälsa til lif och själ, gifwe Gud wår ewige hälsa!

Om Wänskap.

Twilken är, som trädet faller
 För en gren som wisnad blifwer?
 Hvem och för et ogräs riswer
 Säden i en åker opp?
 En rått vän bör icke heller
 För et ringa fel förskutas:

Wän

Wänskap bör med rätta slutas
 Sika med ens lefnads lopp.

Om Dygden.

Så natten aldrasörkast är,
 De tåcka stjernor klarast blänka.
 Så gör ock dygden alltid, när
 Befymmer ädla sinnen kränka.
 När lyckans wäst förnöjsamt susar,
 Är dygdens glants wäl klar och ren;
 Men när som motgångs böljan brusar,
 Har dygden mera härligt sken.

H. C. NORDENFLYCHT. Tröst för missnögda Cloris.

Min Cloris klaga ej på himlens delningsfätt:
 Om du will råttelig dig besinna,
 Skal du därwid den största wisshet finna;
 En han gör ingen oförrätt.

Den ena gier han nog af werldslig lyckas lätt
 Och af säsänglighhetens häfswor:
 En annan åter kropps och sinnes gåfswor:
 En på sin del har dygden fätt.

Hans gåfswor är det alt: en kan ej alla få.
 Men ach! et prof af mensko-selen,
 Ut den som fätt den aldrabästa delen,
 Will dock de sämre ting åtrå.

Skal den som äger det som ewigt skal bestå
 Och kan til gagn i tiden tiena,

Just vilja hela lyckans larfvor låna:
Hvad skal då andra hopen få?

Mej Cloris, ^{*} ^{*} ^{*} ^{*} ^{*} ^{*}
les förnögd, och tacka för din del,
Ey du kan honom aldrig mista,
När tidens skatter måst med tiden bryta,
Bli dock hos dig din lycka hel.

C. J. LOHMAN. Döds-Betraktelse.

Mitt hierta kälvar;	Gier dig och resten,
Mitt sinne ryser;	När rosen visnar af,
Mitt öga mälvar;	Och grafven blir din graf.
Ja blodet fryser:	[*] [*]
När jag besinner	Du som på tillan
Hur som vår vandring	Så makligt träder,
Som strömmen rinner	Och trotsar liljan
Eil sin förändring:	I weka kläder:
Samt hur vi alle	Tänk, tänk på frantsen
Sku blifva fälle,	Med bleka bladen;
När hyddan ramlar full,	Tänk på dödsdansen
Och myllas ner i mull.	Och swette-baden,
[*] [*]	Dem döden veder
Stref skönhet segel,	För'n du går neder,
Ei grafven gapar!	Och fastas i et hål,
Här är en spegel,	Så naken som en nål.
Som dig wanskapar.	[*] [*]
Din kluders fågring	Hit I, som fiket
Ej döden aktar;	Alt warda rika,
Men til en lågring	Sist sku I liken
För mal förpaktar.	Dock warda lika.
Den bleke gästen	Det guld I winne

Blir

Bliw efter eder,
När sist Er linne
Med Er sänks neder.
Hwarmed wi braska

Er dock man aska.
För många tunnor gull
Så wi en skofwel mull.

J. J. A.

Heders - Siufan.

Wi om vårt högsåt ganska måne,
Förakte Dygden, årans mor.
Ehuru hedren icke wor
Så just wår egen, wi den låne.
Med fars och farfars fordna glans
Wi wåra mörka namn bestråle,
Och så med andras fädtrar präle,
Som sågring hos oss sielfwa fanns.

Bland oss en dwårg wil synas jätte,
Wi å wål smått, men storsåmi slag;
Det högtförnåma fåra Jag
Wi gerna fråmst i talet sätte.
Den fule wil dock heta skön.
Åf namn och titlar långt register
Måst fylla hwad i gagnet brister.
Så går det i hwart stånd och kön.

• KOLMODIN, Om upkomst til åra och högghet.

När åran blifwer ståld på ödmuikhetens fötter;
Och denna taga får i jorden diupa rötter,
Si då kan deruppå et wålstånd blifwa bygd,
Som står i högsta lust mot alla wåder trygt.
Doch bör i årestånd man wandra ganska warligt;

Ty högt på tinnar gå är öfvermåttan farligt.
 Den der wil klifwa fram med oförwågen steg,
 Kan göra snart et fallt, och är i fallet feg.
 Hålt om från nedrigt stånd du äst af lyckan worden
 Til högre lystad up, så glöm ej se på jorden;
 Och tänk, at mellan dig och den som nedre går
 Den skillnad endast är, at du mer farligt står.
 Skrif ej din heder til din egen sagra näsa:
 Tänk ej, at Gud med dig just nödigt haft at fåsa.
 Men tänk, det är din plikt at göra androm godt,
 Och det så mycket mer, som du har mera fått.
 Och J, som kunnen ej af bördan mycket skryta,
 Men genom edra mån ha kommit up at flyta,
 J måsten weta, så i heder skicka Er,
 Att ej förståndigt folk åt eder dårskap ler.
 Man kan sig efter stånd ändå tilbörlikt skicka,
 Fast man af högmod ej i skinet synes spricka.
 Man kan wäl sitta långt fram om en gammal wän,
 Fast man ej låts som man ej kände den igen.
 Jag i mitt sinne kan på dem rätt harmse wara,
 Som uti detta mål sin dårskap uppenbara,
 Att, då de klifwit fram, förakta andra fräckst,
 Och icke kännas wid sin egen blod och slägt.
 Som deras ådror sen ha blifwit helt förgyllda,
 Och de ej wore mer med sina systkon skyllda,
 Så hålla de för skam, om någon weta fick,
 Att den, som ringa är, dem an i blodet gick.
 Om eder slägtning sig på dygdens wäg besliter,
 Fast icke han, som J, just sidenstycken sliter,
 Så weter det, at Gud har Er förnåma giordt,
 På det at honom J och skolen hielpa fort.
 Ervör fritt, den hielpen skal Er heder icke swika:
 Fast.

Fäst mera warden J dermed den Högsta lika,
 Som lyfter fattigt barn ur jordens träck och stoft,
 Att det skal sitta så bland Förstar högt i loft.

J. FRESK. **S**fwer wår förwända tid.

När werlden i de fordna dar
 Fann en höfwiß Jungfru war,
 Ej wid sin ära flater;
 Men lesde utan särgadt sken,
 Så i sin tankar kysk och ren,
 Som oförkränkt i later;
 Då war den rätta gylдне tid,
 Och pen'gen, som man glädes wid,
 Låg i sin mörka linda;
 Den blanka malm kund' ingen än
 (Ej fattigdom war dygdens wån)
 Til girughet förblinda.
 Man lesde allmänt ångla - likt,
 Och nöjet gjorde folket rikt;
 All flärd och falskhet suswo:
 Och arghet war ej södd den tid,
 Då när rättfärdighet och frid
 Hwarannan händer guswo.
 Men den har affked af oss sädt,
 Och med sin helgd til hwilo gådt;
 Man tror, som det ock synes,
 Att nu naturen icke mer
 Of så fullkomna foster gier,
 Sen platt des kraft astynas.
 Som mången i de tvotta år,
 Den en otidig lusta vär,

Vil sig all werlden samka,
 Bliu snål, och far om fåfång flård;
 Så tycks mig ock vår gamla werld
 Är just af lika tanka.
 Nu frågas söga efter dygd;
 Nu hålles fattigdom för blygd;
 Nu list för kloshet galler:
 Den guldet har, han alt förmår,
 Och ofta wäld för rätten går;
 För gunst sig hat inställer.
 Så rödjer ock en allmän nöd,
 Med brist på kläder och på bröd,
 Hwad öde of förbidar.
 Sielf jorden tyckes wanför bli:
 Den rika sw är intet i:
 O! hwad förwända tider!

Joh. G.
HALLMAN.

Den gamla Swenska Tro- heten förswunnen.

En högboren himla Printessa,
 Fru Trohet, begynte på jorden at bo;
 Hon lagrade fädgarne hieska,
 Hon riste sin runa med lefrader blod:
 Stod grundad som berg up i fiällar,
 Ej rördes af werldsgny och blänkande fiås;
 Hålst byggde sit slott på de hållar,
 Som blomprydde stå kring de Skandiska nås.

* * * * *
 Där war hon en rådande Droning,
 Och styrde båd hierta och tunga och hand;
 Där dwaldes ej galla wid håning,
 Och ssekande tunga wid bitande tand;

Gafs hiertat, war hiertat ock gifrost;
 Hwar er wid sin ord war en fastsmidder teal;
 Gafs handslag, war som der wor skrifwit
 Med tusende eder wid lif och wid siäl.

* * * * *
 Då sof man så trygger i lunden;
 Då skulfwo ej hieltar för höfliga mord;
 Den ringa war intet förbunden,
 Att hålla för fläder de måktigas ord:
 Då fick ej et glömmande minne
 Bli tåcke för tröghet och afund och hat;
 Då åt ej med råsfaktigt sinne
 En annan min wälmenta beta på fat.

* * * * *
 Men floctar af främmande seder
 Ha letat sig hamnar i Switharnas skär;
 Et sällskap är alstrat där neder
 I riket, där Pluto regerande är:
 Trollsländor och spöken och gastar,
 Båd' falskhet och smickran, och ilgrep och skret,
 Det följet sig snarliga hastar
 Med Swenska Fru Trohet at börja en ket.

* * * * *
 De lekte ta fatt uppå henne,
 De blefwo förstarcka, hon måste til ffogs;
 Des Hof-tyg och gyllende spanne
 Af det underjordiska sällskapet togs,
 Därmed det sig listigt förkläder,
 Sia nämner beleswenhet, wishet och konst
 I Skandiska Byar och Städer
 Det fölget sig intet bemödat omsonst.

* * * * *

Fru Trobet bland bergen i dalar
 Med half-troll och dwärgar har dagelig strid;
 Men falskhet i präktiga salar
 Har gyllende stoder at stödia sig wid:
 Då lägger hon färdiga snaror,
 Och fångar en höger så snart som en låg,
 Hon månglar bedrägliga waror;
 Sirenerna siunga i bergbruten wäg.

ERIC
 BRANDER.

Om Giftermåls Hinder.

En präktig werld war redan färdig giord,
 Och himlens wijsa nåd i minsta gräsen spord,
 När den som henne grundat hade,
 Den sista handen därwid lade.
 Han wiste at han skapat denna praft,
 Så at den lydde en förwansflings maft;
 Det stod ock himlen intet an at henne ständigt bota,
 Han wille heldre straxt des undergångar mota,
 Och bygga på en gång sitt urwerk så,
 Att det til den bestånda tiden kunde gå. Cra,
 En werld, som ewighetens råd sielf dömt at flyktig war
 Fick kraft, at just med flyktighet sin warelse förswara:
 Allsmågtigheten gaf hwart enda ting sitt frö,
 Och sade sedan blott; blif til, fortplanta dig, och dö.
 (Se himlens wishet) om et ord af dese lemnadt blifwit,
 Had' werlden ej waraktig blifwit.
 Naturen börjad' nu at följa detta lopp,
 Allt byttes om, men intet hörde opp.
 Det enas fall det andras upkomst gjorde,
 Från Monarchier in til gräs man denna lagen sporde

Som knappast man et stält Affyriskt wälde såg,
 Förän det til en grundwal för et Persiskt rike låg;
 Då detta sig i aska sänkte,
 En Grefisk Monarchie upblänkte,
 Som strax utur sit rök och damm
 Måst kläcka Romar-örnen fram.
 Så gick det i det stora til, så gick det i det lilla,
 Det blef förnyadt giordt som syntes sig förspilla:
 En blomma blef ej hö,
 För'n hon til nästa årets prackt had' lemnat frö;
 Hwärt enda diur, så snart des tid begynte lida,
 Had' en sig lik uprouren unge wid sin sida,
 Som strax den andras plats intog,
 Och at wår werlds förwandfeling log.
 Och såleds kunde åfwen de sin stam och slägt förswara,
 Som måste mat för andra wara.
 Men menniskan, det underliga diur,
 Har giordt sig sielf en ny natur;
 Hon snart af alla ting sig något hinder letat,
 Hwarmed hon mot sit släktes tilhwärt stretat.
 Här är ej nog, at Hann och Hona wil,
 Och at naturen sielf ger lof dertil:
 Nej, pengar, åra, stånd, wiß ålder, smak och tycken,
 Föråldrars låf, och annat mer för oss är' hufwudstycke.
 Ut blandra detta, wore nu at twärt mot strömmen gå,
 Se'n alt wårt wäsend är inwättadt så;
 Men om dock något annorleds af början kunnat wara?
 Det törs jag wäl med ja beswara:
 Om något kunde rättas än?
 Det tror jag ock, at tala som en menskiowänn:
 Om wanan endast kunde twingas,
 Och allmänheten til förnuftig tancka bringas;

Om elakt gammalt bruk ej gälde som en lag,
 Om ofta ej exempel togs utaf en huswudswag.
 Jag wördar all den rätt föräldrar hafwa böra,
 Men klandrar när de den försträng wid giste-puncten
 giöra.

Om ingen genom deras makt olycklig blifwit har,
 Om intet sonen ofta fått mer wett än farsars far;
 Så borde alla barn utaf föräldrar styras,
 Och därehuset strax åt en olydig hyras:
 Men som man ofta nog får wederspelet se,
 Så borde man ock sonen rätt mot fadrens dårskap ge;
 Och just ej alltid kalla det för illa,
 Om dottren intet will sin egen wålsfärd spilla,
 Och offra sig och sina där
 Ut någon wurm, som Mamma har.

Det wårsta är, at fast wår lag wål kunde barnē hielpa,
 Ha dock föräldrar medel nog at likafullt dem stielpa;
 Den starkast är han alltid rår,
 Ty går ock detta som det går.

Du wil jag nämna om et annat gistes hinder,
 Som kommer barnen måst til last, och är ej något min:
 Jag sätter nu förut en sådan far, (Der:
 Som billig och förnuftig tanka har;
 Som wet til pricka

Hwad som behöfues åt en ung och raffer flicka:
 En mor, som minnes hur hon war
 I sina unga dar.

När slike fäder åt sit barn en artig maka leta,
 Så fins wål de som likafullt mot gistermålet streta;
 Mansell då irret tycke för det ständet har,
 Ell' också altförnycket för en annan far,
 Hvars make hon kanske ej nånsin kunde blifwa,

Om

Om hon än alt på wågspel wille gifwa,
 En älskar blott en galonerad hatt,
 En annan köpmans penning-katt,
 Den tredie Hofmans granna kläder:
 Så röras flickor utaf wåder.
 Om jungfruns dårskap ej des far och mor behagar,
 Så lesiver hon wäl ogift sina dagar.
 Gud wet hur sådant lapperi
 Kan stå emot naturens anfall bi.
 Om ingen flicka på sin smak sig har mistagit;
 Om detta tycket ej så ofta grymt bedragit;
 Om man ej sunne hionelag,
 Som älska starkt, men blott en enda dag;
 Så borde barnen altid få sit kärleksöde skifta,
 Och aldrig hindras at på smak och tycke sig så gista:
 Men som det undantagning tål,
 Så bör man noga skilja mål.
 Dock wet jag intet hwad jag gjorde,
 Om det ock mig som fader borde:
 Jag tror jag låt des wälgång få för egen räkning blif-
 Blott at de sig i äkta ståndet wille gifwa. (wa,
 Ty det är synd, at Skapar'ns ändamål
 Skal hindras af en sällsam nyck, som knapt är wärd en
 De wilda döttern (nål.
 Så weta kärlekstiden af naturen;
 Men menskan icke så,
 Hon måste efter bruk och wiße regler gå.
 Hwad? swarar du, hwem kan wäl hindra
 Ewa kåra hiertan at i kärlek tindra?
 Förstår du intet Astrilds dolda garn?
 Jo men, de hindras kanske dock från giftermål och barn.
 Men dock, jag gillar intet det, at första grödan skåres

Ell' at en an' omogen säd i ladan bäres:
 Men wet, naturen sina egna märken har,
 En wäxt är til sin mognad sen, en annan åter snar.
 Om stadgad kropp och håstig lust fick gifte-teckn wara,
 Så tror jag måst hwaran sig wille para;
 Men biud nu til, så raske du är, wid et och tiugu år,
 Så se om du ej alt för ung af mängen heta får.
 Nå, nå, med Plato wore godt at sig i brudstol ställa:
 Om blott förnuft och wett där ensamt kunde gälla:
 At Socrates war intet barn, det hela werlden wet;
 Men Gud wet hwar för jämt och samt hans hustru illa
 Adonis i sin första wär af Fröja älskad blifwit, (let.
 Och aldrig har man hört, at han til flagan orsak gif-
 Doct detta kan (wit.

Ändå gå an.

(ra?

Men hwad har stånd och ära wäl med giftermål at gös
 Jag tror de äro twenne ting, som ej hwarandra röra.
 Den ärelystnad, wakra kün, du eftersträfwa tordt,
 Den har dig måst af alt i werlden illa giordt:
 At du til höghet hoppa wil, och ej som wi spåpera,
 Jag menar, med tin man så sakta gå til heder mera;
 Det gör

At mängen flicka ogift döer,

Ell' ock, å med en sådan man sin tid måst nöta,
 Som intet hinner mer än blott sin hälsa föta.

Hwad? säger du, skal likhet ej i stånden tas i åkt?
 Jo, därpå ligger mycken makt.

Men kåre säg, hwad rang hon kunnat sig förwärfwa,
 Om hon den ej utaf sin far sådt ärfwa?

När hon då får en son utaf en lika far,

Mån hon ej lika skal som han til giftermålet har? "

Alfmannens sybla, säger du skal man ju staten föra?

Ja,

Jag, se'n han just för den sit goda måst förstöra,
 Och intet mera öfrigt har,
 Så är han ändtlig gift = för far.

Nå, utan pengar kan sig ingen gista?
 Sant nog, se'n tiden sådt så wåra öden stifta;
 Men dock et ord,
 För än den saken blir afgjord.

Mån tro man åter mer se'n man har gifter blifwit?
 Jag finner det wål ingenstads beskriwit.

Om han och hon då ogift södan har,
 Hwi ej på samma sätt se'n de ha blifwit par?

Om de med arbet södan söka,
 Så bör en samlad hand ju den föröka:

Och om de den utaf föräldrar få,
 Hwi få de icke så ändå?

En sällsam sats, hwem skulle barnen söda
 Och för dem hafwa möda?

Jo i et hus, där ej et barn upfödas kan,
 Där swälta utom des båd fru och man.

Den satsen blir då klar uti mitt tycke,
 Att menskio-skäktets tilwänt hindras alt för mycke.

Jag kallat det en lemning af det barbari

Wi fordomdags ha leswat i; (hinder,

Då man har trodt, at mycket folk war allas walgångs
 Och därför sökt på alla sätt at göra hopen minder.

Emedlertid få wi, som bättre tanka ha,

Wårt öde länge än af deras dårskap ta;

Och tusend barn, som himlen lif och werlden gagn bordt
gifwa,

Ha måst för dessa hinders skul uti sit inte blifwa.

Det lycka är at komma til,

Och större lycka än at giftas som, och när, man wil.

54. 30 7 0 1 30
En lycka och, at funna werlden öka,
Så länge så förnyctte tanksätt spöka.

Fragment af en Comedie, kallad Pedanteriet.

Act. I. Sc. 2.

Arlequin. Philosoph.

Arlequin.

Så wil min Herre då, sin mening på mig kruga,
Att fel ej finnas kan hos dem Ni kallar sluga.
Men jag, jag håller dem för narrar liksom wi;
En flokhet stadnar måst uti Pedanteri.

Philosoph.

Dyft, tyft min kära wän, det är ej hwar's mans höfwa,
Att känna wettigt folk och deras brister pröfwa.
Hwar lård har ju förstånd, och brukar det som flok;
Des fel kan du ej se en ex professo tok.

Arlequin.

Jag har min dryga del af dårskap, det är sant;
Doch wet jag det likwist, at jag ej är Pedant.
Om hwad jag ej förstår, så tiger jag hel stilla,
Och biuder aldrig til at annat folk inbilla,
Det man uti förstånd min like icke ser,
Som jag uti en klunk all wisshet slukat ner.
Jag häfwer mig ej up at hwar man underrisa;
Och blir ej ond på den min flokhet ej wil prisa.
Nog tror jag at jag är en skicklig Comedjant;
Men tro jag endast fals, då wore jag Pedant:
Ell' tro min skicklighet och wetenskap i detta,
Den borde annat folk långt neder om mig säta;

och

Och ingen kånst gick up emot Comedje = spel.
 Ei! sådant gör en narr, och är Pedanters fel.
 Men jag är narr förut! en kånst af föga wårde,
 Som ens ej blifwer nåmd i talet bland de lärde:
 Ja, låt så wara då: jag lemnar man har rätt;
 Men en Pedant är ock en narr, hwar på sit sätt.
 Wisar på Parterren.

Ei! där bland hopen står, kan hånda, mången toker,
 Just; därför at han är i någon wetskap floker,
 Och tror han endast är som sligt har lärdt och sedt,
 Ell' håller såsom strunt all andras kånst och wett.
 Wänder sig åter til Philosophen.

Jag tror jag kånner en uti sin kånst en galning,
 Rätt så stor narr som jag, fast ej emot betalning.
 Wi skiljas däruti, at jag är en Acteur:
 Han gör af hiertat det som jag förståldt wis gör.

Act. I. Sc. 3.

Arlequin. Philosoph.

En Chemicus.

En Chemicus tror sig wara utmärkt, springer
 up af Parterren, och talar hotande til Ar-
 lequin:

Din oförskåmda mun, den borde blifwa stoppad,
 Och du, du wore wård in aqua blifwa doppad.

Arlequin rådd:

Men intet blifwa wåt

Chemicus.

Hvem har satt dig til tolf
 Af kånst och icke kånst, af slugt och osslugt folk?
 Wet, där wil något til naturen at ransaka,
 Som mången har försökt, men har måst stå tillbaka.

Hwaraf all ting bestå, hward wårkan all ting gör:
 Si det är sådant det, som hwar man låra bör.
 Förstår du at det är ej wårdt at heta lærder,
 Men weta ej hur kropp af elden blifwer tårder,
 Arlequin skrifer.

Jag wil ej weta det

Chemicus.

Och hur hwart Element
 Ifrån det ena i det andra blifwer wåndt.
 Hur såsom Sulphur sig mot Acidum förhåller,
 Hwad uti Salibus en flygtig doftning wåller:
 Hur färg, hur saft, hur sten, hur ört är sammansatt,
 Hur all ting lösas up, och hur därmed är fatt.
 Alt största hopen i et sådant mörker wålta,
 Det undrar jag ej på. Men at en bot för ålta
 Af kårngar endast fås, som aldrig lærdom hast,
 Är teñ at man ej lærdt kånna örters kraft.

Act. I. Sc. 4.

Arlequin. Philosophen. Chemicus.

En Seltcher.

En af Acteurerne, som är en förlupen Selt-
 schers Gesell, står wid sidan af Theatern och
 hör på detta: blifwer förifrad, kommer
 håftrigt instigande, och säger til Chemicus:
 Hwad billar Ni Er in med edra kloka låror?
 Wet skilnad mellan bot af gamla kårnge-håror
 Och Medicorum kånst. Hwem går wål i practik,
 Som ej Pharmacopi'n har lærdt i Apothek?
 Facultas Medica sit öfra ställe åger,
 All annan wetenskap som grand mot denna wåger.
 Och hwartil dugde wål all kånst uti Chemi'n,
 Om man ej hade gagn däråf i Medicin?

Arle-

Arlequin.

Att fråga, med förlåf, är Herrn af Faculteten?

Feltscher.

Hwad är det mer? stor sak i den säsångligheten;
Det wore slätt bestält, om ingen annan wet
En kånst, än den som hör til någon Facultet.

Arlequin.

Är Herrn då Medicus

Feltscher.

Jag är utaf den mening,
Att uti Chirurgi'ns och Medicins förening
Består all wetenskap, som angår menskans Kropp.

Arlequin.

Ja, ja, om fött och ben, bröst, sensor, blodets lopp,
Och mera sådant

Feltscher.

Dig. Jag undrar du wil tala
Om det du ej förstår. När lyckling börjar gala,
Så går

Arlequin.

Ah! Herre, ni är lyckling sielf god nog,
Och wor wäl wårdt man Er på diaphragma slog.
Ero, fast ni menar Er curera kroppen wäl,
Så gier jag läkedom för Er och andras siäl.

De börja tråta.

Feltscher.

Du gör wist härlig Cur

Chemicus.

Til minsta är jag säker,
Att bättre han en siäl, än som Ni kroppen läker.
Och wet en annan gång wårdera andras wett.

Feltscher.

Til Chemicus.

Til Arlequin.

Ja, tänk en Chemicus. Har man en narr ej sedt?

Arlequin.

På vår Theater får Ni mången hålsam regla.
Ni kan Er dårskap här i andras dårskap spegla.

Act. I. Sc. 5.

De förra. En Advocat.

Under tråtan kommer en Advocat med myndiga steg up ifrån Parterren.

Advocaten.

God Herrar, jag har hört, hur hwar försvarar sitt;
Men här är frågan ej, märk väl, om mitt och ditt.
En preference-twist hör ej til detta forum:
Här fattas Parter ock af plurium citandorum.
Alt göra saken af, Ni kunde wisas ut,
Och skulle blifwa snart på hela tråtan slut.
Men

Arlequin.

Jag, jag blifwer kvar, som mera hemma stadder;
Före bör en gäst gå ut

Advocat.

Hålt inne med ditt stadder.
Jag wille säga, det är ömt i domars sätt,
Alt tråtor slutas så at hwar och en får rätt.
Processen kan gå fort, men si! et märkligt item,
Den är ej därför giord at dirimera litem;
Men at hwar menska ock tillika har beskydd,
Och är til lif och gods af ingen annan brydd.
Det wil et diupt förstånd och moget wett til detta,
Och är ej hwars mans wärk at domarkall föråtta:
All annan wetenskap kan wara hur hon kan,
Men leswa utan rätt, det går ju aldrig an.

Arlequin.

Glöm ej, här skola fier citeras.

Advo-

Advocat.

Må så vara.

Men jag har nog bewis, at hwad jag sagt förswara.
 Som til exempel det: hwad är wäl Medicin?
 Jag lemnar at den är en nyttig disciplin;
 Men wil naturen sielf ej hielpa, är förgäfwes,
 At någon sjukdom blott af läkedarar häfwes.
 Swårt om uti process natur ej råda fatt;
 Ty den wil göra ondt, men lagen göra godt.

Feltscher.

Hwar tror sig här måst flof.

Arlequin.

Hwar rosar här sin wälling,
 Och uti den slags tron ej finnes en affälling.
 Jag tycker det är bäst, hwar lemnas i sit sticf,
 Och hedras som han är, flof, sticflig, lård och qwicf.

Advocat.

Det går wäl an bland oss som folk af wetenskaper;
 Men det odrägligt är, när som en dristig gaper,
 En unger Officer, wil synas alt första,
 Fast han ej annat lärdt än skiuta och gå på.

Feltscher.

Man kan ock mycket wett hos slika buskar köpa;
 Dock har jag sedt i krig hur mången snällt kan löpa.
 En Officerare kommer ifrig springande ifrån Warterren
 med hwar wärjan i handen, då Philosophen drager sig
 undan och går hårt; Men Officeraren pryglar Advoten
 och förföljer Feltscheren; då emedertid Arlequin
 smäller på Chemicus; Hwarmed Acten slutes.

Act. II. Sc. I.

Arlequin. En Præceptor.

Arlequin.

Hör! war min Herre med i sista lärdoms kriget?

Præ.

Præceptor.

Behudh, wisch, wacsch hoschim

Arlequin.

Det låter faseligit.

Er Herren Jude?

Præceptor.

Ux tois pais akephalus.

Arlequin.

En Gref?

Præceptor.

Præceptor sum, nec quidquam ultra plus.

Arlequin.

Så mycket jag förstår, är Herren en Prefester,
 Som uti lärda språk ej gifwer någon efter.
 Men den som är en Swenssk och talar ej som wi,
 Den tror wi har en släng utaf Pedanteri.

Præceptor.

Pedant: non, non, Monsieur, pourquoi de la sorte?

Arlequin.

Innu et språk?

Præceptor.

Signor del chus piano fortê.

Arlequin.

Kör på!

Præceptor.

La sprada cru quixotto calatrava.

Arlequin.

Min hiertans Herre håll; Jag tror ni wil begrafsna
 Båd Er och mig uti en syndastod af språk.

Ach! stackars ni, som hast så fassligt hufwudbråk.

Præceptor.

The from of oldfish straet best virgin beggers
 blaefing.

So muß man seyn gelahrt

Arlequin.

Det war en hiskelig läsning.
 Hr Herrn ej Swenssk?

Præceptor.

Jo men. Jag är ifrån Bohus.

Arlequin.

Och kan mer Ungelskt språk än mången Swenssk Car-
 dus.

När minnet lastas så, måst för förståndet brister;
 Men är Ni också lär'd, min Herr Ludimagister,
 Så bör Ni weta det war kloka werld ej tål,
 At någon blott på skryt wil plattra tungomål.

Præceptor.

En kånst, den hatas ej, om ej af dummer hierna.
 Din narr war sielf då klof

Sår bårt.

Arlequin.

O! du Pedante-stierna,
 Som lyser up war pol, war horizon, war jord;
 Men skada, at din glants består i bara ord.

Act. II. Sc. 2.

Arlequin. En Dräng.

Arlequin.

Du skulle kommit förr, så hade du fått höra,
 Hwad en Presester i Språklådan hast at föra.

Drängen.

Nej, jag har ej städt ut se lådor fler i dag,
 Jag drages nog därmed, fast af et annat slag.
 Jag tienar hos en man, som pinar folk at skåda
 En hop med snäckor och Coraller i en låda;

Och

Och i en annan, sten och grus, och ler, och sand,
 Som sammanskrapadt är, jag tror, från alla land.
 Och de fördömda kärl jag måste frändigt lyfta,
 Och hålla i, då folk skal stå och i dem sitta.
 Om någon kommer dit, som gråsligt undrar på,
 Hur Herren minnes alt och all ting kunnat få:
 Ja den, han har förstånd, den mannen är wist lärder;
 En annan klof person, den hålles icke wärder
 Alt bära namn af lär'd: alt annat är lappri.

Arlequin.

Si där et annat slag utaf Pedanteri.

Drängen.

Sift war min Herre hos en man som plågar samla,
 I smärre lador, mynt; och aldrakärl så gamla,
 Alt ingen läsa kan hwad på dem prägladt står;
 Men at han gifvar det, den kånsten öfwergår
 All slughet och förstånd. När dese bägge råkas,
 Kan tro det då om mynt, om skal och stenar bråkas.
 Då hålles den ej klof som samlar Bibliotheck,
 Den kallas fiäll, som har med Manuscripter lek:
 Och ingen kannes god hur lärder han ock wore.

Arlequin.

Jag håller alla dem Pedanter lika store:
 Ty til at samla hop, wil pengar mer än wett,
 Men där blir godt utaf när dese göra et.
 Här faller mig ock in, at bland Pedante-slåfter
 Det gifwes än et slag, som älskar blott insecter,
 Och tror en har ej i förnustet minsta lus,
 Som ej sedt myggans mun och stierten af en lus.
 Så är det äfwen, när alt annat wett föraktas,
 Och lärdom wördas måst där gräs och frön betraktas;

Som

Som ingen nytta gafs i menniskans Iesnads lopp,
Förutan den man tog af blommor, rot och knopp.

Här fattas slutet af denna Scena, och den följande
hel och hållen. Och tyckes föreställningen sannings-
ligt gäddt därpå ut, at wisa huru alla desse kundskaper
äro wackre och nyttige, när de förwärfwas at där-
med gagna samhåldet, och icke blott at wisa sin qwick-
het, eller at wilja lysa öfwer alla andra i kundskap och
förstånd.

ACT. II. Sc. 4.

En Piga talar.

Utrött et par skor,
At kunna snoka up hwar som fru Sola bor:
Madam såg henne sist på gatan i et fönster,
Och wil nu ändtlig få af hennes natt-tyg mönster.
Min matmor kan förnämst på moden sig förstå,
Och dem hon ståndigt ser i samma bonad gå,
Dem kallar hon för wåp. Men syster hennes åter,
I kokning är så slug, at hon i harmen gråter,
Om någon såsom hon kan laga til en rätt;
Men fiäll är hwar som ej lärdt hennes koknings sätt.
Men == jag står bårt min dag. Munsiör kan han mig
Hwar frun bor? = = = = (wisa

Arlequin.

Nej, min san, det kan jag intet gifa.

Pigan.

Ad jös då

går bårt

Arlequin.

Ja farwål: .. Et nytt naturens rön!
Pedante = siufan wil ock brås på qwinno = rön.
På werlds = Theatren får man äfwen se Pedantiskor,
Där de agera just som här Comediantiskor.

ACT.

Act. II. Sc. 5.

Arlequin. Mathematicus.

Sör sig sielf.

Arlequin.

Nå, det war wål en gång jag slapp at mera höra,
 Hur hwar en tror sig bäst på wishets strången röra.
 Här träffar jag en man, som synes wara fri
 Från tycke om sig sielf och alt Bedanteri.

Eil Mathematicus.

God dag, min Herre, tänk, jag är helt yr i pannan,
 Alt höra huru folk, de stråfwa hwar om annan
 I snille och förstånd = = = =

Mathematicus.

= = = = Jo, jo men, stackars folk,
 De plocka här och där af lärdom litet smolk,
 Och mena genast det de samlat hela skatten,
 Fast det är wida skildt, som dagen ifrån natten.
 De weta ingen ting. = = = =

Arlequin.

= = = = Sakta. Nå, nu så är det wildt.
 Hårdt.

Har den då slit och tid och sina gåswor spillt,
 Som lagt sig winning om at något nyttigt weta?
 Ell' gifwes ingen kånst? Hwad må då lärdom heta?

Mathematicus.

Mathesis är en brunn, en ström, et wishets haf,
 Där hämtas all den kånst man eljest ej wet af.

Arlequin.

Som til exempel. = = = =

Mathematicus.

= = = = Det, at zifferkånsten kånna.

Arlequin.

Men Lasse råfnar bra, fast utan bleck och penna.

Mathe-

Mathematicus.

Att bruka linier, figurer, anglar, mått,
3/ bygg och häfve-känst, i wind och watten-wärk.

Arlequin.

Ja, ja, en timmerman, en murkari har slift nödigt;
Men för de mästa folk är detta öfwerflödigt.

Mathematicus.

Att mäta land och strand, diup, widd och bredd, och högd,

Arlequin.

Här tienar enskyldt man med särskildt wett och slögd.
Om alle brydde sig at til slikt kundskap sika,
Wor' narriskt; liksom om hwar menska skulle kika
På stjernor, månar, sol; och hwar Calender skref:
Hwar gjorde time-sten, och strålar sammandref.
Nej, nej. Det wett och känst, som tienar släktet hela,
är af så widt begrep, at den lär mycket fela,
Som tror at en person til alt har tid och wett:
Wi hinna ju ej långt, fast hwar en sköter et.
Och efter en med alt sig ej förmår beswära,
Och likwål mycket är som menskor tarfwa lära,
Så låt oss hålla det, Mathesis blifwa får
En del af hela alt som mennsko-wett förstår;
Som gifwer mångfalt gagn; som hedrar wäl en man,
Att han med skäl ibland de lärda sättas kan.

Mathematicus.

Säg, at förutan den är kundskap blott en dwala,
Och ingen ordning är i tänka, göra, tala.
En kraft af des method sig tränger i wår själ,
Att fatta all ting rent, at sluta rätt och wäl.

Arlequin.

Den gagnar ingen ting, om ej naturen skänker
En tänke-gäfwas kraft, som sundt om all ting tänker.

Man ser ju nog bewis: Mångt mathematiskt wett
 Nr skunt och mörkt där af, at det för mycket sedt.

Mathematicus.

Så wil om höga ting din hönse-hierna drömma,
 Och på et narriskt wis om wår Mathesis döma.

Arlequin.

Håll, håll, jag wille ej förklena Ert förnuft;
 Men låt man annat folk så andas samma lust.

Mathematicus.

En annan är ock flöt: Ut säga kan jag wåga,
 Ut den som ej förstår en cirkel, winkel, båga,
 Den är rent af et få.

blifwer ond och går bårt.

Arlequin.

Du ser jag det är sant,
 En fleker uti et, i annat är Pedant.

Act. III. Sc. 4.

En Poët. En Metaphysicus.

Poëten.

Si här! min Herre, se et oförlifligt stycke,
 Som wunnit bifer alt de bästa snillens tycke.
 Och ädla skalde-konst! du heter Guda-språk,
 Och är

Metaphysicus.

Et lärdoms skum, et fåfångt hierne-bråk.
 Hwad gagnar det wäl til at tankar sammanpina,
 Som i en rad af ord wid slutet lika hwina?
 Men däremot är wårdt at bruka up sitt pund,
 Ut känna alla ting och deras sannings grund:
 Ut weta hwad är Ens, Essentia, Attributa:
 Om hwad som möjligt är, om stridigt, kunna sluta:
 Ut ledas af princip: til all ting weta skal.

Poë-

Poëten.

Det stadnar måstedels i bara tankegräl.
 Hur mången lärde, som ej i slika leyor tittat,
 Har af förnuftets lius på samma grunder hittat?
 Tänk hwad otalig hop, som slukt ej hört och sedt,
 Doch tiena sielfwe sig och andra med sitt wett.
 Hwad batar det, at man en hop med glosor minnes,
 När sannings-gnistar i förnuftets gömror finnes?
 Men dum och tanklös siäl, oaktadt alt Ert skrik,
 Får ej des mera lius utur Metaphysik.
 Låt wara den är god och nyttig för de lärde,
 Alt dårskap eller list wid sanning hålla snärde.
 Helt oumbärlig den doch aldrig wara kan;
 Ty man defutom ser mång lärde och nyttig man.
 Så är ock lärdoms prof, at lärdom kunna lida,
 Ty wetenskaper ej emot hwarandra strida:
 I wishets grunder kan Poëten insikt få,
 Och diupfint philosoph war skalde-känst förstå.
 Som til exempel är de Philosophers Fader,*
 När han får i en wers, så är han lik som gläder,
 Och nyttjar gerna den, at gifwa wigt och kraft
 Ut sanning, som han til bewisa förhast.
 Men den som andras wett ser med föraktligt öga,
 Den är wist icke klok, och må wärderas föga.

Metaphysicus.

Om någon galen är, så är det en Poët,
 Som kärlek eller win gör hufvudyr och het.
 Skal sådant lappris lek bland wetenskaper tålas,
 Så må för lärdom då blott galenskap wålas.

Poëten.

Man har doch sådan lek i hela werlden hört,
 Som har med sitt behag alt wittert folkslag vört.

Men skillnad är i alt, så är ock wist i detta,
 Emellan wis och wurm, en yrskald och den rätta:
 Det är ej altid vers i rim-wis fattad skrift;
 Poëter blifwa ej af win ell' kärleks drift.
 Och kan jag säga det, at den som ej har tycke
 För sådan wacker skrift, och just et måsterstycke, *

* wisar fram skriften.

Den har en halfdöd själ, som
 Här fattas något.
 Metaphysicus talar.

Alt sådant wäder-wett wil lärdt och wittert heta,
 mig förtreta,
 går bårt.

Act. III. Sc. 5.

Poëten. Arlequin.

Poëten.

Där går den wise man, som wil at folk skal tro
 I metaphysisk själ alt wett och slughet bo;
 När doch en annan wäl kan wisshet med dem dela.
 Och ädla skalde-känst! i dig
 Här fattas mycket.

Act. III. Sc. 6.

Arlequin. Philosoph.

Arlequin.

Nu skal man tro at folk af lärdom äro dryga.
 Här kommer en Poët och wil mig öfswertyga,
 Alt alle lärde män mot honom äro barn,
 Och hwad de weta är som null och mull och skarn.
 Jag må nu wända mig omkring på alla kanter,
 Så tror jag werlden är fullproppad af Pedanter.

Philo-

Philosoph.

Ja, ja, det är så fatt, at hvar sig håller bäst,
 Och ofta wet den minst, som tror sig weta måst.
 Men huru gick det sist? Så bör' ej twister slitas!
 Det höfswes icke folk at liksom hundar bitas.

Arlequin.

Så gick det at jag war så rådder som en fisk,
 At för min arma rygg det skulle wanka smisk.
 Jag måste taga del och gå på hieltenes sida.

Philosoph.

Hwad war som honom rövt? = = =

Arlequin.

= = = Han kunde intet lida,
 At sådant ömkligt hion, som är en Advocat,
 Sig dristar tala om hwad höfswes en Soldat.
 Wid hwarje rapp han gaf, han lade til en låra:
 Du har ej annat lärdt, än suga och förtära
 Hwad andre sig förtient med möda, flit och swett;
 Och dierfswes räfna dig bland folk som åga wett?
 Risp-rasp = onyttigt kråk; Knuff = skadligt, knick =
 föraktligt.

Ers fåckhet, sade jag, kom låt oss fara saktligt.
 Han bad så många troll besitta hmlars själ,
 Och swor, at läsnings folk studera idel grål.
 Han öste sedan ut en hop om frigs-bedrifster,
 Och huru hieltars pris är mål för lårdas skrifter:
 At andre för sin kånst och lärdom få beröm,
 Det höll han som en dikt, en fabel och en dröm.

Philosoph.

Den war ju ock Pedant. Jag börjar nu at undra;
 Af folk, som nå got lärdt, knapt finnes en bland hundra
 Från denna siukan fri = = =

Arlequin.

Slift hör jag hvar jag går,
 Att den som någon Känst ell' wetenskap förstår,
 Ser andra med förakt och tycker i et rike
 Är ingen mer så klok, och ingen är des like.
 Men löjligt är at se en Känstnårs stolta mod,
 Som yfres af sin slögd och känner ingen god,
 Som ej kan det han kan. Den ena penseln brukar,
 Att all naturens prakt med fina strek på dukar
 I sköna färgor strö; och tror at målar = wett
 Har alla snillen fram til wetenskaper ledt.
 En Spelmans finger = känst i dur af högsfärd råfar;
 Han gåser i förstånd och går liksom på stråkar:
 Han wil bland wittert folk få rum på främsta stol,
 Liksom naturen först alt wett i hans fiol.
 Och mera sådant folk.

Philosoph.

Jag undrar minst på detta.

Arlequin.

Men wil min Herre sig af slika saker mätta,
 Så låt oss sölas at til nästa Caffé = hus;
 Där får man höra på en skock Pedante = lius.
 Jag går och stundom dit för ro skull; men at denna
 Comedje = tröjan ej må låta folket känna
 Igen mig, går jag hem, at fasta utan på
 En kappräck, och är här på stunden.

Philosoph.

Gör man så.

Act. IV. Sc. 2.

Theatren föreställer et Caffé = hus. Där sitta
 wid et bord:

En Logicus och en Physicus.

Phyfi.

Physicus.

Men tänk likwål hur det mot wetenskaper andra,
 är nössamt i de tre naturens riken wandra,
 Och se hur all ting är liksom för menskan giordt;
 Det kan man säga wist är nyttigt wärk och stort.

Logicus.

Att det är nyttigt wärk, det kan wål ingen neka;
 Men något stort i det, at ytttra sinnen leka,
 Och utransaka diur, fiff, segel, ört och sten;
 Det är en sats som än mig faller ej så ren.
 I synnerhet då där fullkomlig wißhet fattas,
 Den doct i wetenskap som sielswa lifwet skattas.
 Men utur Logican så hämtas för wår siäl
 Et sätt at finna up all sanning rätt och wål.

Physicus.

Hwad är wål mera wist, än det man ser och märker?
 Hwad mera, än försök och rön en sanning styrker?
 Arlequin och Philosophen komma in, och säta sig wid
 et bord på sidan.

All Logicaliff kånst förwillar tanke-stut,
 Där ej et sundt förnuft kan sanning reda ut.
 Säg har wål en som lärdt at Syllogifmer slåta,
 Förmådt i mörker sak at skilja två som tråta?
 Nej, trots alt Ergo wil hwar menska tänka fritt:
 Och slutet blifwer det, at hwar man står på sitt.

Logicus.

Säg, med hwad wißhet kan försök och rön förklara,
 Hwad som til missfödd wårt må råtta orsak wara?
 Hwi wädret wändes så? et måln har siff figur?
 Et norrisen synes här? En blixt i rågne-skur?
 All Physicaliff kånst är blott at se och märka,
 Men föga weta af hur sielswa tingen wärka.

Här fattas något.

Arlequin talar.

för någon tid, här satt en i sin iswer,
 Och öste bannor ut på hwar och en som skriswer,
 Och ej lärde leta fram hwad ursprung är til ord:
 Då Philologist kånst är likwål därtil giord.
 Men ach! en mager kånst, som wärre lyckas östa,

En säga om det här: * *Ni Coffé* kommer kosta.
 Man hör och ser et ord i talet komma fram,
 Strax gräfwes det af grund at söka rot och stam.
 Om någon gifbar så: af knak wi hafwe knaka;
 En annan å wen wil af bak framleta bak a.
 Så yppas penne-krig, och hos de floka män
 Har man i detta fall dem knappast kånnt igen.

Philosoph.

Man bör ju icke så i sina utslag kasta,
 Och för et misbruk skul det rätta bruket lasta,
 Det gagnar, wåga ord til ursprung, art och bruk,
 Men skadar af slik kånst at blifwa äressuk.
 Et critiskt öfwermod kan snarast börja bra,
 Om ej et stadgadt wett lärde hand och penna styra.
 Så skenar ock til wågs, i tanke-fias och frus,
 En Rhetor, som ej fadt i kånsten rätta lius.
 En swingar han förhögt, ån lågt han kryper neder,
 Han blandar fult och skönt, och sätter deri heder,
 At skillas ifrån dem, som bruka tala så,
 At hwar man kan dem lätt begripa och förstå.
 Det är Pedanteri. Men tyft!

Act. IV. Sc. 2.

Arlequin. Philosoph. En Politicus.

Politicus.

Det skulle brista,

Det

Det har jag länge sedt, och i Gazetten sista,
 Där skrives nu för wist, at en och annan magt
 Med alswar skepp och folk til örlog sammanbragt:
 Och lärew ofelbart de rösvar-nåsten gälla,
 Ut hämma kapar-wäld, som de för Christina ställa.
 Ja, ja, nog länge tält de många slarwars rop!
 Låt nu de gymma folk förstöras all i hop.

Arlequin.

Sakta til Philosophen.

Hör på Bedanten. hårdt. Men wil Turken dem för:
 Så ser det illa ut

Swara,

Politicus.

Ja, det har ingen fara;
 Ty Nadir Agli Bey och Thamas Kuli Schack,
 De fordra aftning mer än detta rösvar-pact:
 Och när han wärda wil sitt eget Stats Intresse,
 Lär Turken knapt sig bry om hwad som händer desse.
 Hans Ministere är slug, jag kan wäl wäkna ut
 De mått och steg som han

Arlequin.

Sakta. Du finge ömkligt slut,
 Om Turkens Stor-Vizir ditt förwett finge höra.

Act. IV. Sc. 3.

Arlequin. Philosoph. Politicus.

En Historicus.

Historicus sätter sig wid bordet hos Politicus.

Politicus.

Men lär det gå därtill at wänt i grund förstöra
 Det hela Barbari't

Historicus.

Sex hundra ätti tre
 War också ärnadt til at sadant skulle ske;

E s

Men

Men blef då intet af. Då lejde Achmet store,
 Mej, Sultan Ibrahim

Arlequin.

Om det ock Mufti wore,
 Gör ej til saken här.

Historicus.

Och om jag minnes rätt,
 Hölls slaget samma år wid staden Malplaquet.
 Där föll en General, och just i samma weskwa,
 Ströf kulan tätt förbi två söner som än lefwa;
 Men det war märkligt nog, at när de slogs som bäst,
 Föll fadren, och skref til: Min son, tag fatt min häst.

Arlequin.

Nå, en omständighet, som war wäl wärd at weta!
 Den skal jag skrifwa up.

Historicus.

Hur desse Prinsar heta,
 Det minnes jag nu ej. Men Moster deras war
 Af huset Unhalt-Blon, och den Förstinnan har
 En dotter, som blef gift år stutton hundra fyra.

Politicus.

Det kommer därpå an, at desse Prinsar styra
 Försiktigt så sitt land, at de gå in Tractat
 Med någon större magt, som skyddar deras Stat.
 går bärt.

Historicus.

Men märker säkert det, bland dem som gå och gästa
 På win- och Caffé-hus, är Stats-män af de mästa:
 Fast Oxenstierna war en gång sig yttrat så:
 Politikan en kånst, som hwar man ej går på.

Ger på klokan.

Men tiden skyndar fort. Far wäl!

Arlequin bugar diupt.

Farwäl, min Herre.

En Philosophen.

Jag wet ej hwilken war af dessa bägge wärre.

Philosoph.

En wille wisa wett och wara slug med wäld
 Och det, hwar wert och kånst sig håller måst fördäld:
 Den andre trädde sig med sådan kundskap blånka,
 Som faller ock på barn förr än de lärdt at tänka.
 Det är ju föga wett, at minnas namn och år,
 Och kunna repa up hwad hos en Auctor står.
 Men fast man minnes ej, doch wilja synas kloker,
 Och hielpa sig med lögn, det märker ut en toker.

Arlequin.

Så har ock mången man af årelystnad händt,
 Alt wilja synas lård för det han lärda kånnt.
 Men mera gångbart är, at utur bok-register
 Med Auctorens namn så fylla hwad som brister
 Och lårdom och förstånd, at hwar den tanken får:
 Den karlen wet ock alt hwad i de böckren står.

Philosoph.

Ja, löjligt är det nog, at en som aldrig töfwat
 Och wisdoms wärkestad, och där sitt snille öfwat,
 Alt fatta lårdoms grund, wil hållas lård och klof,
 Får det han nämna wet blott titeln af en bok:
 Ej olift kypar-kånst i källar-magasinet,
 Som wiste tunnors namn, men kände icke winet.

Arlequin.

Si! där en annan men.... låt höra = = =

Act. IV. Sc. 4.

Philosoph. Arlequin. En Moralist.

Moralist.

= = = = = Artigt nog,
 Alt Patrioten sig det wärket företog,

Som

Som nödigt är hos oss, at bättra våra seder,
 Och hwilket har förut giordt två Skribenter heder.
 Det ämnet vinnigt är i et fördärfwadt land,
 Den syftlan är ock wärd en lärdd och snäller hand.
 Stor sak, fast öfwerflöd i detta förebåres:
 Det såges aldrig nog, som aldrig fyllest läres:
 Som oumgångligt är, at för en illa siuf
 Man repar ofta up de samma medels bruk.

Philosoph.

Men wid det läro-sätt, som hålles i Satyrer,
 Ur vint at en Skribent sin smille-gäfwa styrer,
 At under lätledom mot laster i sin skrift,
 Han för personer ej tillika ströf förgift.
 De wære hafwa grant i detta fall sig ättat,
 Och då de odygds grund och wära fel betraktat,
 Har warsam läro-drift i warnings iiven lyst,
 Och dygden haft sitt luf hos den som dygden lyst.

Moralist.

En Moralist han har det främsta ämbets rummet;
 De andre hålla sig wid ytan och wid skummet.
 Hwad gagnar wetenskap, hwad kånst, hwad handas
 Om menniskan icke är til dygd och ära bögd? (Slögd,
 Ja, Sedeläran är den första och den jista,
 Som yttas bör för alt; lät annan kundskap brista:
 När menniskan styres rätt i tankar, ord och tal,
 Så har hon lärdom nog; och det gör wår moral.)

Philosoph.

Det kommer mig så för, som då jag en gång hörde,
 At tvenne höllo på och ifrig talan förde.
 Den ena wille det en Landman wore först,
 Och at wårt återbruk för handtwärk wärdas först:
 Som det går fram för alt at söka sig at föda,

Så lyser måst förstånd i plöja, så och göda:
 All lärdom wore gräl, alt kånstvärk blott et prat;
 En flok bör skaffa först åt sig och sina mat.
 Den andre åter höll slift tal för bara wäder,
 Och sade: man har ock af nöden brukat kläder:
 Wår nöd och nytta har all kånst til wåga bragt,
 Somt för wår egen skuld, somt mot en owåns magt:
 Alt kånst och handaslögd är liksom Landtbruks amma,
 Som gifwer lif och drift och rörsel i det samma,
 Bör såleds gå förut: och den en kånst förstår,
 Förutan annat wett sig wål ändå begår.
 Jag tänkte wid mig sielf: hwad är det åt at troista
 Om hwilket wara bör det första eller sista
 Af angelägna wärk: och hwilken bör stå främst?
 När hwar är flok i sitt, så är han ock förnämst.
 Af hwad oss nödigt är, af hwad som oss kan båta,
 Så bör man göra et, det andra icke låta.

Arlequin.

Det smakar ju Pedant, at tycka så om sitt,
 Alt man ej utan weld om andras dömer fritt.
 Så war, en gång på tal om tiensters wig och wårde,
 Man hörde tåflas nog; ty alle syntes lärde:
 En skröt af syflors wig och war en Secreter,
 En höll slift intet wårdt emot en Cammerer:
 En annan höll sig dryg för det han war Assessor,
 Men af sitt lärdoms laß nedtyngdes en Professor,
 Alt han knapt flåsa fick, doch hwäste fram et gnäll:
 Mitt hufwud flokast är, och drygast mitt beställ.

Moralist.

Ja, bot för slika fel hör ock til Sedelåran:
 Där ledes hwar och en at söka rätta åran.
 går bärr.

Act.

Act. IV. Sc. 5.

Arlequin. Philosoph. En Bergsman.

Arlequin.

Så är Pedanteri, som köpmån satt i gåsring,
 När de förakta folk, som äga någon läshing.
 Och tro den endast flok, som winnings hufvud satt,
 Som skrapar mynt ihop och annat mera godt.
 En som blott duglig är at wåra Super-Cargo,
 Som har sig lärdt remiss, factura, frakt, embargo,
 Den är hos sådant folk et skickligt Creatur,
 Fast än han wore tiocf, som äldsta kyrko-mur.

Bergsman.

Hwårt wille dese wäl med all sin slughet hinna,
 Om de af oss ej fått hwarmed de skulle winna?
 Af bytt- och smältnings-känst får handlen must och
 Och landets största skatt är dald i wåra bärg. (mång,
 En är i handelswärf rätt flok: hwad är det mera?
 En annan må i känst och snillebragd studera:
 När pengar göra alt, all heders rot och stam,
 Är den måst heder wård, som pengar skaffar fram.

Philosoph.

En flok och lård går ej för långt i lärdoms nitet,
 Som wet, at hwad han wet, är intet eller litet.

Arlequin.

At yfwas såsom barn i fjällig phantasie,
 Af slughet, wett och känst, det är Pedanteri.
 Och största dårskap är at skåra til i wårten
 För gammalt stadigt folk: Det summan är på texten.

En

JOAHE. W.
BROMS.

En stilla lefnad.

Hvar lefwer här sin werld ; hvar söker här sin
lycka,
Från den som Crona bär til den som går på krycka :
Hans lif en kedja är af åtrå och förslag,
Att blifwa mera säll i morgon än i dag.
Allt wäl : man mer och mer bör söka lycklig blifwa ;
Men man ej bleott med hopp sin lifstid bör fördrifwa.
Wet man ej nyttia rått det goda som man har,
Har man det redan mist, och efter skuggan far.
Man tycks wäl nå et mål, men winsten undanwifas
Man til et nytt igen med dubbel längtan sifer :
Man aldrig winna kan så stor, så präktig lätt,
Att annat på långt håll ej synes mera godt.
Så spiller man sin ro, för at dårefter leta :
Wen åger wärkligt wäl, men wil det sielf ej weta ;
Och når då önskan ej i alt fullbordas kan,
Då tappas mod och lust, då klagas lyckans an.
Men usle lyckans träl, som i din yra ränner,
Du wet ej hwad du wil, du lyckans art ej kanner,
Den henne söker måst flyr hon som längst ifrån,
Och snarast trifs hos den om henne minst är mån.
Du säger hennes hiul än störter än uphöjer ;
Att skiftwis hon ger sorg, och skiftwis hon förnöjer ;
Att hon bedräglig är : Men hur skal jag förstå,
Om sådant lyckans skuld, ell' folkets wara må ?
Om strången brister af på alt för hårdspänd båga,
Om myggor falla ned, når de för högt sig wåga,
Eker det af lyckans fel ? är hon wäl orsak til,
Att du ej kan bli nöjd, når du ej nöjas wil ?
Ditt lystna sinne är den lyckan dig förföljer,

Och

Och i ditt eget sköt du sielf din oröan dölsjer;
 Det hwälsfwes som et hiul, än lägt, än högst i sky;
 Et lappri ger det frögd, et intet ger det bry.
 Du bör då innom dig ditt wäl, din sällhet finna;
 Förgäfwes söker du af lyckan den at winna.
 Om du din ätra styr, ditt hierta råda wet;
 Ej nånsin lyckans ras kan göra dig förtret.
 Et stilla hierta sig i Gud och dygd förnöjer:
 Det sig från jordens grus til Skaparen uphöjer:
 Låt hända hwad som wil, det prisar himlens nåd:
 Det saknar aldrig tröst, där felas aldrig råd.
 I lydnad för sin Gud, i kärlek för sin nåsta,
 I tro och ärbahet, det wet sin ro befästa:
 Det fiker ej til mer, när det har lagom fått:
 Des sanna rikdom är, at nöjas at sin lätt.
 Des rena samwets ro ger gladt och liusligt lynne,
 Ty afwugt anlets sticke är frukt af elakt kynne;
 Där tänkes intet argt; där bor en menlös siäl,
 Som har en himla = frögd, at göra rätt och wäl.
 Af tanklös lätja det ej halles uti siätra,
 Med wett och ireswen hand det söker alt förbättra,
 Hwad som til större gagn än förr inwättas må;
 Förtrolighet och frid det stads arbetar på.
 Men det i otid ej sin omsorg nånsin wänder
 Till det, som Gud har satt i Öfwerhetens händer:
 Det lanar örat ej til misnöjdt sqwaller = pack:
 Det dömer altid mildt, och flyr onyttigt snack.
 Det lefwer, med et ord, förnösligt, jämt och sakta;
 Det i en farlig werld försigtigt wet sig wakta;
 Det trifs på jorden, men ej fäster sig derwid:
 Det wet war lefnad är en liten pröfwotid:
 Det kan och då med frögd sin mull ifrån sig skilla,
 Och

Och lämna hwad det lånt, när så är Herrens wilja:
 Som fången, när han lös ur banden slippa får,
 Så fritt, så sält, så gladt det til sit ursprung går.

Öfwer långsam rådplåging.

Non verbis sed herbis.

Et underligt fall för någon tid sig hände,
 Då i wår kyrko-by en wådeld håstigt brände;
 Wår Lär-sar, Måster Nils, at wåja eld och brand,
 En säck med böcker bar in til den nästa strand.
 Det war om qwällen sent, Eolmörkt och dimbugt wåder,
 Så at den stackars man uti en brunn föll neder.
 Si! hwad en sällsam sak, han som för elden lopp,
 Kom uti wattens nöd och fick en wåter kropp.
 Så för Ulykses ock när han Charybdim wåjde,
 Ut han platt för tu sköt på haf-rum Scyllam dråjde.
 Stiernkikarn hände det, när han i himlen såg,
 Han föll uti en grop, som för hans fötter låg.
 Här låg wår Präst och skrek så hårdt som han formåd:
 Ty watnet war så diupt at han ei båttnen nådde: (De,
 Hielp, hielp, för Guds skull hielp! mån ingen Guds
 wån wil

Sig skynda hit, förrån jag sätter lifwet til?
 Benet flockar hörde't först, och rösten igenkände,
 Det först han gjorde war, han til Caplanen rändes
 Herr Jon, Gud båttre of, jag hör på Kyrkherrns rop,
 Ut han är fallen i en farlig diuper grop.
 Hwad råd är för of nu, hwad står of här at göra?
 Det är wål wist wår plikt, wi honom hielpa böra.
 Ja, käre Bengt, det är sant; men det är så en ting,
 Som öfwerläggas bör. Du måste gå omkring.

I byn, och falla hit kyrkwårdar alla båda;
 Det går dem också an, de måste hielpa råda,
 Hwad man i denna sak skal göra för et slut,
 Och huru Kyrkherrn må ur nöden hielpas ut.
 När Rådet war ihop, de fölgdes åt til brunnen,
 De sågo Prästen stå i watnet up til munnen,
 Half döder utaf ångst: Då började Herr Jon,
 Som främst i Rådet war, en länger oration.
 Gud nåd Er, wördig far: hur står nu til med Eder?
 Hur han I kommit hit? här någon stött Er neder?
 Hwad wäller, at I ej har sedt Er bättre för?
 Nog wist I brunnen war ej långt ifrån Er dör.
 Det gör of mycket ondt, at wi Er här nu finna,
 I sådant ömkligt stånd, hwad skal man nu begynna?
 Jag här wäl öfwerlagt med dese Danne-mån,
 At brunnen hadan af må tappas wäl igen,
 Så framdels intet må mer skada dåras timma:
 Wi önske medlertid, at I wäl wore hemma.
 Tånck hwad of kommer å! wi ha wäl elden släckt,
 Men en olycka har den andra handen råckt.
 Han som i brunnen låg, begynte då at swara,
 Nog sen I kåre barn, at jag här står i fara.
 Jag ber Er, fråg dock ej hur jag är kommen hit,
 Men bättre wore det I gjorde eder flit,
 At hielpa mig härut. Bårt, hämter steg och stänger,
 Kast til mig rep och tag, och rådslår intet länger.
 Herr Jon, Ert långa tal är jag ej nöjder med,
 Om jag skal hulpen bli, så lägger handen wid.
 Så stredde som wår sagt: Bencet flockar tog en widja,
 Som råmlig länger war, och slängde om hans midja.
 De hielptes draga på: altså kom Prästen opp,
 Heltinnad; glad war han; men wäter som en topp.

Si! så går det nu til i dessa svåra tider,
 När nöden är för hand, man då för länge bider,
 In gripa medel an, och halat tiden bårt;
 Ty långt beråd allen gör ej til saken stort.

Spara i smått och tappa i stort.
 Tondere sed non petere.

Jag har som ofstast märkt när Annika gick och vittja
 Hons när stans i et hus, där de om natten sittja,
 Att alltid hon et ägg i boet lemnad' qwar.
 När som jag sporde, hwi? så fick jag det til svar:
 Jo far, det måste ske: et ägg hwad är det mera?
 Det läckar honan hit på stället wärpa flera:
 Ty eljest wärper hon i lön, i hemlig wrå,
 Där ingen wet utaf, och öndt at hitta på.
 Si! det är nu et swar, därwid den må sig spegla,
 Som gernä hafwer alt och håller ingen regla
 I sin begärighet; men tycker då är wäl,
 När som han snålas får liksom en mammions träl.
 Jag har et vedspråk hört, som intet til förakta:
 Man må wäl klippa får, ej altid slå och slakta:
 Man får ej göra alt det makten kan förnä,
 Men heldre gie en nors at få en kabeljä.

ÅXEL
 REUTERHOLM.

Gåta om Dgat.

Jag liknar bråkligt glas, men dock et wärde hysar,
 Mot hwilket ej demant, ej guld förliknas kan:
 Min fågring utan pral och lånta färgor lysar:
 Min färg, som aldrig byts, tar alla färgor an;
 Och när min härlighet är rätt fullkomlig worden,
 Så finns wäl ingen ting, så skön som jag, på jorden.

I lena tåcken mig naturen welat hölja;
 Och satt mig helt beqvämt uti min gråtta fast;
 Dock kan jag som en blixt den snälla tankan följa;
 Och måta himmel, jord och haf i största hast;
 Ja tanken ofta trött och i sitt omlopp snårder
 Har icke styrka nog at räkna mina sårder.

Allt folk förstår mitt språk, fast ingen kan mig höra;
 Allt werldsens modersmål jag mäktigt tala wet;
 Som hiertats bästa tolf, jag bäst kan hiertan vora,
 Och säkrast tala ut des dolda hemlighet.
 Den rätt wil se min makt, må Iris wäl betrakta;
 Men den för faran flyr, wet ock sin frihet akta.

A. D. **Om det mera hedrar, än förne-**
drar, en Adelsman, at wara
Landtman?

Sen Herr N. N. hur är det fatt?
 Så gråswa ned sitt pund är illa.
 Biud lyckan ej så brådt god natt:
 Hwi wiljen I des gunst förspilla?
 In finnes rum i årans sal:
 In håller någon tiensten sal:
 In förråd är på heders-titlar.
 Det är ju både synd och skam,
 At så försma det sagra fram,
 Som årefikna sinnen kittlar.

* * * * *
 I ären ju til heder född;
 Et adligt namn gör wist tillsyllest.
 Er adel är ju understödd

Af högas nåd och storas hyllest?
 Er släkt ansenlig och förnam:
 Er qwickhet öfswad och beqväm,
 Alt både smått och stort uträtta.
 Och ändå bjuden J ej til,
 Alt fresta på om lyckan wil
 Sig sammänfoga med alt detta.

* * * * *

Wälborne Herre nu ej mer
 Så lufeligt i ens öron klingar,
 Som när en ståtlig character
 Sig bak Wälborne Herren swingar:
 Den gör en annorleds til mods,
 Den galler mer än guld och gods,
 Den är klenod för andra smycken:
 Den gör et halsband af et öf,
 Med den syns sielfwa narren klof;
 Med den så winnes mångas tycken.

* * * * *

Dock rör min pennas skämt ej dem,
 Som trogit många år arbetat;
 Och ofta långt från hus och hem
 J riksens wärf sig trötte stretat.
 Som deras heder är förtient,
 Så == men hwart har min penna rännt?
 Alt alfwär wi til slutet lemne.
 Fram, Herr N. N. J torde tänkt,
 Hwad jag Er borgat wore skänckt;
 Nej, jag går til mitt förra ämne.

* * * * *

Det hade aldrig slagit felt,
 Alt J så snart som många flera,

Fått låf et år, halft eller helt,
Ja, om det intet varit mera,
En högst en månad eller två,
I Hofrats salen lyfna på,
Hur lagen där rättvisan leder:
Då haden I på stunden nått,
Den förmån at I heta fått
Herr Hårads-Höfding. Tänk! hwar heder.

* * * * *

En om wid et Collegium
I hade sökt at få upwackta:
Stor sak, ånströnt det sämsta rum
Er blifwit ombetrodt at ackta.
Renskrifwa många pappers ark;
För hwar sextern få fyra mark,
Har intet mycket at betyda;
Men at få heta Secreter,
Det hade welat säga mer:
Så stält kan ingen styfsning pryda.

* * * * *

Då had I sedan kunnat stält
Er in hos någon mäktig Herre,
Och på hans affikts tummel-sält
Giordt godt til ondt, och ondt til wärre:
Et skepp utaf det minsta tråg:
En twinn-tråd til et kabel-tåg:
En mygga större än Camelen,
Det kunde varit strax et steg
Til fortkomst. Bröd af sådan deg
Dock bakas af den minsta delen.

* * * * *

Burdus! Så tycks mig höra en,
 Hvars hierna hyser andra griller.
 Är den af adlig stam en gren,
 Som====? Jag kan rentaf bli hel willer.
 Nej hör min wän, du skal ha tack.
 Bårt rättgångs grål! bårt bleck och lack!
 En Adelsman sitt wärde tappar,
 Om han ej wadar hålst i blod,
 Och omgås mer med frut och lod,
 I sin penna, bok och pappers-lappar.

* * * * *

Häll! det war ej så illa ment:
 Med wärjan pennan wäl kan samsjas.
 När wett med modet är förent,
 Kan hieltens gerning mer befrömjäs.
 Men Herr N. N. Si! det war sant:
 En frigsbus bäst står på sin kant:
 Det Ståndet had' J bordt utwälja.
 Blå räck, stor pamp, en bred galon,
 Och se så ut som man wid Don
 En Hord Tartarer kunde swälja.

* * * * *

Dock jag har skämtat länge nog:
 Alt alfwarsamt så här om döma,
 Så tycker jag mig hafwa fog,
 Alt snarare det wal berömma,
 Som J ha'n giordt. Kom någon fram,
 Och gif bewis at det är skam
 För Adelsmän at bruka jorden?
 Det är en kånst som ej så lätt

Kan läras eller idkas rätt,
Churu nu föraktad worden!

* * * * *
Men tänk, at jag det säkert tror,
Och det lär bli med skada sannadt,
Att hela felet måst beror
På oss, och ej på något annat.
Om af oss alla något hwar
En trogen wårdnad därom bar,
Hur fosterlandet måtte hielpas.
Här spinnes up så mycket nytt;
Men om det gamla rätt blef sytt,
Så torde nöden kunna stielpas.

J. J. A. Jämförelse emellan fordnä och närwarande tider.

SSål rosar mängen än de fordnä dagars lopp,
Då folkets art ej war så skänd til siäl och kropp,
Som den har sedan blifwit.
Då ingen särgad last än lyste som en dygd;
Då wälde, guld och list ej hade säker skygd,
Att wäld och orätt gifwit.

* * * * *
När som intriguen sielf til namnet ofänd war,
En barnet adrig lärde at konstla af sin far:
Chicanen låg i linda,
Som flitigt ammad up, så högt har wurit sen;
Och hölts för trolleri, at med förställnings sten
En ammans syn förblinda.

* * * * *
När tiggare högfärd hölts för onaturlig ting:
När afund, split och ägg ej lustigt flögo, fring

Och

Och ropad' hämd med isfver;
 När mitt och ditt än wor' i werlden lösa ved,
 Och mine, dine, ej det enda folk på jord,
 Som up til åra flisfver.

* * * * *

Då man i sinnet war ej blott sin egen wän,
 Och faderslandets wäl mot egen affikt än,
 Som bly mot fiäder wägde:
 Sin aldrig gunst och hat i någon domstol satt:
 Godt samwet öfwer alt bles aktat som en skatt
 Den bästa, som man ägde.

* * * * *

Sin mera: Sådant sinn då bodde i en Kropp,
 Som icke wekligt war i lättia fostrad opp,
 Men hade starka lemmar;
 Alf arbet hårdad så, at fordom ej war skämt,
 När sådan bus wardt ond, han lättlig hade klämt
 Et tiog af våra flemmar.

* * * * *

För ro skul ingen af behaglig matthet siuk,
 Had' hunnit lära sig det högtförnäma bruk,
 Ut af Aptecket näras,
 Och af en Doctors hand begära dagligt bröd:
 Ej heller fattat håg til annat öfwerflöd,
 Hwaraf mång lif förtåras.

* * * * *

Då hölts ej för gement at bära inländsk drägt:
 Man skötte aldrig om med apan wara släkt,
 Som härmar alla seder.
 Ut willigt odla up den slögd som hemma drefs,
 Och minsta warors bruk som utifrån förskrefs,
 De höllo för sin heder.

90

35) 0) 35

* * * * *

Hålt up med slitt beröm. Nog sagt om gamla dar,
Men skal då ingen ta war' tider i försvar?
Wist låter det sig göra,
Erasmilärda skrift gier Därskap nog beröm;
Ej swärar blir för en om våra tider öm,
Att deras ros anföra.

* * * * *

Dock om man denna sak med alsiwar griper an,
Jag tror med fordna dar war' tid förliknas kan,
Ja, företrädet winna.
Om dygden fordom tid mer allmänt gängse war,
Så är hon större nu, ehuru mycket rar
Man henne plägar finna.

* * * * *

Den gamla werlden war god, ärlig, ända fram,
Enfaldig, utan smink och annat kånstigt fram:
Man talte hwad man tänkte.
Man lesde rätt och slätt: Då ihette lasten last;
War än personen hög, så fick han stå sitt fast,
Man honom intet skånkte.

* * * * *

En skalk då genast blef af alla känd igen,
Såg, käre, hwad för kånst war för en dygdens wän,
Att sig för honom wakta?
Då war en gammal sed och wane göra godt.
Hwad kånst, när ingen än på mutor sig förstådt,
Att mutor slätt förackta?

* * * * *

Där ingen fara finns, tar foglen säkra fiät,
Och fisken simmer trygg, där med sin not och nät
Ej fiskarn är tilstådes.

Ej swårt för en som är på jämn och släter wall,
Dit gå sin gilla gång och ackta sig för fall:
Ej skepp i hamnen rådes.

* * * * *
Så war ock ganska lätt uti de forðna dar,
Att ondskans giller fly, och wara ärlig karl.
Hwad hinder lag i wägen?
Om odugd ej beställt de läcke- foglar mång,
Som göra nu war werld med en förtiusand sång
Mot henne så benågen.

* * * * *
Nu folket blifwit slugt: Man öfwar list mot list:
Man söker lyckan först, sen ära, dygden sist:
Man ser hur andre göra,
Och wil så göra med. Man retas mångeleds,
Och blott för följie skul, man ofta är tilfreds
Att låta sig förföra.

* * * * *
En hwar af grunden lärdt helt artigt skifta färg;
Eil sinnes lätt som dun, i orden fast som bärg.
Dro fritt det kostar möda,
Att icke smittad bli i en så siu. ig tid:
Och undra ej uppå det mången ledsnar wid
Att dygden understöda.

* * * * *
Ty den som sinnet slår til ärbarhet och dygd,
Med oförrätt och hat, förtret, förakt och blygd
Af werlden måst belönes.
En redlig, menlös, håldst et olycks- offer är,
Man må wäl wara glad, at någon finnes här,
Som mån om dygden rones.

* * * * *
 Också den omgångs Fånst är mer än undran wård,
 Hwarmed en ofskulds wån, i wrånghet aldrig snård,
 Är alltid bland de wrånga.

Gack nu, och fritt beröm de gamla dygde-spår:
 Säg, war wål dygdens wåg i fordna tid så swår,
 När den blef nött af många?

* * * * *
 Ja wist, om någon tid bör äga namn af gull,
 Så är det war, ehur han utaf slagg är full.
 Som guld af elden skivas,
 Så utstår i war tid en dygdig hårda prof,
 Dem eljest undergå man icke had' behof,
 När dygden allmänt firas.

CARL
 ELDE.

Tapperhetens och Kärlekens twistighet.

När Kärlet wiste sig i Swea Rike stält,
 Bland wårt krigsfolk snart mytt manskap til at skaffa,
 Begynte hon en gång Fru Tapperhet at straffa,
 Som genom friskt gå på den måsta saknad wällt.
 Hon sade: Du och jag så långt från annan skiljes,
 Som en den skada gör från den som gör til wijjes.

Den ädla Tapperhet, bewekt af dessa ord,
 Sitt anlet klädde in i blodröd hielte=färga.
 Hwad? sad' hon, måtte ej min blod=besprångde wärja
 Beskränja Lag och Rätt uppå den wida jord?
 De högsta hufvuden, som präktigt segerwinna,
 Ta uti twistigt mål mig til en Domarinna.

Och du fördristar dig en liknad skälla an;
 Och företrädet dig förmåtit wis tilwälla:
 Swad har du, Käre säg, för syfla at beställa;
 Den icke hwar och en hel lätt förrätta kan?
 Där höga sinnen blott af mig sin heder wänta,
 Som uti andras blod sitt äre-märke pränta.

Den tråtan gick så widt, emedan bägge två
 Sig winning lade om at wära högst på brådet;
 Så Kärlek swor en ed, at förr än företrädet
 Blef henne tagit från, det Kärsta skulle stå.
 Ty måste denna sak, som icke syntes liten,
 För Ratta af Förstånd, som Domare, bli sliten.

Förståndet präktigt satt uti sin hufwudstad,
 Och stödde armen på Försarenhetens skuldra:
 Hon hördes alfwarsamt, när Parter wille bullra,
 Med orden biuda dem på munnen lägga blad;
 Så at Beskedlighet dem lärde föra ordet,
 Som af Upriktighet blef fördt til boks wid bordet.

Så kom då Tapperhet med Amazonisk habit
 Ut af en wanlig färg, de högblå hielte-fläder,
 Med bälte gördad om af bästa Elgshuds läder,
 Som yfdes af en Swensk förgyld Soldate-plis.
 Et fragadt hanske-par betäckte hennes näs war,
 För dem i wisä mål tidt sielfwa styrkan baf war.

Men Kärlek däremot, uti en natte-drägt,
 Sin prydnad wiste fram i sommargrönan jacta,
 Med en behaglighet, för den man måste tacka,
 Skönt därwid något fant, som syntes oförfräckt.

De kommo, stälde sig på hwar sitt rum om bordet,
 Då först Fru Tapperhet begynte föra ordet.

Jag, sad' hon, hwilken ej för farbr frukta kan,
 Jag håpnar utaf harm, at hedren från mig tages;
 Ty wælligheten sielf med mig om rängen drages,
 Och til en wederspärt sig dristigt biuder an.
 Låt henne, därest mig hwar hielte måtte prisa,
 Af sin berömlighet et enda märke wisa.

Men Kärlek myste på sin rosenröda min:
 Din sybla, sade hon, är werlden at föröda,
 Min åter, twärt emot, at henne understöda.
 Hwars låford har då mer naturen til sin grund?
 Wil man i detta mål beskåda allmän nytta,
 Bli du naturens fall, jag hennes stöd och stytta.

Strax gaf då Tapperhet en blick af manna-mod,
 At med et litet spe på detta inkast swara:
 Din sybla, sade hon, tör ej beswärlig wära,
 Där jag til Rifetsienst får wåga lif och blod.
 Du gör ditt hela fall dig sielf til största nöje,
 Jag möter eld och stål med et frimodigt löje.

Ja, föll här Kärlek in, min egen godhet gör,
 At jag med nöje sielf all werlden wil förnöja,
 Där dock Fru Tapperhet sitt låford wil förhöja,
 I det hon med beswär så mångens ro förstör.
 Hwad tro är mera wärdt, med nöje androm tienä,
 Ell' ock sin möda til en annans ofärd låna?

Förståndet slog härwid sin klubba uti bord,
 Förböd at flera ord emot hwarannan spitsa,

Och

Och såleds mer och mer de heta sinnen hitta,
 Som willerwalla gör uppå den wida jord.
 Befalte bägge två å sidu sig begifwa,
 Och lät förliknings dom med dese ord beskrifwa.

Wi hafwom detta mål med råde öfwerlagt,
 Och funnit wäl betänckt en dylit twigtig tråta
 Af sådan efterfölgd, at oss ej bör förgåta
 En allmän säkerhet at taga uti agt,
 Som lider därest två sin tråta längre yrka,
 Som gie i fred och krig et land sin bästa styrka.

Ty blifwe Tapperhet den förmån tilerkänd,
 At uti örlogstid med starka armar segra,
 Då Kärlek eller ej förmåtit måtte wågra,
 At wörda hwem som blir til sådan sybla sänd.
 När tiden åfwenwål til fred och sänja hwålfwer,
 Så öfwe Tapperhet sin makt uppå sig sielfwer.

Men Kärlek däremot i fredstid hafwe låf,
 At mer än Tapperhet här hem i landet galla,
 Och hroad förloradt är til snar förkofring ställa,
 Så wäl i bonde=by, som i det högsta huf:
 Ja, uti örlogstid tillåtes likaledes,
 At kärligt para sig, om wånnen är tilredes.

Om dagen ware sagt, at Tapperheten skall,
 Som på sin egen tid, med kraft och styrka råda,
 At solen måtte sielf des äreminne skåda,
 Och låsa uti blod de fegas död och fall:
 Dock ware heller ej betagit, at om natten
 Förwårswa dygde=låf, som är den högsta skatten.

Om natten däremot, skal Kärlek råda få,
 För afwunds onda syn i lugnet sig at gömma,
 Och om förnöjlighet med wakna ögon drömma,
 Förnöjlighet, som dygd och trohet följer på:
 Dock hafwe Kärlek ej försyndat sig mot lagen,
 Så framt hon då och då skull öfwa sig om dagen.

DAHLSTIERNA. Beskrifning af Dahls Lands
 Inbyggare.

Längst norr i Sunnan Skog på Helg-öns fagre
 Dalar,

Där Borekulle snygg, det gamla Jätte-bo,
 In öfwer Wäners wam och brede fiolar talar
 Ut bror sin Sunne-bärg: där pors och humle gro,
 Där Stigs-och Brure fiäll med hwita försar squalar
 Utför de branta flog, dem ingen man kan ro:
 Där Häfle-kullar dem det söta haf besegla,
 Ur för en Siw-nål wiß, hwarwid de kosan regla.

Där bor et stilla folk enfaldighetens wänner;
 Et folk i armod swår sin egen rikedom:
 Et folk, som är förnögd: i trohet brör och fränder:
 Et folk, som älska mer sin egen hydda tom,
 En bo i höga hus med guld full både händer:
 Et folk, som än ej lärt med rånker at gå om;
 Sy sällan någon där til hofwa lystat rida,
 Där enom rånker nog och spitsfund plågar bida.

De gåta sina får bårt på de gröna kassar,
 På klinten geten drifs, och oren midt på fiäll:
 Och herden qwäder glädt, fast han går klädd i trasor,

Han tutar uti horn och blås i lur så wäll,
 Ut biörnens stålta mod för denna flangen fassar:
 Han åter barke-bröd, och skattar sig så fäll
 Där wid, som den mång gång plå leds wid speckte stes
 Och som alt smaka får hwaråt hans strupe leker. (Kar,

Här fattas ingen ting, när ur den seta måske
 Kon bär, det spaka diur, hem både ost och smör,
 Det Töskan kryster ut ur hennes låder-påse.
 Hon bakar skrivebröd därtill rått som sig bör;
 Men koen gier hon hö och hafrehalin i bålet;
 Och när hon slår igen sin glesa sähus-dör,
 Så sluter hon därmed ock alla sina forger,
 Och fruktar ej som den i Köpstad mycket borgar.

Sen börjar hon en Skald alt om de gamle kämpar,
 Den äldsta hon då wet utaf de många tiog,
 Som hon i minnet har; och så til orden lämpar
 Sitt qwad, at grannen ock en wisa sig påtog
 Ut siunga gladelig (ty dem ej forger krämpar)
 Den falla winter-natt är ändå längrer nog.
 De kunna Skalder fler än dem Homerus skrifwit,
 Fast de ej skrifwa lärdt; det är dem ärfda gifwit.

De råfna utan kånst hwad solens wagn-wäg lider
 Ut med sin staguwäg: när månen til och af
 Far, weta de så just: ja fyra årsens tider
 De låsa rått uppå en gammal runestaf.
 Och se fast gerna at den tröga hösten skrider
 Til Juledagars lust, som dem ock hugnad gaf
 I siohl, at de likwål då kunna komma samma,
 Och med det råd Gud gier så åter litet glamma.

Den gyldne tid, då han för werldens argfund döljde
 Sig undan, Fröp hit in i denna lilla wrå;
 Ty han för skarpa järn sitt swaga hufwud hölgde
 I dessa skrefswor, där han ännu wäl kan må:
 Då han den arga werld och odugd intet fölgde
 Dit, som den ena hop den andra plågar slå
 Nu för en nåsiva guld, och intet samwet aktar,
 Men efter andras lif til egen wålfärd traktar.

Här följa några Swersättningar ur
 främmande Språk.

SAM.
 TRIEWALD.

Swer Uran.

Ur Ungelstan.

Stängt från wår stad en qwinna bor,
 Af trolleri berömd och stor.
 Hon Ura nämns. Des dällda tius
 Drar man från hustru, barn och hus:
 Drar älskarn från sin Cloris barm,
 Ut wåga hälsa, lif och arm.
 För hennes skuld Aneas from
 Från Dido flyktade til Rom.
 Hon sielf med solens doiter tåck
 Berörade Circe spelte gäck:
 I det med tiusand' mågtig hand
 Hon drog Ulysses från des strand:
 I blodigt fält hon trifs så wäl,
 Som eljest qwinfolk plå wid spel;
 Där hopen, som hon giordt til slaf,
 Hwarandra skära strupen af.
 Sidst när för deras synder skull
 De, sådt af slångar huden full,

Ur af des gunst det ett bewis,
 Ut arm och ben ha gådt til spis:
 Det i hög styl med gyllen skrift
 Inritas uti sten på grift,
 Och sätts i kyrkor och Capell,
 På det nå'n sáfång lås = gesäll
 Må glömma til at bedia där,
 Och kora hwilkens graf det är.
 Tills en half-fällug wurmer finns,
 Det skrifer af, ell' eljest minns:
 Då heter det odödlig bli,
 Och ewig heder swäfswa i.
 En lön, som den behagar wist,
 Som har sitt lif och lemmar mist.
 Doch fastän detta leda troll
 Millioner menniskor giordt til fiål,
 Af friar' hast otalig rad,
 Sågs hon likwål sin frihet ha;
 Ty nå'n kom aldrig i des sång,*
 Som först ej fick en dödlig släng.

* Le lis d'honneur.

Sfwer et stilla lesfwerne.

Ur Fransöstan.

Så up den som har lust, med lärdom eller wärja,
 Til årans branta flint och Hofswets hala is:
 Min wilja intet är för lärdom söka pris.
 Jag finner ingen ro med blod sin adelsfärga.
 Uti min stilla ro de höga mig ej skræcka:
 Gen natten bliswitt all, så ser jag dagens lius:
 Jag skådar årsens tid uti mitt lugna hus;

Då nöje söft mig in, kan mig ej ord wäckas;
 När döden tycker at min tid nog länge råckt;
 Mitt jordska nöje blir då uti grafwen stäckt:
 Och sedan räknas jag bland obekanta männer.
 En ömflig åldersman, som wid sin sista blund
 Af alla känder är, men sielf sig icke kanner:
 Des tid har kroppen ägt, men siälen ingen stund.

s. ... **Förtretlig Höflighet.**

Ur Fransöskan.

Sast jag wäl tiugu gångor möter
 Orgontes på en dag, så kommer han så söter,
 Och frågar, hwar gång han mig ser:
 Kan jag ej tiena Er?

* * *

Han wet i branden sista
 Har jag förlorat nog, som jag ej kunde mista,
 Dock säger han wäl gångor fler:
 Kan jag ej tiena Er?

* * *

Han ser min hatt och råck är sliten,
 Min utgift stor, min inkomst liten.
 Den lymneln säger dock, fast det af falskhet ligger:
 Kan jag ej tiena Er?

* * *

Den bästa tjenst Orgontes mig kan skänka;
 Ur, om han will sig dränka.
 Jag sluppe då at höra mer:
 Kan jag ej tiena Er?

Et Kärleks-möte.

S.***

Ur Fransöskan.

Sm det mig hände så til måtta,
 Min Iris, där jag wägen tog,
 Ut möta Er midt i en skog,
 Wid botnen af en skymelig gråtta;
 Jag böde til Ert hjerta kärligt så,
 Men kunde jag Er ej därtil förmå,
 Och om Ni wore twår och wille mig ej höra,
 Då jag haft möda nog och gådt med tal omkring:
 Swad tror Ni wäl jag skulle göra?
 Min sann! jag gjorde ingen ting.

Någre Epigrammer.

S.***

Ur Latinen öfversatte.

1. Öfwer en, som wil synas weta all ting:

Swad jag och andre wet, alt tror du dig och weta;
 Swad jag och andre gör' och tänka, kan du spä.
 Du som så kan all ting i kundskap efterleta:
 När pengar tryta, säg: hwar skal jag pengar få?

2. Om Döden.

Swad döden är, wil du förfara?

När jag är död wet jag däraf.
 Kom hålsa på mig i min graf,
 Sär se, om jag kan därpå swara.

3. Om Lyckan.

Hjr någon lycka ond, som delar häfwoy lika?
 En fattig ger hon hopp; och fruktan åt den rika.

4. Om Löften.

När Missus låswoy rundt, så har han Råkar-lag:
 De gifwa ingen ting, ehur' de säga: tag.

Theologus, 5. *Olifka Kundskap.*

Ditt wett är ingen ting, så framt du icke delar,
Din kundskap at hwar en som samma kundskap fe-

Politicus,

lar.

Om någon mer får del af något som du wet,
Är ingen ting bewändt med din försiktighet.

6. *Öfwer en Tal-trängd.*

Du talar, ber om lås, at ingen tar det illa;
Du slapp och gjorde bäst, om du man tege stilla.

7. *En klagar at des barn ej likna honom.*

Har du lust at barnen dina
Likna må sin fåra far;
Sök dig då en sådan qwinna,
Som måst likhet med dig har.

Skolårande Mercurius,

Sabel,

Fontaine talar om et par:

En fattig, men förständig war;

Den andre ingen ting förstod,

Men pungen gjorde honom mod.

En gång kom mellan dese två

En tråta, bägge wille rå.

Den rika mente han war wård

At äras utaf hwar en lård.

Min wån, han ofta sade, hör,

Om du wil ansedd bli, du bör

Ha råd at hålla präktigt bord,

Med många flera dylik ord.

Hwad gagnar lärdom? frågar jag.

Hwad batar läsa natt och dag?

De lärde ho tre trappor opp,

En klädning ha de på sin kropp;

Den hänger på är ut är in,

De

De gå alt jämt i samma skinn.
 Den skugge kroppen följer åt
 Ur deras dräng. En präktig ståt?
 Hwad män tro landet winning har
 Af den som ester lårdom far.
 Ty efter han utfattig är,
 Ur klart han intet stort förtär.
 Den rika riket nytta gör,
 Ty han en kostsam lernad för:
 Handwårckarn i wår hand måst se,
 Wi främarn jennwål winsten gie:
 Wi rike föda åfwen så
 Den präktig granlåt hittar på,
 Så wål som den det sedan bår.
 Hwar finns en rik? Strax kommer där
 En fattig lård, en ynkelig flok,
 Tilskrifwer honom någon bok:
 Han måst betala hwart et blad,
 Fast därpå duger ingen rad.
 Men hör på hur hans skrytsamhet
 Måst lårda honom til förtret.
 Den andre teg och hejda sig;
 Men sen upkom et håstigt frig.
 De måste bågge flytta ut,
 Då lærde token weta hut.
 Ty sedan han utplundrad war,
 För honom ingen wårdnad bar:
 Men giord' af honom spott och spe,
 Så måst han ock på köpet se,
 Att alltid någon tyckte om
 Den lårda hwar han nånsin kom.
 Och detta gjorde slut uti,

Hvem mera ärad borde bli.
Låt narren danta på en lård;
Se wisdom är dock heder wård.

S. TRIEWALD. Om ungdoms frihet, lefnad
och fortkomst.

Ur Lyssan.

Jag märker hur min kropp förslits som mina kläder;
Min själ, som inbläst är utaf Guds Andas wäder,
Den känner städs en drift, som efter frihet står,
Dock jag min dödsstund före än denna önskan när.
Jag fick en sådan drift fast oförmärkt förspörja,
När först min andedrägt och blod sin rörelse börja;
Hvem wet, om jag ej re'n uti min moders qwed
Med ringa tålmod min tränga boning led?
Att ej min fria själ bar tvång och trældom gerna,
Sågs sen, när som min fot mot lindans fångsel spierna,
Då när ej strax tilweds mig amme-brösten stod,
Betygad' jag med gråt min frihets kära mod.
Det wet jag, när jag fick med äldren mera snille,
Hur helt ogerna jag til bok och scholan wille,
När jag ifrån min lek skull wid besagdan stund
In til min läs-tyrann, och där utur hans mun,
Förän mitt modersmål, latiniska språket lära;
Hur stretad' jag emot, när ryggen fick upbåra
Det barnslig flygtighet, dock utan mehn, förskyllt,
När minnet ej blef snart med glose-reglor fyllt.
Dock ach! wor jag ännu i denna barndoms wären,
När trældom ej tar af, men wäyer til med åren:
Hwad tienar wårt förnuft, än at det oß försör,
Wår frihet skatta lär, wår kedja tyngre gör?

Det

Det war et enda träd, som slika frukter hade,
 Att på des åtande Gud synda-straffet lade.
 Men nu at hålla mer, det kånstar mera på,
 När wi uti en skog af slika frukt-träd gå.
 Wi höra wid hwart steg förförsta ormar pipa,
 Wår hand wil öfwer alt förbudna åplen gripa;
 Hur ofta watnas mun, hur sträckas händer ut
 Att taga wårt fördärf, om himlens wißa slut
 Ej bödo of så strängt på lusten lägga tömmar,
 Och i wår diupa sömn sielf efter lagen drömma?
 Gäll den så wida bragt sitt lystna kött och blod,
 Att han ej oförskämndt med alt för otamt mod,
 In uppå wällusts wåg i kättjans lera ränner;
 Han måstedels här sielf för döden häanden känner.
 Fast werldsligt straff och plickt ej följer städs därwid,
 Så warar nöjet doct en ganska kårter tid,
 För'n han i gruslig stank uti en heter stuga,
 Af läkaren i miugg måst wånjas i sig suga,
 I stad för Ungersk must ell' winsaft från Schiras,
 En lium och bäsker driect af wädrigt Sassafras.
 Så är det, hwad wår hug måst eftertracta plågar,
 Det anten frucktan of ell' werldsligt straff tillsäger:
 Och är' wi någon gång för straff och frucktan fri,
 Så störtom wi of sielf i willigt slafweri.
 Ty sedan fåfång slärd of börjat blinda göra,
 Och guld samt äre-törst begynt wår wilja röra;
 Så offerar menniskan sin dyra frihet opp,
 En sådan dyrbar skatt blott för et fåfångt hopp.
 Min nästa grannes son i största heder sitter,
 Den knapt med törstig hand halst hemman plöja gitter,
 Gad' en som oförtient, än mera oförtänkt,
 Nyß lyckans milda hand en gruslig arslott skänkt;

Och jag skal oberömd på landet hemma blifwa?
 Nej, man skal något mer på griste = stenen skrifwa.
 Då skaffas rustning än, mundering och gewär,
 Af egit tjenste = folk då görs en liten här.
 Fast hustrun kastar sig för stälta fötter neder,
 Och barnet mer med gråt än hon med orden beder;
 Gläckt och förnustigt folk, de råda honom frä,
 Men med blå räckten han all hårdhet klädt sig på.
 Här galler ingen bön, til frigs wår hielte fiker,
 Af eländ och beswår mer än af ära riker,
 Han sitt förgyllda of frimodigt undergår,
 Ut göra lyckan sin så stor som han förmår.
 Dock efter någon tid märks at han sig bedrager,
 Då sen han flera sår fadt råfna än som lager,
 Han med en uttömd pung och med en lyster lem,
 På kryckan i triumf afdankad kommer hem.
 Se denna stora man, som där i purpur lysar,
 Ej mindre wurmeri i swaga hiernan lysar;
 Han swäsiwar i sin glants, han wördas öfwer allt,
 Man lyder som en lag allt hwad hans mun besalt.
 Hans rikdem utan tal uti hans boning lysar, (ser:
 Hwad handslögt China, samt hwad kostbart Peru hy:
 Han lesiwa kund' förnögd från alla sörger fri,
 Fant han sin orwån ej i egen fantasi.
 Han sina dagars rest helt lyckligt kunde sluta,
 Och mer än ädel ro som egen Herre niuta;
 En förmån hwilken ej Monarcher står förnär,
 Men i sitt fångelse i Hofwet är han får.
 Om han blott högre up i Herrrens ynnest hinner,
 Han ej någ't fiåt för tungt, ej upsyn widrig finner;
 Far blott den snaran lag han för sin nästa satt,
 Ej aftarn wolös dag, ej någon sömnlös natt.

Det nöjet af hwar man fördömde mutor kräsiva,
 Och blygsten at sin magt och heder öfwerlesiva;
 Det är som ysten hans rent af obotlig gör,
 Och alt hwad frihet nämns i diupar glömska för.
 Han höres wäl ibland på werldens ondskas flaga,
 Och låtsar för sin ro från tienster affked taga;
 Dock bäst man wäntar se en wärkan af sligt hot,
 Så hets, det upsåt är hans samwete emot.
 Fast löjet näpplig hålls af den rätt tänker efter,
 Men han, den satan re'n har sådt i sina fåstar,
 Så fräckt med skrymte = mun om samwet tala tör.
 Dock hållt min klena fiår, hwad är det du nu gör?
 En an skull ej så lätt sin penna låta falla;
 Men jag tål ingen wers, som skrifs med bara galla.

Gedolårande
 Mercurius

Om Lyckan.

Fabel.

På brädden af en diuper brunn
 En liten gåse sås en stund.
 Man wet at barnen såsiva sött,
 Fast de ej ligga just så blött.
 Wid minsta wändning han had' giordt,
 Had' skedt et språng så långt och stort,
 At han hint til sin lefnads slut:
 Så farlig såg den sängen ut.
 * * * * *
 Men Lyckan sielf som gick här om,
 Den stackarn til undsättning kom;
 Hon wäckte gåsen wackert opp,
 Och frälste så den spåda kropp.
 Sen sad' hon; jag ber, fåre barn,

Löp

Löp ej så in i dödsfens garn;
 War hårnäst mera estertänkt.
 Si! om du nu dig hade dränkt,
 Så had' man varit strax hel wig,
 Att skiuta skulden uppå mig;
 Fast det städt i din egen makt,
 Att bättre taga dig i akt.
 Säg sielf min gåbe, ser ej du,
 Att man dock orätt giordt mig nu?
 * * * * *
 Jag sannar dessa lyckans ord,
 Här blir ej någon gerning giord,
 För den ej hon måst hafwa skull,
 Hon bygger up, hon riswer full.
 Dock gör en narr som sig ej rår,
 Att alt för honom tokugt går.

J. J. TORPADIUS. Någre Epigrammer.

1. Att icke bry sig om andra.

Ur Latinen.

Sil gåfar siter Per, när Pål bland Gubbar dröjer:
 Hwad ondt ha'n J däråf, at hwär sin smak för:
 Palémon åter up alt hwad han har och mer: (nöjer?)
 Låt honom åta alt, när han ej åter Er.
 J nattsöl och i sus, sågs Damon nöje smaka.
 Hwad kan det angå Er, när J ej nödgas waka?
 Om andras kläder, mat, J Er bekymmer gör;
 Men kommer ej ihug, hwad måst Er sielfwer rör.
 Ståll Er en gång Er s'elf, Er släkt och hushåll före:
 Tänk efter Er Credit; han galler ej et öre,
 J skyldig är den Dock, som J på kroppen bår,
 Er

Er hustru törstig, arg och lätt på tyglen är;
 Er dotter redan lärdt at Astrild offer gifwa.
 Mån sådant ej är wårdt med omsorg påtänkt blifwa!
 Jag mycket dyligt än för Er upräkna kan;
 Men hwad En enskylt rör, det går mig intet an.

2. Öfwer et hione-lag.

Ur Latinen.

J några år war Lucas bårta:
 Hans hushåll därwid kom til fårta:
 Allt gick sin kos för wind och wåg,
 Men Frun likwål i barnsång låg.
 Hur tror du kunna det förklara?
 Jag för min del en orsak ser:
 At han lär utan Camerer,
 Men hon ej utan sånglag wara.

3. Swar umgäller sina fel.

Ur Latinen.

Jag slog min käck, när han min mat så illa lagat,
 At på des onda smak båd jag och flere flagat.
 Det undrar du uppå,
 Och tror så ringa sak ej bör til iswer bringa;
 Men fåra wån, om detta syns dig ringa,
 Hwad poeters orsak kan då ges at käckar slå?

4. Gistes-wal.

Ur Latinen.

Cassander friar til Climena:
 Gråt, suckar, kårngar, bres och alt hwad hielpa kan,
 Til hielp i denna sak af friarn wändes an.
 Då är hon wacker lär du mena,

Förståndig, dygdig och hwad mer,
 En unger flicka prydnad ger;
 För sådan lön är sådan möda bruklig.
 Nej, det en afgjord wisshet är,
 Att hon är ful och rik och siuklig;
 Men detta just har giordt Cassander får.

4. Til Cloris.

Ur Fransöstan.

Tänk hur jag förändrad är:

Allt ting mig en oro gifwer.

Cloris, se den kraft mig drifwer,

Ach! jag fruktar jag är får.

Men hur nu? I tan Er illa

Och förargad på mig ser?

Wackert, wackert, skönhet lilla!

Ero ej at det är i Er.

S. TRIEWALD.

Gifwer Äldren.

Ur Fransöstan.

Tesnadslöse ting, där kånst naturen hinner:

Med afundsöga jag Er ser.

Sielf tiden intet på Er winner,

Dem äldren mera wårde gier.

Et gammalt mynt man flitigt söker,

Och ären af en sted ell' målning wårdet öfer:

Swarleswan af en graf ell' tempels prackt,

Mer at nyfiken hug, än annat nöje gifwer;

Men när en menniska gammal blifwer,

Anses den endast med förakt.

S. TRIEWALD.

Ålderdoms Dugd.

Ur Fransöfkan.

Tror den sig ej mer kloker blifwa,
Som sen han sexti gångor sedt,
Hur märken skiftewis, snart snö, snart grönfka tedt,
Omsider kan all flärd och lustar affked gifwa?
Dock det är säkert fara will,
Et fritt och modigt wal den ändring skrifwa til.
En medfödd högfärds drift bedrar, ty wärr, of. alla,
Och of alt til wär fördel tyda lär:
I det wi det et dygdens foster kalla,
Som åldrens wärkan endast är.

A. M. S.

Sömmen och Döden.

Ur Latinen.

Min sömn är döden lik. Jag sluter arbetsdagar
Med sömn, och tycker då är ingen ting så sött.
Min död är sömmen lik. Jag mig til hrowla lagar
I döden, sedan jag af lefwa blifwit trött.

S.***

Åf intet göra något.

Imit. af Fransöfkan.

En Philosoph den läran drifwer:
Åf intet intet blifwer.
Men Påfwen han förstår den saken bäst,
När han af intet gör en Präst.
Hwad war wäl Clarus förr än han fick Munke-Drage
Han gick omkring hos släkten, (ten?
Och åt, och drack, och såf: war eljest ingen ting.
Så far man dock inunder månens ring,

Med

Not all natur, mirakel stundom höra:
 Alt Påfwen kan af intet något göra.

§. TRIEWALD.

Til Iris,

Då hon eftermiddagen fanns söfwande.

Imiterat utur Joh. Secundo.

Swad ser jag? midt på da'n för du så dierst dig wäga,
 O sömn, du dödsens bror, de ögon sluta til,
 Som i mitt hierta tändt en outsläcklig låga,
 Och utur hwilka nu jag lisa hämta wil?
 Skal dåfwa hwilan din mig nu den glädien söfwa,
 Som när hon waken är jag endast niuta kan?
 Du bör med bättre rätt så mången annan söfwa,
 Som tar din wallmosaft med tack och glädie an;
 Söf den sig af och an i toma sängen fastar,
 Där i han ingen ro för mycken kärlek har;
 Söf in den lystna frun, som waken hungrig fastar,
 När gubben ostörd sömn wid hennes sida tar.
 Hur mången plår i dig ej bästa lisan finna,
 Som i en flyktig dröm förnögd och lycklig är;
 Från deras ögon bör ditt täcke aldrig spinna,
 Som wakne kanna måst sorg, motgång och beswär.
 Dock sen wår liufwa sol omsider skridit neder,
 Då med en liufsig ro om Iris lågra dig,
 Men nu wil hastigt bårt! fly härifrån, jag beder,
 Som natten är din lott, låt dagen bli för mig.

Sfwer Iris hårdhet.

Ur Fransöfkan.

Jag mattas af och ständigt quider,
 Mitt onda öfas mer och mer;

För

För Iris skull jag sådant lider;
 Hon gör mig qual och dåråt ler.
 Men skönsta, kan du såleds plåga
 Den som af ren och värdsam låga
 För din skull tårs? Hwad straff lär då
 Din stackars övän af dig få?

A. M. S. Medelvägen i all slags Lycka.

Horatius Lib. II. Ode X.

Vättast lefwer Tityrus, som ej gifwer
 Ständigt sig på diupena, eller blifwer
 Radd för storm, och präskar åt falska landen,
 Farliga stranden.

Den som älskar gyldene medelvägen,
 Är af bonings nedrighet ej förlågen:
 Slipper afunds gnagare, som förtalar
 Präktiga salar.

Ofta skakas toppen af dryga tallen,
 Höga tornen göra de största fallen;
 Ringeld åt de restiga bärigen ilar
 Med sina kilar.

Hopp i motgång, fruktan i medgång ställer
 Väl tillfreds et hierta, hwad ock på galler.
 Kulna wintren kommer, och så bärtskrider
 I sina tider.

Skal hwad nu är ondt blifwa framgent illa?
 Phoebus på sin harpa, nu tyst och stilla,
 Stundom spelar: Bågen ej jämt uppspänder
 Håller i händer.

* * * * *

Se dig stark och munter i nöd til sinnes:
 Dock at du försiktig i all ting finnes,
 Alt när medvind blåser för hård, du heller
 Seglena säller.

S. * * * **Tobak och Kärlek.**

Ur Fransöskan.

Fur mängen af tobak och kärlek är betagen!
 Träl, Herre, bonde, knekt, fru, jungfru, piga, swån.
 Först blir man dit för ro skull dragen,
 Men därifrån man mer til nöje ledes hån.
 Det nöjet wana blifwer oförsedt,
 Och wanar en nödwändighet.

S. * * * **Sfwer samma ämne.**

Tobak och kärlek är, som våra sinnen röra,
 Så nyttiom lika dem wid et beswärligt lif.
 När någon ej har annat göra,
 Så må han bruka dem til tidsfördrif.

S. * * * **En annan.**

Bruk af kärlek och tobak hwar rätt sig sticke:
 För mycket, det gör ondt; men litet skadar icke.

S. * * * **Den ädelmodige Tiggaren.**

Ur Fransöskan.

Herr Myntkatt tror sig lagt å daga
 Et prof af hurtigt ädelmod,

För det han war så god,
 Alt jag til l'ans fick taga,
 På någon tid, half siette plåt;
 Dock tror jag sielf jag bar mig mera hurtig åt,
 Som uti fattigdom har knapt min like,
 Och gaf dock åt den rike
 Sitt mynt igen på sagdan dag:
 Ell' gifwes ädelmod af tvenne slag.

S. TRIEWALD. **Lyckans och Hofleswernets få-
 fånga, fram för et stilla
 Landtleswerne.**

Öfversatt til en del af Lohensteens Hyacinthon.

Seneca Trag. Hippol.

- - - - - non capit unquam

Magnos motus humilis tecti

plebeja domus:

Circa regna tonat.

Du werldens wädertupp, du siälens falska snara,
 Du tidens lekedon, far lycka, far man han!
 På ditt altar med rätt wi framgent rökwarf spara,
 Dit öra är ju döft, du aldrig någons wån;
 Wil du ditt snälla hiul, som wi en hand omwända,
 Så faller malm til mull, Coloffer öfwerända.

* * * * *

Men dig, dig älskar jag, widt öfwer Gångis skatter,
 Menlösa herdestånd, du hamn af önskelig ro,
 Hos dig ej en Tyrann en tråldoms lag författar,
 Naturen lär oss här i stadigt nöje bo,
 Så lång' begärelser ej betslet från sig skaka,
 Och dygden far förnuft sig til en stadig maka.

* * * * *

Wid hoswot girughet, med afund parad, fläcker
 Fördömda nidingswärf ur wederstygglig barm:
 En död, obrukad skatt där tåränd' oro wäcker,
 Där rikdom hungrig gör och öfwerflöden arm;
 Där en som Tantalus, i watnet törsten lider,
 Och i hvars arga bröst steds grañens wälgång svider.

* * * * *

Hos of naturen wår, den nog dock litet önskar,
 Här aldrig ondskans rot skadfulla frukter bår;
 Hos of en dyrbar skatt på trån och sångar grönskar,
 Of blomman gläder först, sen frukten kostbar är:
 Wi mera själa=ro än girigbuckar smaka,
 När wi wår rikedom från bögda grenar skaka.

* * * * *

Ej bärgens dyra mårg betefna sälla länder,
 Den floden gullsand har flärd med sig föra plår;
 Där är en gyllen tid, hwar gulltörst ej är känder,
 En järntid, där som stål måst brukas til gewår;
 När det til wårja smidt, mer skadar, dödar, sårar,
 Än det til plogbil skärpt på fältet ristar sårar.

* * * * *

Wi gläds när åfren wår of gifwer ymnig gröda,
 Fast wi med swett den köpt, wår flit där hulpit til:
 Så lång' förnöjsamhet of gifwer måttlig föda,
 Och en fördärwad smak ej kräslig ändring will:
 Så kunna haslar of de sötsta mandlar skänka,
 En källa törst så wäl som bästa winet dränka.

* * * * *

Swårtom wid Kongars bord, i guld, på damasttäcken,
 Utpräfsadt tårebrod hwar måltid sättes ner;
 Då Kongar, J Er törst, med fruktan håpne släcken,

Alt kan ske mordisk hand förgift tillika gier;
 J för Er egen wakt i stadig wantro lesiwen,
 Och som et aspelöf för egen skugga båswen.

* * * * *
 Här ron sitt liufwa tiäll i säkert nöje bygger,
 Enfaldigt hierta wet af intet giftigt mord;
 Hwar en tror sig med skäl för all olycka trygger,
 Så länge wargens tand ej skadar få och hiord:
 Gyllstighet wid hos plår måstar = stycke heta:
 Där af wi annars ej än på wår råfjagt weta.

* * * * *
 Wid hos en glupsker höf sig kan til dusiwa göra,
 En råf där lammet's hud skienhelig på sig flår;
 Där ses en stygger korp så sköna fjädrar föra,
 Alt Junos fågel täck ej nånsin fågre bår;
 Dock slikt utwärtas sken är som en dälder snara,
 Hwar med den lättast snåris, som måst tror ta sig wara.

* * * * *
 När ögat gråter där som oftast hiertat skrattar,
 Odödlig fiendskap sig wänfkaps larf iklar,
 Man bugar måst för den man aldraminst högt skattar,
 Den handen kysses måst, som måst förhatlig är;
 Där ärbar redlighet blir nästan aldrig funnen,
 Som låses i wår syn och swåfwar of på munnen.

* * * * *
 Kärleken hoswet ock så fäselig förställer,
 Alt det naturen kläckt fördömd afföda blir;
 Swå siälars enighet där, som hos of, ej galler,
 Hwar en på wållust, guld och åra mera ser;
 Där giftes sällan brud, som hiertats tycke wäljer,
 En friar efter tienst, en sig för pengar säljer.

Så fallst, tvårt om, hos of man aldrig älskog drifwer;
 Har bruden seder, dygd, så hålls hon endast god;
 Sitt löfte man wid hos på wanskligt papper skrifwer;
 Här hiertat breswet är och bläcket bägges blod.
 Rärteken där mot ed och löfte plår sig wända;
 Hos of med lifwet den allenast tar en ända.

Wi skräckfulli nordanstorm hel trygge höre brusa,
 Han of friff, hålsam lust, ej skadligt stieppsbrott gör;
 För det på driftig fiol wi ej kring hafwet krusa,
 Och blind förwetenhet, så roen från of för,
 At wi med dyrbart lif på bräcklig span ej skämta,
 At ifrån Indien wår egen ofärd hämta.

En ringa blomsterkrants af Cronor förman winner,
 Där pärlor taredagg, rubiner tekna blod,
 När den som henne bår mer tung än präktig finner,
 Of qwicknar rosens lukt och ger hiertstyrka god;
 Jag ej des sagra präal mot någon purpur byter,
 Af purpur oftast blod, af rosen daggen flyter.

I silkesmattens bo plår tusend oro kläckas,
 Då menlös samwets ro bor i wår slätta drägt;
 Fast af gullrika tyg förnåma skuldror täckas,
 Så blir af mordiff hand dock lifwet ofta stäckt;
 Om på wår sunda kropp wi ull och lammsskinn draga,
 Så får swårt samwets aag ej heller hiertat gnaga.

En Kung må i sin borg på halan marmor snaswa,
 Hwar morgon utan sömn från sammets säng upstå,
 När tagen sömmedrick ej welat wårkan haswa,

Då

Då wi wår ro, twårton, på grås och Frydder få:
Med solens nedergång oförde hwilån smaka,
Tills morgonrådnans skien påminner of at waka.

* * * * *
Wid hof i stora glas förnuff och hålsa dränkes;
Så snart wår törst är släckt, så ha wi druckit nog;
På ens wålmågo där mång bågare full skänkes,
Med sådan hemlig succ: at du af dricken dog!
Den enas ofård är den andras hederstrappa,
Men den ej något ågt, ell' önskar, kan ej tappa.

* * * * *
Baktalan plår wid hof ofkulden sielswer swårta,
En gycklare kån ej för konstig lart igen;
Wi wånskap ej i mun och salskhet ha i hierta,
Ell' årom dygden wred och alla lasters wånn;
En fager målåd grund där grosssta huden täcker,
I ångar finns wår skrud, wår smink i klara bäckar.

* * * * *
Hos of är hwar och en sin Herre, Förste, Konung,
Of påtrångs intet of det ej förnufftet lår;
Hwar en är annan lik förnögd med bröd och honung:
Skils någon at bland of, blott dygd des skillnad är.
Den möda, swett, förstånd til allmänt bästa wänder,
Af of framdragen blir och wördsamt bårs på händer.

* * * * *
Sist of så wål som dem det samma ödet möter,
Ty döden i palats som kysffen trånger in;
Dock skräck och fasa dem i gropen nederstöter:
Wi wånta på wår stund med stilla nöjsamt sinn;
Onödigt bleknar den, som fruktar mycket mista:
Med of wår bästa skatt göms i wår like-kista.

En Dikt.

Ur Italienskan.

Gifst wille från et bi Cupido håning ta,
 Men fick sig til et straff et sting i handen känna.
 Då sågs den lilla gud af harm och iswer bränna,
 Och med sitt söta rof til Iris löpa sta:
 Det han på hennes läppar lade,
 Och därwid hel harningirug sade:
 At werlden länge minnas må
 Min söta stöld och min undfångne smärta,
 Skäl den dig kyssa tör strax smaka få
 På munnen håning, sting i hierta.

Til Venus.

Ur Grefiskan.

Jag Laïs, den som för all Greflands ungdom ära,
 Til den man kärlek ung, men gammal leda bär,
 Min spegel skänker dig; ty jag mig däri mera
 Ej se kan som jag war, ej se wil som jag är.

S. . . . En Friares höflighet, sedan han
fatt kârgen.

Ur Fransöskan.

Til Lisette.

När J handteren mig som slaf,
 Och slän mitt tilbud snöpligt af,
 Så wil jag dock min höflighet bewisa,
 Och Er behaglighet och stora gåfswor prisa:
 Er lätt är rikedom, men fattigdom min del.
 Si! det är all Er dygd, och alla mina fel.

Sfwer

Öfwer den blinda Cupido.

Ur Fransöfkan.

Sru Dårskap skull' en gång med Kärlek samman-
leka;

Men denne war för Flen, des lemmar alt för weka:
Hon åter grof och stark gaf et så håstigt slag,
Att Kärlek miste syn och bles helt matt och swag.
Härpå bles hiffligt larm, fru Frigga hämd strax ropar,
De gudars här med gråt och klagan öfwerhopar.
Nu Dårskap stämmes in at känna Rättens magt,
Hon fångslad blifwer hårdt och ringas om med wakt.
Emedan Dårskap då had' Kärlek syn beröfwat,
Så wardt wid gudars Ting för rättwist dömdt och
pröfwadt:

Att Dårskap sig til straff skull' Kärleks ledswån bli;
För öfrigt skulle hon från tiltal wara fri.

SPECTATOR.

Fabel.

Den tiden grodan håller på,
Att leka med sin life,
Och alla örter lesnad få
Uti naturens rike:
Wid brådden af en wattu-dam
En hop af poikar gick;
Hwar groda som där tittad' fram
En sten i nacken fick.
Hör barn, en dierfwer groda skrek,
Besinnen hwad I gören.
Och hur' I med er grymma lek
Och i olycka fören;
Min wåsta Camerat är bles,

Mång grodas hiefa röd;
 Ty fast det är för Er en lek,
 Betänk, det är vår död.

Fabel.

Utur Ovidii Metamorphosis.

Narcissus war en pilt, som förde pihl och båga
 I ungdoms första währ, i fågrings bästa flor;
 I honom bles man kär, för honom brann af låga
 Herdinnors ganska hop, de Nymphers hela Chor.
 En mö, som Echo het, ibland det wackra sällskap
 För andra hölt utaf hans angenäma sticf:
 Hon syntes honom mer tilbedia än som älska,
 Och utaf Amors eld en stadig ångslan ficf.
 Des tungas liuswa tal, som fordna dagar rådde,
 Den dikt som Musers flocf wid Hippocrenen gör,
 Förmedelst Junos hat nu härma blott förmodde
 Det sista ordeliud af hwad som taltes för.
 Men fast hon kunde ej beklaga all sin smärta,
 Och nämna plågan sin med tydlig ord och röst;
 Doct gaf hon til förstå hwad wälde hennes hierta,
 Med kärleks drypand' syn, med suckar ur sitt bröst.
 Han höll utaf sig sielf, och andras skönhet ratar,
 Här gälde ingen bön hos denna hårda pilt:
 Ty älskog han fast mer än grymma wildiur hatar,
 Hans lynne sagert war, men sinnet grymt och wildt.
 Sin nöd på ömkligt wis de för Cupido qwida:
 Hwar är din pil och blosf, däraf du skryta wet?
 Hwi wil du slift krafft utaf en gåse lida?
 Ach! harnas wärt beswär, ja harnas din förtret.
 Den lilla snälla Skytt ur fogren tog en skäckta,

Han

Han gjorde'n hvarf och skarp och hvarsten åter om:
 Han sade sig ha lust med stolta Jägarn säkta,
 Som middagstiden trött med sin Melampo kom.
 Han flydde solens strål, sin hetta will han svalka,
 Utmattad sen han såldt et wildswin och en hiort:
 Han fora hit och dit, hwar han sig kunde nalcka
 Til hwila och til jönnns på någon skuggrik ort.
 Där låg bland hälig bärg och mellan gröna högder
 En skogbewuren dal, en tiöck ohyssad mark,
 Den nyen aldrig rördt, den aldrig warit plögder,
 Ja lian torde ej där skära gräs och bark:
 En källa midt uti naturen welat pregla
 Med täcka skuggor hölgd, af swalkan frisk och kall;
 De höga raka trån i henne sig mänd spegla,
 Och bottnen syntes grannt igenom des Cristall:
 Med pärlor rundt omkring hon blomstren all besprång:
 Som slöto henne in uti en broköt krants, (De,
 De flystors grofwa ragg däröfwer lurfwogt hängde,
 Så at där sögo sten af solens strimor fant.
 Nareiffus träder in och skyndar sig til brunnen,
 Ut läcka läppar sin' som brändes utaf törst;
 Han doppar handen ned at ösa up åt munnen,
 Men Amors skarpa skott han kände aldräförst.
 Han fäster syn och håg uti det watnet klara,
 Sin egen sköna bild i sqwalpand' silfret ser:
 Han kunde slift ej tro en diktad spegel wara,
 Af sållsam älskogs brunst hans hierta uptändt blir.
 Han hälsar, nickar, ler, med hand och hufswud teknar,
 Han sträcker armen ut, och taga wil i famn,
 Och lutar sig til kyß, af kärlek rödnar, bleknar,
 Med alswar friar til en säfång flygtig hamn.
 Sitt eget ansikts bild han innigt ser, och längtar,

Att hugnas med et swar, om han dock hålles får:
 Hwad sielf han råder om han sorgse eftertrångtar,
 Och söker efter det han sielswer hos sig bår.
 Att hämta törste = drick och swetten af sig skölja,
 Den arma trötta drång til denna källan gief;
 Men af des friska dagg, utaf des blanka bölja,
 Han dubbelt större törst, han dubbelt hetta fick.
 Att hon en sådan skatt skull' äga han förtrytte,
 I afund brast ock ut emot des gröna brådd:
 Af ångslan twingar bårt, sin skapnad tidst förbytte,
 Och wändes i en ros med hwita blad beflådd.
 En ros, som än i dag Narcissus kallad blifwer,
 Och af mång fager mö i tåcka barmen binds:
 Det henne fordom drap, nu henne födan gifwer,
 Ty hon på källors strand wid kalla watnet finns.

Hustru - Wal.

S. . . .

Ur Latinen och Fransöskan.

H Hustru-walet brydd, en mig det wilkor gaf,
 Af fromma flickor taga twenne,
 Ell' ock en enda arg. Jag wore nögd med denne,
 Gad' jag; ty i beswär är et ju nog utaf.

En annan bad mig göra slut,
 Om jag will giftas med en lång och fet och fager;
 Ell' med en liten, ful och mager?
 Jag af två onda ting det minsta wäljer ut.

ULR.
RUDENSCHÖLD.

Swär affides lefnad.

Ur Fransöskan.

D Den stora werldens sorl mitt öma öra sårar,
 Och ären för mig rögt hwad illgrep gies i Häf;
 Jag

Jag ser nog hur mig där den hala lyckan dårar,
 Lik som mig kärlek förr där dårat många skåf.
 Jag tackar himlen nu för lust til enslig lefnad,
 Nu trånar jag til des jag wunnit denna skatt,
 Den mina fäder ägt i alt som största tresnad,
 Och den min dårskap och wilfarelse försatt.
 När jag den nått, jag mer för ingen seglen fäller:
 Som enwåldsman, som Kung, som hielte sielf mig rår:
 En kär skunnighet om hwad jag råttlig galler
 Skal hindra mig at se det nå'n mig öfswergår.
 I Håf är altid list med irring sammansvoren;
 En wis man ågnar, at se sanning för'n han dörr;
 Nu wål, jag fiket til en ört, den blott naturen
 Af egna håfswor rik, til skönsta boning gör.
 Där, at jag wåna må hwad årens matk kan wårka,
 Jag tidast speglar mig uti en klaran bäck;
 När obehagligt fant, när rynkor gies at märka,
 Jag wånjer sinnen wid at finna grafwen tåck.
 Likwål af swaghet tidt en lemning lär framstiuta,
 Som kärlig längtan i mitt hierta waken gör,
 Och ännu mig et skymt af någon låter niuta,
 Hwad leror åldren och dårwid mig håller för.
 Från gyllne tiden ån i våra marker triswes
 Den ådla menlöshet, förutan lagens makt:
 Fullkomlig trygghet blott utaf god tro dår gifwes,
 Och fridslugn i wår skog, fast dår ej hålles wakt.
 Fast marmor eller guld ej våra fällor jira,
 Fast de med blomster och med måssa prydas blott,
 Daphnis och Amaryll dem ej des mindre sira;
 Där långt från twång och qwal, dår nögde med sin
 Mitt hemwist helgas steds de nio Sångarinnor, (låt.
 De lär' mig ån ibland en dåglig Froja te

I dans, omgifwen af Behaglighets Gudinnor,
 Och Skogens wårdar, som därpå med lystnad se.
 Men jag snart spørja måst hur ådran steltnad blifwit,
 Och mer ej tal i rim at fångslas alt för et;
 Den swärm af infall, som för glants åt tankan gifwit,
 Består då högst i en matt lemning utaf wett.
 Nu, at jag från mig långt må slika drömmar jaga,
 Jag noga forskar ut årstimmars lopp och börd,
 Samt huru, på den skrud de sköna ångar draga,
 Plår följa ymnig skatt af frukter och af skörd.
 Min tanke får ock wid det stora blåset stana,
 Det klara stråle-klot, den tinrand hwirfwel-kropp,
 At spana ut om han ock wärkligt går sin bana,
 Ell' om, förutan gång, han lyser werlden opp.
 Därpå hon hastigt mot den warelsen sig swänger,
 Som werlden skapt och styr: då bringas jag at le
 At en ursinnig flock, som wid den irrsats hänger,
 At all ting kommit til blott af en händelse.
 Så flyta liusligt fram til målet mina dagar;
 Jag sorglöst solen ser stå up och gå til bädd;
 För den förflutna tid ej något agg mig gnagar,
 Nögd med mitt nu, samt för framtiden föga rädd.
 Gäll hwem förkasta wet det allmänt gängse tycke,
 Som fåfång ärestörst til wåga endast bragt,
 Och tror med mig at det är rättlig göra lycka,
 At lyckan, såsom jag, ståds anse med förakt.

S. TRIEWALD.

Swer stort Spel.

Ur Fransöskan.

De sötsta lustar bäste gro,
 När de af oss misbrukte blifwa:
 At spela litet spel kan ingen skada gifwa,

När

När som man spelar blott til tidsfördrif och ro.
 Stor-spelaren, som man gemenlig säger,
 Utaf en' menniska man bara skapna'n äger.
 Det är swårt spela starkt, och wara ärlig Karl;
 Ty fast man godt förstånd och redligt hierta har,
 Så kan den lust til winst man ständigt swärfwar i
 Et sinne dock så snart förändra,
 At början är: bedragen bli,
 Och slutet, at bedraga andra.

S. . . . **Sfwer flickors ostadighet.**

Ur Fransöstan.

Du af en flygtig Iris lider,
 Men tyck ej det är något nytt;
 Ty som man lesfwer wåra tider,
 Har stadighet från flickor flydt.
 Så pass man på dåröfwer klaga,
 Det är naturligt det som sker:
 Hon wändt igen at älska mer,
 När du har wändt igen behaga.

S. . . . **Om Kärleken.**

Ur Fransöstan.

Man får et sinne tyst och ömt:
 Man roas när man en gång drömt
 Om den person man börjat wörda.
 Man skiljes åt, men med förtret;
 Och trycker någon hemlighet,
 Gör man däraf gemensam börda.
 Man wil hwarannan råka,
 Fast man ej wet hwarom man skulle språka.

Man

Man mödar sig at wara til behag:
 Man är ej tanke-spridd i sådant sällskaps lag.
 Man skrifwer gerna,
 Och säger mer, än man först torde ärna,
 Fast mycket mindre, än man kan se wille sagt.
 Nu öfwar sorg, nu glädie här sin makt.
 Si det, min skönhet, är
 Så oförmärkt at blifwa kär.

J. J.
TORPADIUS.

Någre Epigrammer.

Ut Latinen.

1. Öfwer en Rangsiuk.

En fierndel har du än utaf din arsiott qwar;
 Den skal i rangsiuk sot til titlars köp försättas:
 Uti et rikt palats du lefwer magra dar,
 Och döer af hunger bårt, då du af åra mättas.

2. Meniskans Tyranner.

Sen! Adam föll ha tre Tyranner fått
 Alf menskan hwar sin lätt.

En ifrigt tar hans Siäl och den entwåldigt dömmet;
 Med piller och mixtur en an förgör hans kropp:
 Den tredie slår hans lås med lagens hammar opp,
 Och all hans Egendom ur skäp och kistor tömmer.

3. Öfwer en Girug.

En nedrig girughet, ditt egit olycks-fred,
 Gör at ditt lutand' hus snart på ditt hufwud hwålf:
 At spara mynt du tår dig sielfwer, (wer:
 Och lefwer tiggår-lift, at kunna riket dö.

4. Wankelmodighet.

En bok du börjar til at skrifwa,
 Du lägger grund at bygga på:

Af fruktan at det ej skal önskad utgång få,
 Du lyctar ingenting, men alt får halfgjordt blifwa.
 Mig tyckes därpå kunna spå,
 At när du dig en gång i giste skal begifwa,
 Du aldrig sluta lär det wärk du börjar på.

5. Öfwer en Skenbelig.

Aristo super, stial, bedrar
 Och uti all slags wällust stimmar;
 Men tänk at han dock alla dar
 Plår göra bön på wisa timmar.

6. Öfwer förlust på lån.

Två plåtar du til låns begår;
 Nej, jag rent af dig en förår.
 Den gätan wil jag dig förklara:
 När mynt, ell' hwad det måtte wara,
 Nödwändigt skal förloradt gå,
 Jag håldre mister en än två.

7. Läkaren.

Säg Marcus hwad för orsak är,
 Som gjordt at jag dig blitt så får,
 At du stads om min hälsa språkar?
 Ell' mån' du Doctor blifwa will?
 Ty om jag på en dag dig femton gånger råkar,
 Så frågar du: Hur står det til?

8. Öfwer hwifning och hemliga tiendes.

At månen skiner, solen lys,
 At himlen mulnar, at det frys;
 At swårt är gå til fots, för den sig nätter putsat,
 När hösten Stockholms gator smutsat,
 Och dylikt mer, som hela werlden wet,
 Gör Lycas til en hemlighet:
 Alt hwad jag skal afhonom höra,

Han med Minister-mine mig hwissar tyst i öra.
 Wälan då! efter han i hwiska har sin ro,
 Jag honom ock en gång med hwiskning wil förtra
 En sak, som folket allmän håller:
 Att Lycas är en fioller.

S....

Färlighet i Ållskog.

Ur Fransöfkan.

På kärleks = folket larfwen klådes,
 För dem hwar Nymph sig akka bör.
 En fara, som man icke rådes,
 Ur den man måst bör frukta för.
 En dristig kär kan du snart draga
 Ifrån at dig med kärlek bry;
 Men en som lärdt at dig behaga,
 Den är, som du bör snarast fly.

J. J. TORPADIUS.

Dårskap.

Imit. af Regnard.

Tous les hommes sont fous & malgré tous leurs soins,
 Ne different entre eux, que du plus ou du moins.

Sru dårskap har i siättrar bunnit,
 Båd narr och den som kallas klok;
 Hwad heder, ort och är man hunnit,
 Ur man dock måst adels en tok.
 När en i sinne, smak och seder,
 En tokug wana ändrat har,
 Får sällan wishet där af heder;
 Ty annan dårskap stället tar.

Wår Damons hufwud war så galet,
 Att wilja gammal ungskarl dö;

Han

Han in til tretti-åra talet
 Var kysker som en blygsint mø;
 Men når han hunnit sexti råbna,
 Han gifte sig och blef galant:
 Då sågs hans panna bäst betefna
 Den nya seger dårskap want.

Når Tircis ej sådt Flora winna,
 Schwad han nånsin budit til:

Han tröttnar längre såfångt brinna,
 Och all sin kärlek släcka wil,
 Uti den must som Bacchus gifwer,
 Och går i strupan ner så lätt.
 Mån han då mera floker blifwer?
 Nej, han blir narr på annat sätt.

Clitander sina bästa dagar,
 I yrhet, spel och sus förnött,
 Och under Astrilds kärleks lagar
 Båd sitt och andras gods förödt;
 Han sen en kärng til hustru söker,
 Att ej af armod lida nöd.
 Mån wishet då hans förråd öfer?
 Nej, token föds af dårskaps bröd.

En hwar i egen smak sig sticcar,
 Och allä ha af dårskap del:
 En älskar win, en älskar flickor,
 En gläds af sällskap, en af spel.
 När ändrings andan någon drifwer
 Att byta om sitt nöjes öf:
 Mån han då mera floker blifwer?
 Nej, han blir blott en ombytt tok.

Någre Epigrammer.

S.***

Uttur Latinen.

1. Öfwer en fattig läkare.

It kom du siuk af penning = skuld,
 Att för den siuke läkdom bruka:
 Du gier recept, han gier dig guld,
 Så botas bägges eder siuka.

2. Öfwer Vacuum.

It tomt uti naturen lides,
 Kan Marcus med sitt hufvud sanna;
 Som dock med fulla skal bestrides
 Af Bibo med sitt glas och kanna.

3. Til Phillis.

It gie en kyß, mig Phillis nekar;
 Men när jag gier, hon ej försmår:
 Hon wet at uti slika lekar,
 Man gier det samma som man får.

4. Öfwer en Athous.

I denna werld han lesde så,
 Som död ej lifwet fölgde på.
 Han dog och uti mull sig hölgde,
 Som intet lif på döden fölgde.

5. Propheter. Poeter.

De förre säga sant om hwad en gång skal bli;
 Men dese säga falskt om hwad som är förbi.

6. Kärlekens stridiga wärkan.

När som en eld i kärligt hjersta brinner,
 En tåre = ström ur sorgsna ögon rinner,
 Då kännes det som måst hur Amor står i strid.
 Ej eldens kraft kan torka tåre = dammen,

Ell' watnets magt utsläcka heta flammen:
Truls hvarken drunkna får ell' brinna up i feid.

S. TRIEWALD.

Att nyttia tiden.

Ur Fransöfkan.

Sen Lasse kom, så for han sina fårde;
Han rântan först och godset sen förtardt:
Hölt rikedom för fram af intet värde,
Sin tid han oförlikligt nyttia lärde.
Att dela den i tu han wisligt sig påminte,
En halspart sof han bärt, den andra giord' han intet.

S.***

Man och Hustru.

Ur Fransöfkan.

När mannen plågas af lång sjukdom, går måst så,
Att hustrun lider med; de frukta bägge två:
Han, at han dör,
Och hon, at han sig åter kommer för.

S.***

Kåstnad i Ålskog.

Ur Fransöfkan.

Ach, fälla tid, då menlösheten torde
Med nöje skåda an hwad kärlek har för lag?
Då ålskogs folk ej annan kåstnad gjorde,
Än uti nit och slit at wara til behag!
Men utan penningsskatt i våra tiders lopp,
Får den ej hälsebot, hwars hierta kärlek fårar:
En får, som kåstnad gör i blotta suck och tårar,
Han får ej annan lön än långt och fåfångt hopp.

Ur Fransöfkan.

Begynn i dag de dagars lopp,
 Som har i följe ären flera:
 Wår til och hoppas ån at blifwa lycklig mera:
 Låt alltid lustigt mod Er fågring lysa opp.
 Se tankfull, sorgsen ut, för femton årig flicka,
 Det tienar ej; men tag Er ro,
 Dock så, at om Ni Er wil lycklig se, Er flicka,
 Alt ofkuld syns i rena hiertat bo.
 Det är ej åt, min Iris, at jag gifwer
 En nödig kundskap om den hårda lag,
 Som årbarheten förefriswer;
 Den som Er närmast är, gör bättre det ån jag.
 För detta högsta bud ej ursåkt galler,
 Er heder ömsint aftas bör:
 På minsta stien Ni Er förställer,
 Den strånga domarn Er til råttta för:
 Fly alt för mycket prat, och ord som är' gemena;
 Och må uti Er dragt ej märkas twungna sätt.
 En ådel smak hel slätt och rått
 Låt göra all des pråkt, och all des prydnad rena.
 De, som utaf förwetenhet,
 Med alt för floka ord wåltaligheten pryda,
 Som likwål ingen ting betyda,
 De wisa mera sin fåfånglighet.
 Fly småde = nöje,
 Swars stic = ord mångens hierta klåmt;
 Och bruka intet skåmt,
 Alt därmed wåcka löje,
 Som rödia kan et sinne oförskåmdt.

Om orden teken gifwa,
 Hwärt wåra tankar drifwa;
 Se til, men smickrans hopp låt aldels wara glömt,
 Hur af förståndigt folk må blifwa
 Om Er person af sielswa talet dömt.
 En twungen blygsel från Er jaga;
 Den må en tienlig frihet ej betaga,
 Alt tala det Ni kan förstå:
 Låt heldre Er ibland med qwicka infall höras;
 Men gör det likwål så,
 Om någon därmed pekås på,
 Alt den med andra må til löje röras.
 En wettig slocka bör förwara
 De tåckhets gåfwor hon utaf naturen fått:
 Det wore litet tacksam wara,
 Alt icke wårda sig om en så dyrbar lått.
 Men wil Ni Er person i högre wårde sätta,
 Så kom ihog, at alt för stort beswär
 Är merendels et teken uti detta,
 Alt man bekymrad är,
 En fåfång lust och nöje måtta.
 En som tilstådes är, och åhör at man yrkar
 Des skönhet och des ögons kraft,
 Ell' någon gåfwa som hon aldrig haft;
 Den är en asgud, som man dyrkar.
 Beröm är fårt, som sker på wårdigt sätt,
 Men ådelt sinne bör dock taga
 Långt mindre nöje i at det fördraga,
 In ledsna däruti at det förtiena rätt.
 För Mode, den tyran, kan ingen sig fördölja:
 Man får ej stå emot des willo-smak och magt;
 Och då man sig ej kan för d nmas strånghet hölja:

Vör klofhet icke först de nya Moden följa,
Ej heller wara sist at taga dem i akt.

s. . . .

Resnads-reglor.

ur Fransöstan.

At Skapar'n får hwad du är honom skyldig, laga.
Betänk dig wäl, i det du ärnar företaga.
War icke sällskaps lik, om ej med ärbart folk.
Af dina gåfwor war ej någon smicker-tolk.
Med andras tankar låt ståds märka din förening.
Beskedligt estergif hwad säges mot din mening.
När man dig talar til, hör på den minsta pricf:
Och stå ej efter det at synas wara qwicf.
Led ingen in i tal dit hans begrep ej hinner:
Och laga at man dig i alt upriktig finner.
En låfwen, som du giordt, låt blifwa oförkränkt:
Men låfwa däremot ej något oberänkt:
War willig, höflig, wis dig angenäm och lätt;
Och war benägen då man lit uppå dig sätter.
War icke alt för fri; men se dock gladlynt ut.
Begrunda wäl en sak, förr än du gör beslut.
Förlåt af ädelmod: från winst i kärlek rener;
Bland stora ödmuik war, dock gör dig ej gemener.
Mot alla tag i akt en billig kärleks lag.
Fly tråtor: utan skäl til Nåtta ingen drag.
Bekymra dig ej om hwad til en annan hörer.
Förtig, men ej förställ hwad du i skolden förer.
Du kan wäl låna; dock at det försiktigt sker.
Skal du belöna, gör at det dig hedrar mer.
Och på hwad sätt du hålst wil synas ibland andra:
Tag måttlighhet i akt, så ingen får at klandra:

J an

3 andras ofall lär dig känna sielf igen:
 Fål andras fel: och war en trofast, ärlig wän,
 Förqwäf förtret, som du kan finna sker dig sielfwer,
 Och laga at den ej in på en annan hwälfwer.
 Hwar som oenighet regerar, skaffa frid:
 Och hämnas ondt med godt, så dämpas agg och strid.
 Fly wrede uti straff, och smickran i berömma.
 Le ej förmycket: lär om skämt förståndigt dömma.
 Låt hwar en i sitt wärk tilbörlig heder få:
 Och wän dig ej af skryt at all ting tädla på.
 När du har roat dig, påß på at där om siälla:
 Lär som en hemlighet at sådant hos dig hålla.
 Den som är olycks hion hielp i des torstighet:
 Och utan slöseri wis din friskostighet.
 Lär med saktmodighet din wredes hetta swala:
 Om en frånwarande alt til det bästa tala,
 War icke otacksam: håll wänners wänskap god.
 För ro skull gå i spel; men wis a ädelmod.
 Ej tala mycket; men tänk wäl. Låt ingen blifwa
 Bedragen. Skatta högt hwad någon dig må gifwa.
 War ej et plågeris för en din gäldenär;
 Låt se, at du för dig och honom rolig är.
 Ej må du afwundsfull på nästans lycka wara.
 Hwad som är dig förtrodt för ingen uppenbara.
 Beröm dig icke stelf. Dölj hwad du systar på;
 Så hör du med förakt hwad om dig pratas må.

J. J. TORPADIUS. Någre Epigrammer.

Ulr Latinen.

1. Öfwer Skribenter.

En böcker blott för ro, en an för nytta skrifwer,
 Om det ej wäl blir giordt, det ej otadlat blifwer,

Men häcklar'ns wrede ej mot bägge lika stor;
 Det sidsta elakt men det första sänvre tror.
 Scribent och Advocat sig bägge stort inbilla;
 Den ena skrifwer slätt, den andra talar illa:
 Men lika öde doef ej bägge öfswergår;
 Den första skarp Critique, den sista ursäkt får.
 När man nödwändigst bör ell' tvingas något göra,
 Bliw det ej wäl bestält, får man åtlöje höra;
 Men hwad obudit görs och icke blifwer godt,
 Det är et öppet mål för tadelns dunderffott.
 Ty har Horatius rätt talat om Poëter,
 Att ho i detta skrä blott medelmättig heter,
 Han kan för mödan sin ej göra räkning på,
 Att hwarcken Gudars gunst ell' meniskors ynnest få.

2. Til Olus.

Du fruktar, säger du, när jag Satyrer skrifwer,
 Att du ock en gång häcklad blifwer.
 Och will inbilla folk, at jag på dig ger aft;
 Men Olus du kan säker wara;
 Ty när som Lejon gå på jagt,
 De söka högdiur up och låta myggor fara.

3. Til en kär.

Om du mig håller kär, bör du mitt sinne weta,
 Din kärlek eljest står i farligt äfwenstyr.
 Jag gömmer mig för dem mig leta,
 Och söker den som för mig flyr.

4. Til Flora.

Du säger, du ej wil din hand åt Damon gifwa:
 Han säger ock, at han med dig ej gift wil blifwa.
 Jag svarar du gör ganska wäl;
 Men nekär ej, at han har bättre skäl.

5. Til Zoilus.

Ur Fransöstan.

Om mig du illa dömer,
 När jag dock dig berömmers;
 Men den som hör därpå,
 Han intet säga glömmers:
 Wi liuga bada två.

6. För dem som otidigt nödga andra at roa sig.

Ur Latinen.

Til Sixtus.

Äf samma ursprung wi wår sjukdom räkna så;
 Ty skarpa wätstors twång of plågar bada två.
 Men när mitt onda gör at sielfwa hiertat swider,
 Äf bästa wänner jag för Swärwigg kallas plår.
 Du däremot, som ondt i dina fötter lider,
 Äf wån och obekant beflagad, ömkad är.
 När du ej dansa will, man wänligt dig ursäftar:
 Han för Wodagren skul ej stackar dansa kan.
 Men jag blir dönder som en sur och knarrig man,
 När jag i roligt lag ej hurtigt siunga måftar.
 Fast ofta faller dig en springdans mera lätt,
 Än mig at siunga en Menuett.

AKLITUS. Til oförståndige Vers-Tadlare.

Jag har rätt undrat på,
 Ät de som aldraminst förstå,
 Och aldrig Skalde = Konsten öfwa:
 De äro de, som nogast pröfwa,
 Om Skalden har tänkt wäl och rätt,
 Om Versen flyter jämt och lätt:

Om

Om rimen mot hwarandra swara.
 Men hwad kan mindre rimligt vara?
 Er konst ej konst? hur är det satt?
 Er wetenskap bland handtwärf satt?
 Ut om en sko och stöfwel dömma,
 Wil mer än lasta och berömma;
 Dock öfwa här din tadel = fot,
 Om skon ej paszar til din fot;
 Men tadla ej en konst, min kára,
 Om du ej hunnit konsten låra.
 Ey utan wett i sådan sak,
 Förutan grund och läcker smak,
 Kan du des fågring icke skatta.
 Du må åt hela konsten skratta;
 Men som du fått på synen starr,
 Så dömer du just som en narr.

Rättelser.

Pag. 23. lin. 28. stärke, läs stänka

-- 26. -- 15. söta, läs salta.

Register.

	Pag.
A klitus. Til ofvörständige Bers = Tadtare.	139
O. Broms. Om Skalde = Konsten.	3
O. Wexionius. Sinne = Afswel.	4
U. R. Pär Hansl. Lesw. Befrisning.	20
J. J. Torpadius. Krigs = och Kärleks = Gudens	
Orlig och Fred.	23
- - - Epigrammer.	108
- - - Någre dito.	128
- - - Någre dito	137
- - - Dårskap.	130
Ulr. Rudenschöld. Öfwer Affides Lesnad.	124
T. Rudeen. Kärlek hos Menniskan &c.	28
S. Triewald. Öfwer Åran.	98
- - - Om Ungdoms Frihet &c.	104
- - - Öfwer Åldren.	110
- - - Ålderdoms dygd.	111
- - - Til Iris sötswande.	112
- - - Lyckan och Hoflesworne.	115
- - - En dikt om Cupido.	120
- - - Laïs til Venus.	Ibid.
- - - Öfwer stort Spel	126
- - - Att nyttja Tiden	133
Sincerus. Om Lyckan.	30
A. Törngren. Himmelska Tankar om Jorden.	33

Register.

H. v. Hoffsten. Ecloga.	= = =	35
E. A. S. Verldens wäsende.	= = =	37
C. Elsh. Förgånglighets Beträktelse.	=	ibid.
- - Tapperhets och Kärleks twistighet.	=	92
S. E. Brenner. Döds-Tankar.	= =	38
C. F. Lohman. Öfwer samma ämne.	= =	42
Stiernhielm. Hålle-Preis.	= = =	40
Dahlstierna. Beskrifning af Dahlsland.	= =	96
H. C. Nordensflycht. Tröst för Cloris.	=	41
Seddol. Mercurius. Fabel om Lård och olård.	=	102
- - - - Dito. Om Lyckan.	=	107
Spectator. Dito. Om Grodorna.	= =	121
Anonym. Dito. Om Narcissus.	= =	122
F. F. A. Heders-Sjukan.	= = =	43
- - Fornä och närvarande tider.	= =	88
O. Kolmodin. Om upkomst til åra.	= =	43
F. Fresé. Öfwer wår förwända tid.	= =	45
F. K. Öfwer blinda Cupido.	= = =	121
F. G. Hallman. Swenska Troheten.	= =	46
E. Brander. Giftermåls hinder.	= =	48
F. W. Broms. En stilla lefnad.	= = =	79
Anonym. Öfwer samma ämne.	= = =	99
A. Reuterholm. Gåta om Ögat.	= = =	83
A. D. Leenberg. Adelsman. Landtman.	= =	84
S. *** Förtretlig Höflighet.	= = =	100
- - Kärleks-möte.	= = =	101
- - Epigrammer.	= = =	ibid.
- - Dito	= = =	132
- - Något af intet.	= = =	111
- - Tobak och Kärlek.	= = =	114
- - Adelsmodige Tiggaren.	= = =	ibid.
S. ***		

Register.

S. ***	En Friares höflighet.	=	=	=	120
- -	Hustru = Val.	=	=	=	124
- -	Flickors ostadighet.	=	=	=	127
- -	Om Kärleken.	=	=	=	ibid.
- -	Farlighet i Allfog.	=	=	=	130
- -	Man och Hustru.	=	=	=	133
- -	Kostnad i Allfog.	=	=	=	ibid.
- -	Lefnads = Reglor.	=	=	=	136
A. M. S.	Sönnen och Döden.	=	=	=	111
- -	Medelväg i Lycka.	=	=	=	113
- -	Wälmente Råd för Iris.	=	=	=	134
Anonymus.	En Herdes Allfred.	=	=	=	30
- -	Menniskians Aldrar.	=	=	=	ibid.
- -	Om Wänskap.	=	=	=	40
- -	Om Dygden.	=	=	=	41
- -	Comedie. Pedanteriet.	=	=	=	54
- -	Sfwer långsam rådplågning.	=	=	=	81
- -	Spara i smått ic.	=	=	=	83
- -	Iris Hårdhet.	=	=	=	112
Sfversättning.		=	=	=	98

091	En Zetara nachher	***2
101	En Zetara nachher	.. -
111	En Zetara nachher	- -
121	En Zetara nachher	- -
131	En Zetara nachher	- -
141	En Zetara nachher	- -
151	En Zetara nachher	- -
161	En Zetara nachher	- -
171	En Zetara nachher	- -
181	En Zetara nachher	- -
191	En Zetara nachher	- -
201	En Zetara nachher	- -
211	En Zetara nachher	- -
221	En Zetara nachher	- -
231	En Zetara nachher	- -
241	En Zetara nachher	- -
251	En Zetara nachher	- -
261	En Zetara nachher	- -
271	En Zetara nachher	- -
281	En Zetara nachher	- -
291	En Zetara nachher	- -
301	En Zetara nachher	- -

